

ΚΟΝΙΤΣΑ

231. Νοέμβριος-Δεκέμβριος 2023

Κόνιτσα

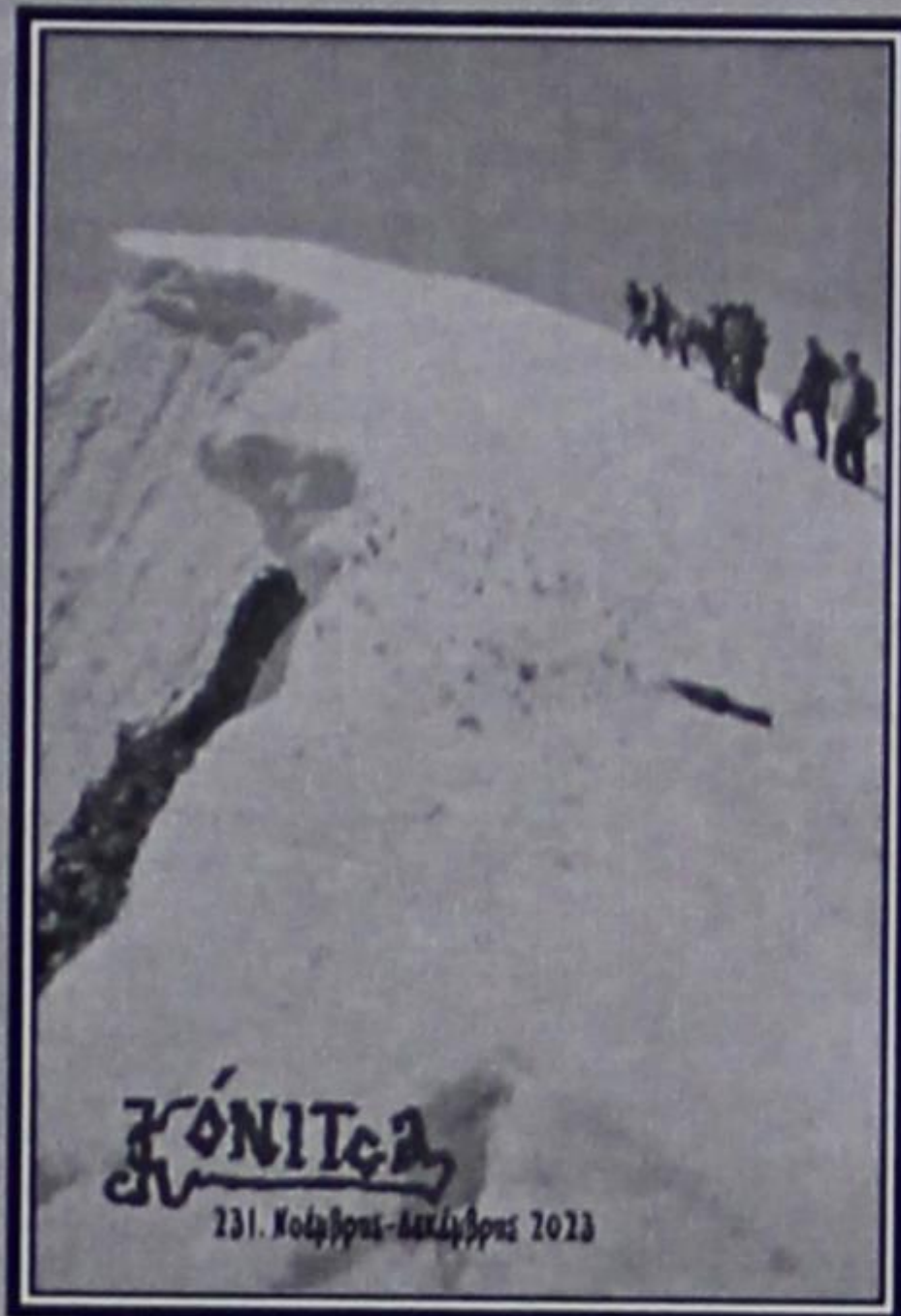
ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ΟΡΓΑΝΟ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΚΑΙ ΠΡΟΒΟΛΗΣ
ΤΗΣ ΕΠΑΡΧΙΑΣ ΚΟΝΙΤΣΑΣ

Περίοδος Τρίτη • Τεύχος 231 Νοέμβρης - Δεκέμβρης 2023 • Euro 3

Π ε ρ ι ε χ ό μ ε ν α

Σελ.

- 377 Χινοπωριάτικες πενιές, Σ. Τ.
- 378 Φωταγώγηση του Χριστουγεννιάτικου δέντρου
- 381 Ορκωμοσία νέας Δημ. Αρχής
- 388 Το μονοπάτι του Αώου (εκδήλωση)
- 389 Οδικές αρτηρίες κοντά στην Κόνιτσα, Χ. Γκούτου
- 392 Αλησμόνητες πατρίδες, Η. Ανδρέου
- 395 Βόρειος Ήπειρος, Η. Ανδρέου
- 399 Δόξα εν Υψίστοις, Σωκ. Οικονόμου
- 400 Τα χρόνια πέρασαν, Ντ. Καραγιάννη
- 402 Εύθυμα και σοβαρά, Μ. Σπηλιόπουλου
- 407 Μολιστινά, Ιωάν. Λέτσιου
- 414 Εκδήλωση στην Ηλιόρραχη, Ν. Καρρά
- 415 Τραγούδια από το Ασημοχώρι, Φ. Ζαφείρη-Τσάνου
- 417 Εριφύλειο έπαθλο
- 419 Προβολή ντοκιμαντέρ, Αγγ. Κήτα
- 421 Τραγικές σκηνές από τον εμφύλιο, Χρ. Ζάνη
- 423 Μουστάκι και μούσι, Π. Παπαδούκα
- 430 Ο Δωδεκάλογος υγείας, Ειρ. Οικονόμου-Σταματάκη
- 432 Η Παναγία του καίσαρη, Αγ. Πολίτη
- 433 Του δάγκωσε το αυτί...ο ποντικός, Σ. Τ.
- 437 Από τον Δήμο
- 338 Σχόλια - Ειδήσεις - Κοινωνικά

231. Νοέμβρης-Δεκέμβρης 2023
(Φωτ.: Π.Σ.Τ. "Σμόλικας")

ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΣ

«Σύλλογος Φίλων Περιοδικού
ΚΟΝΙΤΣΑ»

ΕΚΔΟΤΗΣ - ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

και Υπεύθυνος κατά Νόμο:

Σωτήρης Τουφίδης

Κόνιτσα 44.100

Τηλ. - fax. 26550 22212

Κιν. 6979 138 737

periodiko-konitsa@hotmail.com

Συντάσσεται από Επιτροπή:

Ανδρέου Ηλίας

Τουφίδης Σωτήρης

Τσιάγκης Ίκαρος

Ετήσια συνδρομή:

Εσωτερικού 20 Ευρώ,

Εξωτερικού 40 Ευρώ ή 50 Δολ.

Αλληλογραφία - Συνδρομές

στον υπεύθυνο Σ. Τουφίδη

ή

Τρ. Πειραιώς: 6302-010076-607

IBAN: GR 32 0171 3020 0063 0201 0076 607

ΓΡΑΦΙΚΕΣ ΤΕΧΝΕΣ - ΕΚΔΟΣΕΙΣ

Θ Ε Ο Δ Ω Ρ Ι Δ Η

Γαριβάλδη 10,

45221 Ιωάννινα

τηλ. 26510 77358

e_theodo@otenet.gr

Χινοπωριάτικες πενιές

Το καλοκαίρι έφυγε.

Σε όλους εμάς που ζούμε μόνιμα στην επαρχία έμειναν οι αναμνήσεις του.

Πολλή κίνηση συμπατριωτών που επισκέφτηκαν τα χωριά μας. Πολύβοα πανηγύρια, αρκετές πολιτιστικές εκδηλώσεις, βάφτισμα των νέων στα νάματα της παράδοσης του χωριού, αρραβωνιάσματα και γάμοι υπό τους ήχους του κλαρίνου κ.ά.

Γεμάτες οι πλατείες και τα καφενεία των χωριών μας το καλοκαίρι.

Παιδιών φωνές, γέλια, τραγούδια. Πόση χαρά έδωσαν όλ' αυτά στους μεγάλους; Θυμήθηκαν τον παλιό καλό καιρό κι αγάλιασαν ως της ψυχής τα βάθια. Ένωσαν την ψευδαίσθηση πως ξαναζωντάνεψε η επαρχία...

Μπήκε ο Σεπτέμβρης κι άρχισαν να φεύγουν τα πουλιά - τ' ανθρώπινα πουλιά — και πάλι για τις πολιτείες.

Τελευταία αναλαμπή το «παζαρόπουλο». Μια βδομάδα πηγαινέλα — πάρε δώσε.

Ανεβοκατέβηκε ο κόσμος στην Κόνιτσα, πήρε ό,τι ήθελε να πάρει (κυρίως παπούτσια και ρούχα) και μετά έπεσε ψυχία σ' όλη την επαρχία.

Λιγοστοί οι κάτοικοι στα πιό πολλά χωριά κι αυτοί γέροι.

Βγαίνουν για λίγο στο καφενείο του χωριού (γεροντική γωνιά το λέν' στην Οξυά) ν' ανταμώσουν, να πουν κάνα χαμπέρι κι ύστερα μαζεύονται γρήγορα να κλειστούν στα σπίτια τους με μόνη παρηγοριά το μαγικό κουτί της τηλεόρασης και την ελπίδα πως θα 'ναι ζωντανοί το καλοκαίρι να ξαναδούν παιδιά κι εγγόνια.

Οι νύχτες όλο και μεγαλώνουν. Κάποτε, ατέλειωτες νύχτες τις περνούσαν με

βεγγέρες και τα σπίτια ήταν γεμάτα από νιους και γερόντους. Η κυρά του σπιτιού έβγαζε από το σεντούκι ένα σωρό σπιτίσιες λικουδιές και οι άνθρωποι ζούσαν με ζεστασιά και συντροφικότητα. Τους έλειπαν πολλά, όμως ζούσαν σαν να τα είχαν όλα.

Τώρα η συντροφικότητα ξεμάκρυνε, ο κόσμος κρύωσε και κλείνεται πιό πολύ στο άτομό του. Και να σκεφτεί κανείς πως σήμερα έχει πολλά - πάρα πολλά - σχεδόν τα 'χει όλα. Ωστόσο δεν του γεμίζουν τη ζωή να μην έχει τίποτα.

Τι φταίει; Μήπως η απότομη εξέλιξη που μπήκε γρήγορα στη ζωή του σκέπασε τους παλιούς παραδοσιακούς δεσμούς, παρασύροντας σα χείμαρρος τα πάντα; Μήπως ο αγώνας ταχύτητας για μια άπιαστη χίμαιρα;

Μήπως η ανασφάλεια; Ο ξενόφερτος τρόπος ζωής, το σύστημα; Τι φταίει;

Πάντως κάτι φταίει απ' όλ' αυτά ή κι όλα μαζί.

Το γεγονός είναι ένα:

Αυτή την εποχή (προπάντων) στα χωριά μας — στα πιό πολλά τουλάχιστον — το ... ποικιλόχρωμο φθινόπωρο φεύγοντας μας αποχαιρετά μαζί με μια γαλήνη μελαγχολική. Μια γαλήνη αγωνίας, προσημονής κι ελπίδας για ένα χειμώνα που έρχεται και για ένα χαρούμενο καλοκαίρι που θ' αργήσει να 'ρθει...

Σωτ. Τουφίδης

Σημείωση: Αυτά γράφαμε το 1985 (τεύχος 4ο, σελ. 80). Στα σαράντα, σχεδόν, χρόνια που πέρασαν από τότε, άλλαξε τίποτε στη μοίρα των χωριών μας;

ΦΩΤΑΓΩΓΗΣΗ ΤΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΙΑΤΙΚΟΥ ΔΕΝΤΡΟΥ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΚΟΝΙΤΣΑΣ

Την Κυριακή 17 Δεκεμβρίου 2023 ο Δήμος Κόνιτσας υποδέχτηκε την πιο όμορφη γιορτή του χρόνου με μια ζεστή γιορτινή ατμόσφαιρα στην κεντρική πλατεία Κόνιτσας.

Με τη συμμετοχή πολλών συνδημοτών και επισκεπτών φωταγωγήθηκε το χριστουγεννιάτικο δέντρο από τον Δήμαρχο Νικόλαο Εξάρχου, παρουσία του νεοεκλεγέντος Δημάρχου Ανδρέα Παπασπύρου, Αντιδημάρχων και Δημοτικών Συμβούλων. Τα μικρά παιδιά με ενθουσιασμό μέτρησαν αντίστροφα για τη φωταγώγηση, ενώ απολαύσαμε όλοι ξεχωριστές χριστουγεννιάτικες μελωδίες από τη Φιλαρμονική Ορχήστρα Δήμου Κόνιτσας «Ελευθέριος Χ. Παγγές», τη Νεανική και

Μικτή Χορωδία Ενηλίκων Δήμου Κόνιτσας.

Παράλληλα, οι μαθητές των σχολείων μας και Σύλλογοι της Κόνιτσας πραγματοποίησαν εορταστικό Βazaar στον χώρο της πλατείας, το οποίο κράτησε καθ' όλη τη διάρκεια των εορτών.

Την Τετάρτη 20/12/2023 και ώρα 18:00 το Οικοτροφείο «Νόστος» της Εταιρείας Ψυχοκοινωνικής Έρευνας και Παρέμβασης - Ε.Ψ.Ε.Π. κάλεσε μικρούς και μεγάλους να φωτίσουν· όλοι μαζί τον ουρανό με ιπτάμενα φαναράκια εν όψει των Χριστουγέννων και με αφορμή την Παγκόσμια Ημέρα Ατόμων με Αναπηρία.

Ορκωμοσία Νέας Δημοτικής Αρχής

Με κάθε επισημότητα και παρουσία πλήθους κόσμου πραγματοποιήθηκε στην αίθουσα εκδηλώσεων του Δημαρχείου το Σάββατο 23 Δεκεμβρίου 2023 η τελετή Ορκωμοσίας του Δημάρχου Ανδρέα Παπασπύρου, των Μελών του Δημοτικού Συμβουλίου, των Προέδρων και των Μελών των Συμβουλίων των Δημοτικών Κοινοτήτων του Δήμου Κόνιτσας.

Την ορκωμοσία τέλεσαν οι ιερείς της Μητροπόλεως Δρυϊνουπόλεως Πωγωνιανής και Κονίτσης π. Κωνσταντίνος Μήτσιος, π. Απόστολος Νάκος και π. Βασίλειος Αθανασόπουλος.

Ακολούθησε η διαδικασία του πολιτικού όρκου του επικεφαλής της Δημοτικής Παράταξης «Λαϊκή Συσπείρωση Κόνιτσας» και σύντομος χαιρετισμός του.

Χαιρετισμό απύθνυε και ο νυν Δήμαρχος Κόνιτσας Νικόλαος Εξάρχου, ο οποίος συνεχάρη τη νέα Δημοτική Αρχή

και πρόσφερε στον νεοεκλεγέντα Δήμαρχο μια φωτογραφία με ένα από τα πιο εμβληματικά σημεία της Κόνιτσας, ευχόμενος καλή και δημιουργική θητεία.

Ο Δήμαρχος Ανδρέας Παπασπύρου στον χαιρετισμό του, αφού ευχαρίστησε τους συνεργάτες του, αλλά και τους δημότες για την εμπιστοσύνη και την ψήφους προς τον συνδυασμό του, τόνισε μεταξύ άλλων την επιβεβλημένη ανάγκη για ενότητα και συνέργεια με στόχο το καλό του τόπου.

Η τελετή ορκωμοσίας ολοκληρώθηκε με την υπογραφή του πρωτοκόλλου ορκωμοσίας των μελών της νέας δημοτικής αρχής. Ακολούθησε δεξίωση στο φουαγιέ του Δημαρχείου.

Την τελετή τίμησαν με την παρουσία τους εκπρόσωποι των πολιτικών και στρατιωτικών αρχών, των σωμάτων ασφαλείας, φορέων, συλλόγων και πλήθος κόσμου.

Ομιλία του Δημάρχου κ. Ν. Εξάρχου από την τελετή της Ορκωμοσίας της νέας Δημοτικής Αρχής

Σεβαστοί πατέρες,
Εκλεγέντα Δήμαρχε
Αξιότιμοι εκπρόσωποι Πολιτικών και
Στρατιωτικών, τοπικών αρχών
Αξιότιμοι προσκεκλημένοι
Αγαπητοί συνάδελφοι
Κυρίες και κύριοι,

Θα ήθελα από καρδιάς να ευχαριστήσω όλους σας για την παρουσία σας σήμερα εδώ σε μία σημαντική στιγμή, στην τελετή ορκωμοσίας της νέας δημοτικής αρχής.

Για άλλη μια φορά νιώθω την ανάγκη να εκφράσω θερμές ευχαριστίες προς

τους πολίτες, που με εμπιστεύθηκαν και με ανέδειξαν στο ύψιστο αξίωμα του Δημάρχου κατά την τετραετία 2019-2023, αλλά και προς όλους τους συνδημότες μας είτε με ψήφισαν είτε όχι. Και να ζητήσω συγγνώμη αν κάποιους τους αδικήσαμε. Να είστε σίγουροι ότι δεν το πράξαμε ηθελημένα.

Τις ευχαριστίες μου στις τοπικές αρχές και τους φορείς και σε επίπεδο Περιφέρειας. Στα κυβερνητικά στελέχη πολιτικών κομμάτων, στα ανώτατα στελέχη στρατιωτικών και αστυνομικών αρχών. Με όλους η συνεργασία ήταν άριστη.

Θερμές ευχαριστίες στους φίλους Δημοτικούς Συμβούλους – Προέδρους Κοινοτήτων και στο υπαλληλικό προσωπικό του Δήμου.

Θερμές ευχαριστίες προς όλα τα μέλη του συνδυασμού «Ανασυγκρότηση – Αναγέννηση» που ενώσαμε τις δυνάμεις μας για το κοινό καλό.

Αγαπητοί φίλοι,

Εργαστήκαμε με τις αρχές της Ισότητας – Αξιοκρατίας – Διαφάνειας - Αξιοπρέπειας, με κοινωνική ευαισθησία, χωρίς σκοπιμότητες και οποιαδήποτε ιδιοτέλεια, ο καθένας από τη θέση του παρά τις αντίξοες συνθήκες (πανδημία – έλλειψη προσωπικού), για την αντιμε-

τώπιση των προβλημάτων, ώστε να ικανοποιηθούν οι πραγματικές ανάγκες των πολιτών στοχεύοντας στην αναπτυξιακή προοπτική του Δήμου.

Να ευχαριστήσω τα μέλη της παράταξης που ήταν στη διοίκηση, τον Σπανό Γιώργο, Ντισιάκο Δημήτρη, που διετέλεσαν πρόεδροι του Δημοτικού Συμβουλίου, τον Απόστολο τον Κορτσινόγλου – Πρόεδρο της Κοινωφελούς Επιχείρησης του Δήμου και τους Αντιδημάρχους.

Τον Δημήτρη τον Χήρα.

Αγαπητέ Τάκη,

αφήνεις παρακαταθήκη το νοικοκυριό στην οικονομική διαχείριση. Η νέα διοίκηση δε θα έχει το πρόβλημα των συνεχών δικαστικών αγωγών ιδιωτών για οφειλές του Δήμου και των επιχειρήσεων (ένα από τα πολλά προβλήματα που αντιμετωπίσαμε εμείς).

Τον Αντιδήμαρχο Αριστείδη Λαζογιάννη.

Να σε ευχαριστήσω, Άρη, γιατί το τουριστικό προϊόν στην Κόνιτσα έχει αναβαθμιστεί με την προσπάθειά σου και με τις προτάσεις σου ότι με τη βοήθεια του ιδιωτικού τομέα θα πάμε μπροστά και όχι με τις κρατικοδίαιτες – κρατικίστικες νοοτροπίες.

Άφησα τελευταίο τον εκλεκτό φίλο μου στα κοινά τον Νίκο τον Τσιαλιαμάνη, με τον οποίο ξεκινήσαμε μαζί πριν 20 χρόνια αγωνιζόμενοι με αρχές και

αξίες για έναν Δήμο, όπου οι αιρετοί θα εργάζονται και θα προσφέρουν όχι με τη λογική «οι δικοί μας και οι δικοί τους». Κι αυτό η παράταξη το απέδειξε στη διοίκηση.

Και κάτι ακόμα για εσένα, φίλε Νίκο. Στον δύσκολο τομέα της καθημερινότητας έδωσες μεγάλο αγώνα, πήρες άριστα και επιπλέον, πέντε πράγματα βρήκες στην αποθήκη του Δήμου, άλλα πέντε αγόρασες και παραδίδεις δέκα.

Αυτή τη στιγμή, αγαπητοί φίλοι, εκτελούνται ή έχουν δρομολογηθεί και πρόκειται να εκτελεστούν αμέτρητα μικρά και μεγάλα έργα στις Κοινότητες. Ήδη έχουν ενταχθεί έργα σε πολλά νέα χρηματοδοτικά προγράμματα και επίκειται η ένταξη και άλλων. Όλα φέρουν τη σφραγίδα της περιόδου 2019-2023, όπως και οι σπουδαίες πολιτιστικές εκδηλώσεις. Είμαστε βέβαιοι ότι η νέα διοίκηση θα συνεχίσει την υλοποίησή τους και σε ό,τι χρειαστεί θα σταθούμε συμπαραστάτες. Όμως δε θα δεχθούμε την υποβάθμιση του έργου μας από κανέναν.

Ο Καγκελάριος της Γερμανίας Ότο φον Μπίσμαρκ είχε πει: «Πολιτική είναι η τέχνη του εφικτού». Δηλαδή, η δυνατότητα να επιτυγχάνεις το καλύτερο αποτέλεσμα που μπορεί να επιτευχθεί. Το θέμα όμως είναι με ποιον τρόπο αγωνίζεσαι. Αν αγωνίζεσαι χωρίς αρχές και αξίες τότε η «επιτυχία» δεν έχει νόη-

μα. Αξία έχει να αγωνίζεσαι με αρχές, είτε πετύχεις αυτό που θέλεις, είτε όχι (γιατί δεν εξαρτάται πάντα από τον προσωπικό σου αγώνα).

Τέλος, να ευχαριστήσω την οικογένειά μου, που τόσα χρόνια με στηρίζει και είμαι σίγουρος ότι θα συνεχίσει να με στηρίζει.

Θα κλείσω με τη ρήση του Θουκυδίδη: «καὶ τὸ καλῶς ἄρξαι τοῦτ' εἶναι, ὅς ἂν τὴν πατρίδα ὠφελήσῃ ὡς πλεῖστα ἢ ἐκὼν εἶναι μηδὲν βλάβη» (καλός ἄρχοντας εἶσαι αν ὠφελεῖς τὴν πατρίδα σου ὅσο μὲν μπορείς πιο πολὺ ἢ τουλάχιστον δὲν τὴν ζημιώνεις με τὴ θέλησή σου), ἀλλὰ καὶ τὴ ρήση του Ἰσοκράτη «Ἐκ τῶν κοινῶν ἐπιμελειῶν ἀπαλλάπτου

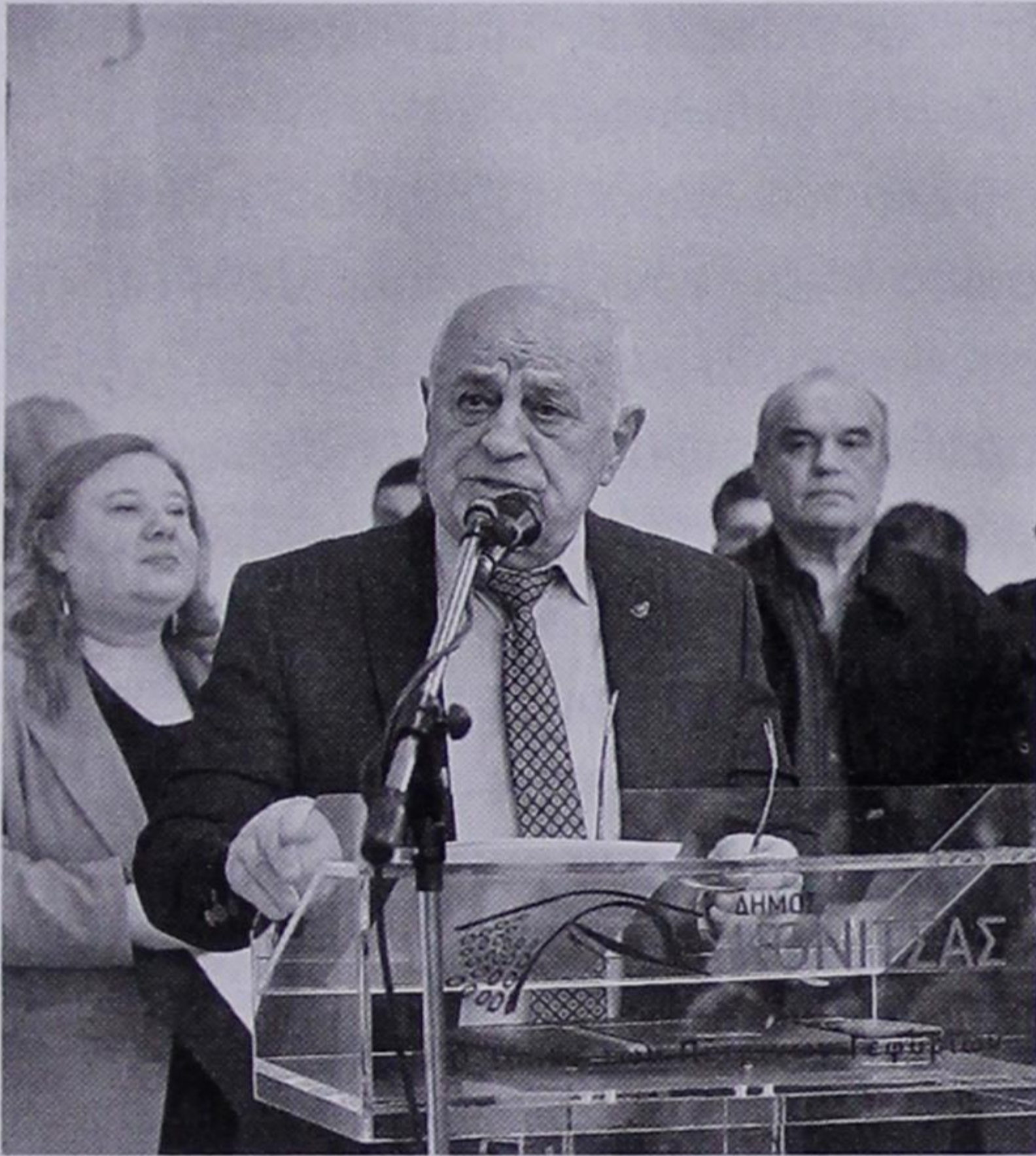
μὴ πλουσιώτερος ἀλλ' ἐνδοξότερος» (ὅταν διαχειρίζεσαι τὰ κοινὰ καὶ λήξει ἡ θητεία σου νὰ φύγεις ὄχι πλουσιότερος, ἀλλὰ με καλὴ φήμη).

Να συγχαρῶ τοὺς νεοκλεγέντες, νὰ ευχηθῶ καλὴ θητεία καὶ καλὴ ἐπιτυχία στὴ νέα Δημοτική Ἀρχή. Ἐπιτυχία στὸν Δήμαρχο καὶ στὴ διοίκηση τοῦ Δήμου που θὰ ἀναλάβει. Ἀν χρειαστεῖτε τὴ βοήθειά μας, νὰ εἴστε βέβαιοι ὅτι θὰ τὴν ἔχετε, γιατί ἡ παράταξή μου θέτει πάντα πάνω ἀπὸ ὅλα τὸ κοινὸ καλὸ.

Εὐχομαι σε ὅλους υγεία
καὶ καλὴ δύναμη.
Σας ευχαριστῶ θερμὰ.

Ομιλία του νέου Δημάρχου κ. Ανδρέα Παπασπύρου από την τελετή της Ορκωμοσίας

Σεβαστοί πατέρες,

Αξιότιμοι εκπρόσωποι πολιτικών, αυτοδιοικητικών και στρατιωτικών αρχών,

Συμπολίτισσες και συμπολίτες,

Αγαπητοί συνάδελφοι,

Πριν από λίγο, ενώπιόν σας, υποσχεθήκαμε ενόρκως ότι θα υπηρετήσουμε το Δήμο μας, την πλησιέστερη προς τον πολίτη μορφή αυτοδιοικητικής εξουσίας, με σύνεση, εντιμότητα, δικαιοσύνη, αξιοκρατία και διαφάνεια.

Είμαι βέβαιος ότι όλοι εμείς οι αιρετοί, όλων των δημοτικών παρατάξεων, έχουμε τη σταθερή βούληση να ανταποκριθούμε σε αυτήν την υπόσχεσή και να τηρήσουμε τη δέσμευσή μας, ότι ο καθένας, στα πλαίσια του θεσμικού του ρόλου, θα εργαστεί με γνώμονα το γενικό συμφέρον και στόχο την ευημερία

των δημοτών και την προκοπή του τόπου γενικότερα.

Η εντυπωσιακή παρουσία σας σε αυτές τις σημαντικές στιγμές, μας δίνει δύναμη και μας προσδιορίζει το μέγεθος της ευθύνης μας. Δύναμη για να υλοποιήσουμε το πρόγραμμα και το όραμά μας και ευθύνη να ανταποκριθούμε στις προσδοκίες σας.

Προφανώς η προσπάθεια αυτή είναι δύσκολη. Καλούμαστε, ως νέα δημοτική αρχή, να ασκήσουμε τις αρμοδιότητές μας, με περιορισμένους οικονομικούς πόρους, ελλείψεις σε προσωπικό, αυξημένες ανάγκες των δημοτών και χρονίζοντα έντονα προβλήματα που απαιτούν γρήγορη και αποτελεσματική λύση.

Όμως είμαστε εδώ για να αγωνιστούμε, να παλέψουμε, να συγκρουστούμε με τα προβλήματα, να υπερβούμε τις δυσκολίες, να δώσουμε λύσεις και με καλό σχεδιασμό, συντονισμένη προσπάθεια, επινοτικότητα και διεκδικητικότητα, να διαμορφώσουμε ατμόσφαιρα ελπίδας και προοπτικής.

Σε αυτήν την προσπάθεια, βασική επιλογή του τρόπου άσκησης των καθηκόντων μας, θα είναι η σύνθεση των απόψεων, η συνέργεια, η συμπληρωματική λειτουργία, η συνεργασία με τους φορείς της κεντρικής εξουσίας, την Περιφέρεια, την Εκκλησία και οπωσδήποτε

τε με όλους τους παραγωγικούς φορείς του τόπου.

Κύρια επιδίωξή μας είναι να υλοποιήσουμε, κατά το μεγαλύτερο μέρος, το πρόγραμμά με το οποίο κερδίσαμε την εμπιστοσύνη και τη στήριξη των συμπολιτών μας, βάζοντας ως προτεραιότητες:

- Την ανασυγκρότηση των υπηρεσιών του Δήμου, ώστε να ανταποκρίνονται γρήγορα και αποτελεσματικά στις ανάγκες και τα αιτήματα των πολιτών.

- Την βελτίωση των παρεχομένων υπηρεσιών καθημερινότητας και την αναβάθμιση της ποιότητας ζωής των δημοτών με υλοποίηση των αναγκαίων έργων.

- Την προστασία του περιβάλλοντος και των φυσικών πόρων.

- Την ολοκλήρωση μεγάλων έργων, που είχαν ενταχθεί σε προγράμματα και η εκτέλεσή τους βρίσκεται σε εξέλιξη.

- Την σύνταξη μελετών και διεκδίκηση πιστώσεων από κοινοτικούς και εθνικούς πόρους για εκτέλεση έργων που θα βοηθήσουν στην ανάπτυξη της περιοχής, εξαντλώντας κάθε χρηματοδοτική δυνατότητα

- Την βιώσιμη ανάπτυξη της τοπικής οικονομίας με στήριξη της πρωτογενούς παραγωγής, και της επιχειρηματικότητας, στοχεύοντας στη δημιουργία θέσεων εργασίας

- Την διατήρηση και ενίσχυση των κοινωνικών δομών, την ενθάρρυνση και στήριξη κάθε πρωτοβουλίας στην παιδεία, τον πολιτισμό και τον αθλητισμό

- Την ανάπτυξη εθελοντισμού, που

βεβαίως είναι μια έκφραση σπουδαίας κοινωνικής συγκρότησης και ταυτόχρονα ένας σημαντικός παράγοντας συμβολής στην αντιμετώπιση αναγκών κάτω από τις δύσκολες οικονομικές συνθήκες που βιώνουμε.

Στο νέο Δημοτικό Συμβούλιο εκπροσωπούνται τρεις(3) συνδυασμοί. Η εποικοδομητική αντιπαράθεση και η προβολή διαφορετικών απόψεων, όταν μάλιστα ενυπάρχει η προδιάθεση της σύνθεσης, είναι η βάση για τη δημοκρατική λειτουργία του Δημοτικού Συμβουλίου. Ο παραγωγικός διάλογος και η αυστηρή, αλλά δίκαιη, κριτική κάνουν τη δημοτική πλειοψηφία πιο υπεύθυνη. Δε θα αναζητήσουμε, σύμφωνα γνώμη σε όλα. Θα επιθυμούσαμε όμως συμπίεση σε όσα θέλουμε να διεκδικήσουμε, συστράτευση στα σοβαρά θέματα για το καλό του τόπου, συμμετοχή στους θεσμούς και στην προσπάθεια να ξεπεράσουμε τα προβλήματα.

Αγαπητοί συνάδελφοι, δημοτικοί και τοπικοί σύμβουλοι, καθώς και πρόεδροι των Δημοτικών κοινοτήτων όλων των δημοτικών παρατάξεων, σας συγχαίρω για την εκλογή σας και εκφράζω την πλήρη εμπιστοσύνη μου στις καλές προθέσεις σας για αποτελεσματική και εποικοδομητική άσκηση των καθηκόντων σας. Πιστεύω ειλικρινά ότι όλοι αγαπάμε αυτόν τον τόπο. Οι προεκλογικές αντιπαράθεσεις είναι παρελθόν. Σας βλέπω όλους ως συνεργάτες και σας καλώ να ενώσουμε τις προσπάθειές μας για να πετύχουμε το καλύτερο δυνατό απο-

τέλεσμα προς όφελος των συμπολιτών που μας εμπιστεύτηκαν.

Έχοντας πλήρη επίγνωση των τεράστιων ευθυνών και υποχρεώσεών μας, δηλώνουμε ότι θα ασκήσουμε τα καθήκοντά μας με αυστηρή προσήλωση και σεβασμό στη νομιμότητα, τις δημοκρατικές και ανθρώπινες αξίες. Δεσμευόμαστε να διεκδικήσουμε την εξασφάλιση των συμφερόντων της περιοχής μας, δυναμικά και ασυμβίβαστα. Είμαστε σε θέση να βάζουμε στόχους και να βρίσκουμε λύσεις.

Η αισιοδοξία αυτή πηγάζει από τη βαθιά μου πίστη στις ικανότητες και τη διάθεση προσφοράς των συνεργατών μου, καθώς και την εργατικότητα και τη συνέπεια των υπαλλήλων του Δήμου διαχρονικά.

Θα ήταν παράλειψη να μην ευχαριστήσω όλες τις προηγούμενες δημοτικές και κοινοτικές αρχές για την προσφορά τους στον τόπο. Η αξιολόγηση του έργου τους είναι αποκλειστικό προνόμιο των δημοτών. Εμείς έχουμε υποχρέωση να κρατήσουμε τα θετικά και να αποφύγουμε τα λάθη τους.

Ολοκληρώνοντας, θα ήθελα να ευχαριστήσω για μια ακόμη φορά όλες τις συνδημότισσες και τους συνδημότες για την εμπιστοσύνη που μας έδειξαν. Όλους τους συμπολίτες μας που είχαν διαφορετική επιλογή, για τον πολιτικό πολιτισμό που επέδειξαν κατά την εκλογική διαδικασία.

Ευχαριστώ όλους τους υποψηφίους της παράταξής μας, για την προσπάθεια

που κατέβαλλαν, ώστε το μήνυμα «ΜΑΖΙ ΓΙΑ ΤΟΝ ΤΟΠΟ ΜΑΣ», μήνυμα ενότητας, αισιοδοξίας και ελπίδας, να διαδοθεί σε όλη την τοπική κοινωνία.

Ευχαριστώ όλους εσάς που μας τιμάτε σήμερα με την παρουσία σας.

Ευχαριστώ την οικογένειά μου, ιδιαίτερα την σύζυγό μου Νίκη, που παρά τις αρχικές αντιρρήσεις τους, στήριξαν την επιλογή μου να ασχοληθώ για μία ακόμη φορά ενεργά με την τοπική αυτοδιοίκηση.

Πριν κλείσω αυτή τη σύντομη ομιλία μου θα ήθελα να αναφέρω κάτι που αποτελεί σταθερή πεποίθησή μου. Στην νέα δημοτική θητεία που αρχίζει δεν υπάρχουν νικητές και ηττημένοι. Υπάρχει μία Δημοτική Αρχή στο σύνολό της και απέναντι οι συνδημότες μας στο σύνολό τους, οι οποίοι προσδοκούν να δημιουργήσουμε ένα καλύτερο αύριο για τον τόπο μας.

Στην κατεύθυνση αυτή πρέπει χωρίς εγωισμούς και υπεροψία να εργασθούμε **ΟΛΟΙ ΜΑΖΙ**. Η πρόοδος χρειάζεται πνεύμα ενωτικό, αφήνοντας πίσω τις αντιπαραθέσεις του Χθες.

Όλοι αγαπάμε την Κόνιτσα και τα χωριά της. Αυτή η αγάπη πρέπει να μας ενώνει και με συνταύτιση προσπαθειών να πετύχουμε αυτό που επιβάλλεται να αποτελεί υψίστη προτεραιότητα. **ΝΑ ΜΗΝ ΑΦΗΣΟΥΜΕ ΣΤΟΥΣ ΝΕΟΥΣ ΜΑΣ ΕΝΑ ΤΟΠΟ ΠΟΥ ΤΟΥΣ ΔΙΩΧΝΕΙ**.

Ευχαριστώ πολύ. Καλή δύναμη σε όλους.

ΤΟ ΜΟΝΟΠΑΤΙ ΤΟΥ ΑΩΟΥ

ΑΠΟ ΤΙΣ ΠΗΓΕΣ ΩΣ ΤΑ ΣΥΝΟΡΑ ΑΟΟΣ CROSSING
Ο ΘΗΣΑΥΡΟΣ ΤΩΝ ΔΗΜΩΝ ΜΕΤΣΟΒΟΥ ΚΑΙ ΚΟΝΙΤΣΑΣ

Η εκδήλωση για το μονοπάτι του Αώου από το Μέτσοβο στην Κόνιτσα, το Aοos crossing, που έγινε το Σάββατο το απόγευμα στην αίθουσα της Δημόσιας Κεντρικής Βιβλιοθήκης Κόνιτσας, μπορεί να πει κανείς ότι είχε μεγάλη επιτυχία.

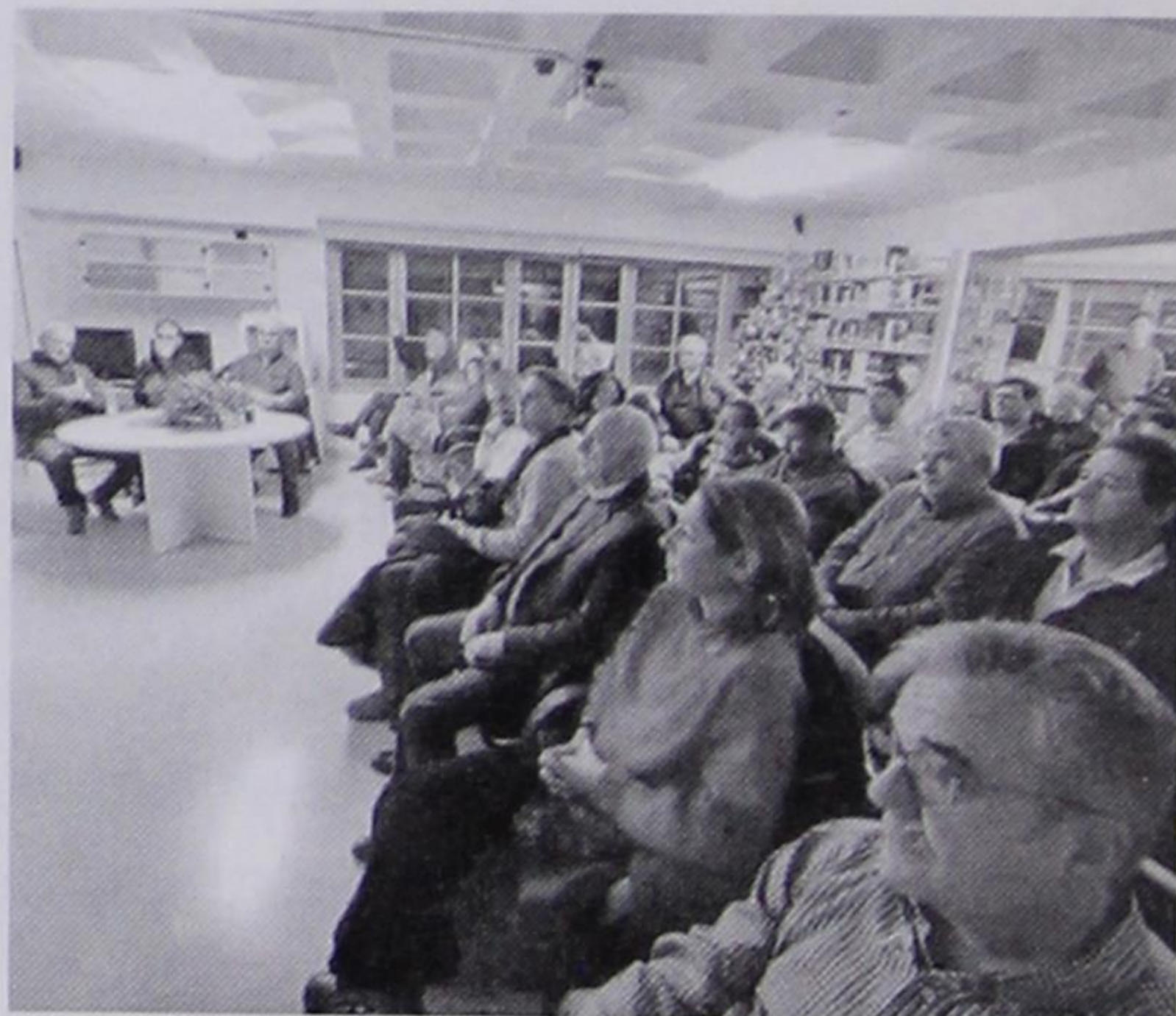
Ο κόσμος που προσήλθε, απρόσμενα πολύς, οι νέοι Δήμαρχοι Κόνιτσας Αντρέας Παπασπύρου και Μετσόβου Μαρία Χριστίνα Αβέρωφ παρόντες μαζί με τους συνεργάτες τους, οι ομιλητές Στέφανος Ψημένος, Γιώργος Μενδρινός, Θοδωρής Αλεξίου και Χρήστος Μπακούνης, κατατοπιστικοί και με στοχευμένες εισηγήσεις.

“Μπήκε το νερό σ’αυλάκι”, για ένα πρόγραμμα του οποίου η υλοποίηση θα έχει πολλαπλά οφέλη στο φυσικό και ανθρωπογενές περιβάλλον της λεκάνης απορροής του Αώου ποταμού.

Χαρακτηριστικό της αισιοδοξίας που επικρατεί, είναι το ότι η για την επόμενη πενταετία Δήμαρχος Μετσόβου, μας ανέφερε ότι εκείνη και οι συνεργάτες της άρχισαν ήδη να μελετούν τις λεπτομέρειες του τμήματος του μονοπατιού που βρίσκεται στο Δήμο τους. Πριν καν αναλάβουν καθήκοντα!

Όπως επίσης και το ζωηρό ενδιαφέρον του κ. Παπασπύρου, του κ. Βασίλη Σπανού και του κ. Μάκη Χατζνεφραιμίδη, από τη μεριά της νέας δημοτικής αρχής Κόνιτσας, που άρχισαν ήδη να σχεδιάζουν τον τρόπο υλοποίησης του προγράμματος.

Ευχόμαστε όλοι την συνέχεια της υπόθεσης, για τη δημιουργία μιας υποδομής που μπορεί να προκαλέσει το έντονο διεθνές ενδιαφέρον των ανθρώπων που αγαπούν τις δραστηριότητες στη φύση.

Ὀδικές ἀρτηρίες κοντά στήν Κόνιτσα τό 1878

Ἐπιμέλεια: Χ. Γ. ΓΚΟΥΤΟΣ

Ὁ ἱστοριοδίφης Βασίλειος Ζῶτος ἢ Μολοσσός (1873-1907), στό βιβλίο του «Δρομολόγια τῆς Ἑλληνικῆς Χερσονήσου», 1878 σελ. 73-74, 48-120, 305, κατέγραψε καί τίς ἀναδημοσιευόμενες ἐδῶ πληροφορίες γιά τρεῖς ὀδικές ἀρτηρίες κοντινές πρός τήν Κόνιτσα καί γιά τούς οἰκισμούς ἀπό τούς ὁποίους αὐτές διέρχονταν. Μερικές ἀπό τίς πληροφορίες αὐτές εἶναι ἀνακριβεῖς.

1. Διαδρομή Τσέρτσικο-Μεσογέφυρα-Καλπάκι

Τὸ **Τσέρτσικο** μὲ 350 ψ. ἑλλ. χριστ. εἶνε τὸ τελευταῖον χωρίον τῆς ἐπαρχίας Πρεμετῆς καὶ ἄρχονται τὰ χωρία τῆς ἐπαρχίας Πωγωνιανῆς.

Σμίξι τοῦ Σαρανταπόρου καὶ Ἄφου 1 ὥρ. ἀπὸ τὸ χωρίον Τσιάρτσιοβα ἡ ὁδὸς ἐπὶ τῆς ὄχθης τοῦ Σαρανταπόρου μέχρι τοῦ χωρίου Μέρτσενας, ἀπέχοντος τῆς ὁδοῦ 1/2 ὥρ. **Γέφυρα τῆς Μέρτσενας** ἐπὶ τοῦ Σαρανταπόρου ποτ. 1/2 ὥρ. ἀπὸ τῆς Σμίξης καὶ ἀπὸ τοῦ χωρίου, μονότοξος, Γοτθική, Ῥωμαϊκῆς ἐποχῆς 20 μ. μῆκος, 4 πλάτος μετ' ἐπάλξεων ἡ ὁδὸς εὐκόλως γίνεται ἀμαξιτή.

Μεσογέφυρα 1/2 ὥρ. ἀπὸ Μέρτσενα, γέφυρα καὶ χωρίον Προβίτσκα 8 ὥρ. ἀπὸ Πρεμετῆς, 22 ἀπὸ Τεπελένης, 32 ἀπὸ Αὐλῶνος, 36 ἀπὸ τὰς ἐκβολὰς τοῦ Ἄφου, εἶναι τὸ ἥμισυ μέχρι τῶν πηγῶν του, διὸ τὸ μέσον κατέχουσα ἐκλήθη μεσογέφυρα, ὑπὸ τῶν Βυζαντινῶν κτισθεῖσα.

Ἐρείπια τῆς **Πασαρῶνος**, 1 ὥρ. ἀπὸ Μεσογέφυρα καὶ 9 ὥρ. ἀπὸ Πρεμετῆς, εἶναι ἡ πρώτη πόλις, ἣν κατέστρεψαν οἱ Ῥωμαῖοι, ἀπὸ Φανωτῆς ἐλθόντες, ἐν μιᾷ ἡμέρᾳ, ὡς γράφει ὁ Τίτος Λίβιος ἡ πόλις ἀνηγέρθη ἐπὶ Κωνσταντίνου τοῦ Πωγωνάτου καὶ ἐτιμήθη μὲ θρόνον μητροπολίτου καὶ μετωνομάσθη Πωγωνιανὴ ἀπὸ τὸ 655 μέχρι τῆς Σλαβοκρατίας κατὰ τὸ 1100, ὅτε μετωνομάσθη **Διπαλίτσα** καὶ ἦτο πόλις ἀκμαία καὶ πολυάνθρωπος μέχρι τῆς τουρκοκρατίας, ἥτις ἤρξατο ἐκ τῆς Πωγωνιανῆς ἐν Ἡπείρῳ ἀπὸ τὸ 1380, ὅτε ὁ ἀρνησίθρησκος Κωστῆς μετωνομάσθη Καραμουράτης, ἡ δὲ πόλις ὑπ' αὐτοῦ Καραμουρατατία ἐν δὲ τοῖς βιβλίοις τῶν τούρκων γράφεται Ἰσαήμ βιλαετ – ἐπαρχία τοῦ Ἰσαήμ, πρώτου ἀρνησιθρήσκου καὶ ἀρχηγοῦ τοῦ Κωστῆ. Εἰς τὸ ἐν ἄκρον τῶν ἐρειπίων τῆς Καραμουρατατιᾶς σήμερον σώζεται ἡ **μολυβδοσκεπάστος μονὴ** τῆς Παναγίας, ἥτις ἦτο ὁ μητροπολιτικὸς ναὸς τῆς πόλεως ταύτης εἰς δὲ τὸ ἄλλο ἄκρον μικρὸν χωρίον **Μεσσαριά** γραφόμενον καὶ Πασσαρία λεγόμενον ὑπὸ τῶν πέριξ, ὅπερ εἶνε τρανὸν μαρτύριον τῆς ὀνομασίας τῆς Πασαρῶνος. Πωγωνιανὴ ὀνομάζεται ἡ ἐπαρχία ἥτις σύγκειται ἀπὸ 44 κώμας καὶ χωρία, ὅλα ἑλληνικὰ

χριστιανικά ἔχοντα πληθυσμὸν 26.000 ψ. ἀνδρείων καὶ εὐγενῶν, δυναμένων νὰ δώσωσι 3.000 στρατιώτας γενναίους πολεμιστὰς ἐν καιρῷ ἐπαναστάσεως, ἀξίους ἀπογόνους τῶν Πασσαρωνίων.

Ὀστανίτσα 1 ὥρ. ἐπίσης ἀπὸ μεσογέφυρα, ἀρχαία ἄγνωστος πόλις, ἤδη χωρίον μικρὸν μόλις 500 ψ. ἑλλην. χριστ. κεῖται ἄντικρυ τῆς Διπαλίτσας καὶ ἔχει σχολεῖον καὶ πολιτισμὸν ἑλληνικόν, εἰς θέσιν τερπνὴν καὶ ὑγιεινὴν. Καὶ 1 ὥραν ἄντικρυ αὐτῆς κεῖται τὸ χωρίον **Τσαραπλανᾶ** μὲ 150 οἰκογενείας, εἰς θέσιν ὑψηλὴν εὐάερον καὶ ὑγιεινὴν· ἐντεῦθεν φαίνεται ἡ Κόνιτσα καὶ ἡ Λιασκοβίκη, καὶ ἡ θέσις εἶνε ἀξία καταλήψεως στρατιωτικῶς· Κόνιτσα 3 ὥρ. ἀπὸ Μεσογεφύρας (...). Ἡ ὁδὸς ἀφίνει ἀριστερόθεν τὴν πλουσίαν μονὴν τῆς Ὀσανίτσας καὶ βαίνει ὁμαλῶς εἰς **Ἀληζῶτι Τσιφλίκι**, 1 ὥρ. ἀπὸ Ὀστανίτσα μὲ 60 οἴκους ἑλλην. ἡ ὁδὸς συναντᾶ τὴν ἀπὸ Κονίτσης.

Μαυροβούνιον 1 ὥρ. ἀπὸ Ἀληζῶτ τσιφλίκι, χωρίον μὲ 30 οἴκους ἑλλην. χριστ. ἡ ὁδὸς πεδινή.

Ἐρείπια τῆς Βελλᾶς ἀρχαίας Ἑλλᾶς, 2 ὥρ. ἀπὸ Μαυροβούνι ἐπὶ τῆς πεδιάδος τῶν Δολιανῶν, πλησίον κεῖται τὸ Καλιμπάκη χάνι 1/2 ὥρ. ἀπὸ τὰ ἐρείπια τῆς Βελλᾶς καὶ 1/2 ὥρ. ἀπὸ χωρίον Καλλιμπάκη.

2. Διαδρομὴ Κόνιτσα-Λεσκοβίκη-Ἐρσέκα

Μποῦζε, 1/2 ὥρ. ἀπὸ Κόνιτσα, προάστειον 50 οἴκων· ἡ ὁδὸς ἀφίνει ἐκατέρωθεν τὰ χωρία Μπομπίσκα, Ῥαδάπη, Γλίνα, Μουλίστη μὲ 150 οἴκους Ἑλλ. φθάνει εἰς **Κουτσιούφλιανη**, 1 ὥρ. ἀπὸ Μποῦζε μὲ 30 οἴκ. χρισ. Ἡ ὁδὸς διέρχεται τὸν Σαραντάπορον μὲ 25 οἴκους Ἑλλ., ἀριστερόθεν τὸ χωρίον Σαραντάπορον μὲ 40 οἴκους Ἑλλ., Πέτρα Μελίσι μὲ 20 οἴκους Ἑλλ. καὶ βαίνει εἰς **Λιασκοβίκη**, 3 ὥρ. ἀπὸ Κουτσιούφλιανη, 5 ὥρ. ἀπὸ Κόνιτσα, 17 ἀπὸ Ἰωάννινα, 31 ἀπὸ Ἄρταν, καὶ Πρέβεζαν. Κεῖται ἐφ' ὑψηλοῦ λόφου 300 μ. ἔχοντος σχῆμα καμήλου· ἔχει 500 οἴκους Τουρκαλβ. Βεΐδων, πλουσίων, γαιοκτημόνων, ἀπογόνων τῶν Καραμουρατάτων (ἐξομοτῶν) ἀρπασάντων τὰς περιουσίας τῶν ἀδυνάτων τότε Ἑλλήνων. Ἔχει 100 οἴκους Ἑλλ. χριστ. ὀρθοδόξων, μὲ σχολεῖον καὶ ἐκκλησίαν νεόκτιστα. Ἐκτίσθη ἐπὶ τῆς Σερβοκρατίας εἰς θέσιν Μονῆς, ἐν ἣ ἐνίκησαν τοὺς Ἑλληνας οἱ Σέρβοι. Πατρίς τοῦ Ἰσαήμ πρώτου ἐξομώτου καὶ τυραννίσκου, συντελέσαντος μεγάλως εἰς τὴν Τουρκοκρατίαν τῆς Ἠπείρου. Ἐπὶ τοῦ βράχου τούτου εἶχεν ὀχυρωθῆ ὁ Σιλιατιὰρ Μπότας τὸ 1830 μετὰ 1000 Ἀλβανῶν, πολιορκηθεὶς ὑπὸ 30.000 στρατοῦ τοῦ Ἡμῖν πασᾶ, υἱοῦ τοῦ Κιουταχῆ, ἀντέστη ἐπὶ ἕξ μῆνας, συνθηκολογήσας δὲ καὶ ἀπελθὼν εἰς Κέρκυραν, ἡμνηστεύθη ὑπὸ τοῦ Σουλτὰν Μαχμούτη καὶ μεταβὰς εἰς Κωνσταντινούπολιν ἐκατατομήθη ὑπ' αὐτοῦ. Ἡ θέσις τῆς Λιασκοβίκης εἶναι σημεῖον ἀξιόλογον διαβάσεως ἐξ Ἠπείρου εἰς Ἀλβανίαν καὶ Μακεδονίαν καὶ εἶνε ἀνάγκη νὰ καταληφθῆ. Ἡ ἐπαρχία εἶναι Ἀλβανικὴ ἔχει καὶ χωρία Ἑλληνικὰ πρὸς τὸ Κονιτσιότικο· σύγκειται ἀπὸ 66 χωρία διοικούμενα ἀπὸ Μουδήρην καὶ Καδὴν καὶ τὸν Ἐπίσκοπον Βελλᾶς,

Κονίτσης και Λασκοβίκης, οίκεται από τον δήμον Παιόνων· δύναται να δώση εις στρατολογίαν 4.000 όπλίτας Έλληνας και Άλβανούς γενναίους και έξαισίους άνδρας. Η όδός, έξερχομένη τής Λιασκοβίκης, διευθύνεται Β.Α. διαβαίνει επί τής πηγής έχούσης 6° θερμοκρασίας και ήτις διοχετεύει ύδωρ εις την πόλιν, κειμένην 1/4 Δυτικώς αὐτῆς, εἶτα φθάνει επί όροπεδίου στρογγύλου και καλλιεργημένου απέχοντος 1 ώρ. τής πηγῆς· έπειτα άνέρχεται τὸ όρος, έγκαταλείπουσα έκατέρωθεν τὰ χωρία Ράδανη, Όσέτσκα, Μπότα (πατρὶς τοῦ Σιλιχτιάρη Μπότα στρατηγοῦ τοῦ Άλῆ πασᾶ, με 60 οἴκους τουρκαλβ.) και τὰ χριστιανικὰ Βρέσκα, Λιάσοβο, Ποστένια-νη και μετὰ 3 ώρ. έξέρχεται τῶν όρίων τής έπαρχίας Λιασκοβίκης και εισέρχεται εις την κοιλάδα τής Κολονίας, ὃ έστι εις την κοιλάδα τοῦ Κλαυθμῶνος, διότι δέν δύναται ν' απεράση κανεις άνευ Κολονοῦ όδηγοῦ, εις τὸν όποῖον πρέπει να πληρώση χαράτσι κολαουζικόν, από 1-10 λίρας δια να μη ληστευθῆ από τοὺς Κολονούς·

Έρσέκα, 1 ώρ. από Πορόβα με 36 οἴκους Μωαμ., 1 χάνιον και 3 έργαστήρια, αγοράν ένθα συνέρχονται έκάστην τετάρτην ήμέραν τής έβδομάδος οἱ περίοικοι έμπορευόμενοι, έχει και τὸ διοικητήριον εις την αγοράν ένθα οἰκεῖ ὁ καιμεκάμης τής Κολωνίας, τοποτηρητῆς τοῦ διοικητοῦ Καστορίας· απέχει δὲ 1 ώρ. ή κόμη Στάρια με 300 οἴκους Τουρκαλβ. ή πρωτεύουσα τῶν άγρίων Κολωνῶν απόκεντρος και απρόσιτος εις ξένους περιηγητάς· από Πορόβα έως Κιάρη έπληρώσαμε χαράτσι 300 γρόσια δύο Κολονιαρίδων και μᾶς απέρασαν άληστεύτους και σώους.

3. Τὰ χωριά Βούρμπιανη, Πυρσόγιαννη, Χιονιάδες

Βούρμπιανη 1 ώρ. από Σαμαρίνα, κόμη 300 οἴκων κτιστῶν περιφήμων εις την οἰκουμένην, πατρὶς τοῦ κτίστου Κώστα Βουρμπιανίτη, γραμματέως τοῦ Άλῆ πασᾶ και ύπουργοῦ, δια τινά παράδοξον έπιστολήν ήν έγραψε επί τοῦ τείχους στὸ πόδι ὅτε έκτιζε τὸ φρούριον τοῦ Λιμποχόβου: «πρὸς τοὺς Δροβιανίτας, τὰ φείδια τὰ μαῦρα θὰ σᾶς φᾶν και ή ὀχιαῖς (= έχιδνες) θὰ σᾶς τσιμπήσουν αν δέν φέρετε έως αύριον βράδυ 200 φορτώματα ασβέστην και 200 φορτώματα ξυλικήν από τὸ δάσος σας, ήγουν σανίδια και πέταυρα άβόλετο, άβόλετο». Εἰς τὰ 33 φρούρια έπισκευασθέντα επί Άλῆ έγυμνώθησαν τὰ δάση Κουριά τὰ Ζωτάτικα από τοῦ Σωτῆρος έως τὸ εἰκόνισμα, εἶχε δένδρα 1500 έτῶν και επέκεινα, ή ύλη ήτο έτοιμη διότι πρὸ χρόνων οἱ ασβεστοποιοὶ και οἱ ξυλοσχίσται ήργάζοντο δι' αὐτήν. Έντούτοις ὁ Κώστας έπῆρε τὸ «άφερήμ» και αφήσας τὸ τοσκάνη έβαλε τὸ καλαμάρη στὸ ζωνάρη και διέπρεψεν ως γραμματεὺς ύπουργὸς και σύμβουλος μέχρι τής καταστροφῆς τοῦ Άλῆ.

Πυρσόγενη ή χρυσόγενη 1 ώρ. από Βούρμπιανη, με 100 οἴκογ.

Σαονάδες 1. ώρ. από Πυρσόγενη με 80 οἴκους κτιστῶν χρ.

Τούρνοβο 1. ώρ. από Σαονάδες με 40 οἴκους έλλην.

Αλησμόνητες Πατρίδες

Επιμέλεια: Η. Ανδρέου

Ποιες ήταν οι συνέπειες των εκλογών του 1920 στο διεθνές πεδίο

Η λειτουργία του διεθνούς συστήματος είναι μια λεπτή υπόθεση στην οποία ο παρατηρητής θα πρέπει να δείχνει διαύγεια, νηφαλιότητα και ακρίβεια. Πρέπει να αποφεύγονται οι υπεραπλουστεύσεις και οι βιασύνες. Είναι σημαντικό να παρατηρηθεί όμως ότι οι συνέπειες των εκλογών του 1920 ήταν καταλυτικές και μοιραίες- και να εξηγηθεί γιατί.

Δεν είναι ακριβές ότι όλα ήταν ιδανικά πριν τις εκλογές και θα συνέχιζαν να είναι έτσι εάν είχε κερδίσει ο Βενιζέλος. Το μεγάλο διεθνές μέτωπο στο οποίο βασίστηκε για τη μικρασιατική πολιτική του ήταν -όπως έχει λεχθεί και παραπάνω- ασταθές και επισφαλές. Υπήρχαν ενδείξεις για τάσεις αποστασιοποίησης ή και αντιπαλότητας από τη Γαλλία και την Ιταλία, ενώ η Αρμενία δεχόταν τα συνδυασμένα πλήγματα των κεμαλικών και των μπολσεβίκων λίγο μετά τις ελληνικές εκλογές. Τούτα όμως συνεπάγονταν ότι γινόταν ακόμη μεγαλύτερη προτεραιότητα για την Ελλάδα να προσέξει πολύ τις διεθνείς συγκυρίες ώστε να διατηρήσει τα πλεονεκτήματα που με τόσο κόπο είχε εξασφαλίσει ο Βενιζέλος.

Αυτή την προσοχή δεν την έδειξε η Ελλάδα -ο ίδιος ο ελληνικός λαός- στις εκλογές του 1920. Δεν ήταν μόνον η

πτώση του Βενιζέλου, του πολιτικού δηλαδή με τον οποίο είχαν διαπραγματευτεί οι σύμμαχοι, και στην αξιοπιστία του οποίου είχαν εμπιστοσύνη. Η επαναφορά του βασιλιά Κωνσταντίνου ήταν μια καθοριστική συμβολική κίνηση των αντιβενιζελικών μετά τη νίκη τους, αλλά είχε μοιραία αποτελέσματα. Καλώς ή κακώς, ο Κωνσταντίνος ήταν το κόκκινο πανί, ειδικά για τους Γάλλους. Η εξαγγελία του δημοψηφίσματος για την επάνοδο του προκάλεσε διακοίνωση των συμμάχων προς την Αθήνα και προειδοποιήσεις να μην επιστρέφει. Οι προειδοποιήσεις αυτές αγνοήθηκαν, παρά τις εκκλήσεις των ηττημένων βενιζελικών ότι τούτο δεν έπρεπε να γίνει. Ο βασιλιάς επέστρεψε - και δεν παραιτήθηκε αμέσως από τον θρόνο υπέρ ενός από τους γιους του, ώστε να αφαιρεθεί από την εικόνα η μορφή του, που προκαλούσε τόσο τους συμμάχους. Και η επιστροφή του έδωσε το πρόσχημα στις ήδη πρόθυμες Γαλλία και Ιταλία να αποστασιοποιηθούν από την ελληνική πολιτική: μέσα σε έναν χρόνο, ανεφοδίαζαν τον Κεμάλ. Υπήρχε από πριν μια τάση αποστασιοποίησής τους από την ελληνική πολιτική, αλλά το πρόσχημα δόθηκε από την ελληνική πλευρά - από δύο εκλογικές αποφάσεις του ελληνικού λαού, εκλογές της 1ης και δημοψή-

φισμα της 22ας Νοεμβρίου. Με απλά λόγια, το διεθνές μέτωπο στο οποίο είχε στηριχθεί ο Βενιζέλος διαλύθηκε.

Έτσι, η Ελλάδα βρέθηκε μόνη να προσπαθεί να εφαρμόσει τη Συνθήκη των Σεβρών απέναντι σε έναν πλέον διαρκώς ισχυροποιούμενο Κεμάλ - ισχυροποιούμενο, μάλιστα, ακριβώς και λόγω της απομονώσεως στην οποία είχε περιέλθει η Ελλάδα εξ αιτίας των εκλογών του 1920. Η διαδικασία ήταν περίπλοκη και πρέπει να αποτιμάται με προσοχή. Αλλά η ζημία ήταν άμεση και μεγάλη: αντί να βρίσκεται στη Μικρά Ασία ως μέρος ενός μεγάλου διεθνούς μετώπου (ή έστω με την ανοχή του), όπως είχε κάνει ο Βενιζέλος, η Ελλάδα ήταν πλέον μόνη, απομονωμένη και υποσκαπόμενη από τους παλαιούς της συμμάχους. Οι συνέπειες ήταν τραγικές.

Θα είχε μπορέσει ο Βενιζέλος να διατηρήσει το μεγάλο διεθνές μέτωπο εάν είχε κερδίσει τις εκλογές; Αυτό είναι ένα υποθετικό ερώτημα από εκείνα τα οποία στην ιστορία καλό θα είναι να μην επιχειρείται να απαντηθούν. Με απλά λόγια, κανείς δεν ξέρει την απάντηση. Ωστόσο, είναι σημαντικό να παρατηρηθεί ότι ο Βενιζέλος είχε επίγνωση της μεγάλης ανάγκης να κρατηθούν οι διεθνείς στηρίξεις του μικρασιατικού εγχειρήματος - οι αντιβενιζελικοί όχι. Επιπλέον, θα ήταν πολύ πιο δύσκολο για τους συμμάχους να εγκαταλείψουν την Ελλάδα του Βενιζέλου παρά του Κωνσταντίνου - και ο Βενιζέλος δεν θα

τους έδινε το πρόσχημα να το κάνουν. Είναι δυνατόν, με λελογισμένη βεβαιότητα, να διατυπωθεί η υπόθεση ότι, ακόμη και εάν ο Βενιζέλος δεν θα είχε μπορέσει, τελικά, να διατηρήσει τις διεθνείς του συμμαχίες, πάντως θα φρόντιζε να μην τις χάσει με τόσο συντριπτικό τρόπο.

Βοήθησαν τον Κεμάλ οι Γάλλοι;

Τον Ιανουάριο του 1919, τέσσερις μήνες μετά την Ανακωχή του Μούδρου, με την οποία συνθηκολόγησε η Οθωμανική Αυτοκρατορία, ο Γάλλος στρατάρχης Φρανσέ ντ' Εσπερέ αποβιβάστηκε στο λιμάνι του Γαλατά στην Κωνσταντινούπολη και παρέλασε θριαμβικά προς το Πέραν. Φέρεται ότι το άλογο στο οποίο ανέβηκε για τον θρίαμβο το είχε προσφέρει η ελληνική κοινότητα της Πόλεως. Στη διαδρομή υπήρχαν παντού βρετανικές, γαλλικές και ελληνικές σημαίες. Έλληνες και Αρμένιοι μέσα σε φρενίτιδα ενθουσιασμού επευφημούσαν τον Γάλλο στρατάρχη. Την ίδια περίοδο άνδρες της γαλλοαρμενικής λεγεώνας εμπλέκονταν σε αψιμαχίες με τους Τούρκους στα Άδανα και στη Μερσίνα στη Νοτιανατολική Μικρά Ασία. Στο τέλος του ιδίου χρόνου η Γαλλία υπήρξε η πρώτη δυτική χώρα που άρχισε τις επαφές με το εθνικιστικό κίνημα του Κεμάλ. Ακολούθως, υπέγραψε μαζί του συμφωνία ανακωχής τον Μάιο του 1920 αναγνωρίζοντας de facto την κεμαλική κυβέρνηση.

Η αλλαγή της γαλλικής στάσεως ήταν ευεξήγητη. Με τη μουσική συμφωνία μεταξύ των Σάικς και Πικό, Βρετανία και Γαλλία είχαν συμφωνήσει τον Μάιο του 1916 να διαμοιραστούν τα οθωμανικά εδάφη της Μέσης Ανατολής. Η Γαλλία θα έπαιρνε το θαλάσσιο μέτωπο της Συρίας και το βιλαέτι των Αδάνων στην Κιλικία της Νοτιανατολικής Μικράς Ασίας. Κατά τη διάρκεια όμως του Πρώτου Παγκοσμίου Πολέμου η Γαλλία έχασε περισσότερους από 1.000.000 στρατιώτες στα πεδία των μαχών. Μετά την ανακωχή του 1918 η γαλλική κοινή γνώμη ήταν εχθρική στη συνέχιση αιματηρών εχθροπραξιών σε περιοχές που δεν ήταν του άμεσου γαλλικού ενδιαφέροντος, όπως η Ανατολία. Η αντίσταση που συνάντησαν οι γαλλικές δυνάμεις στην Κιλικία δημιούργησε στο Παρίσι τη βεβαιότητα ότι η διατήρηση των συγκεκριμένων εδαφών θα απαιτούσε πολλές ανθρώπινες θυσίες. Προτίμησε να επιτύχει κάποιον συμβιβασμό με τον Κεμάλ έναντι ισχυρών οικονομικών ανταλλαγμάτων και προνομίων. Έτσι, θα μπορούσε να επικεντρώσει τη στρατιωτική της προσοχή στη Γερμανία, που την ενδιέφερε ιδιαίτερα. Παράλληλα, θα συνέχιζε την παρουσία της στην Εγγύς και Μέση Ανατολή διά της Συρίας και του Λιβάνου, όπου (σε εκείνη τη χρονική στιγμή) δεν αντιμετώπιζε ένοπλη αντίσταση.

Μετά τη μάχη του Σαγγαρίου, τον

Αύγουστο του 1921, που ανέκοψε την πορεία του ελληνικού στρατού προς την Άγκυρα, η Γαλλία επιβεβαίωσε ότι έπρεπε να επιδιώξει συμβιβασμό. Έστειλε αντιπροσωπεία στον Κεμάλ για να διαπραγματευθεί νέους όρους ειρνεύσεως. Επρόκειτο για σαφή ρήξη με τη διευθέτηση των Σεβρών, που αποτελούσε «συνθήκη ειρήνης». Τον Οκτώβριο του 1921, οι Γάλλοι υπέγραψαν με την κυβέρνηση της Άγκυρας συμφωνία (γνωστή και ως συμφωνία Φρανκλίν-Μπουγιόν, από το όνομα του Γάλλου διπλωμάτη που τη διαπραγματεύθηκε). Αυτή προέβλεπε, μεταξύ άλλων, την εκκένωση της Κιλικίας και του λιμένος της Μερσίνας από τα γαλλικά στρατεύματα και την εγκατάσταση τουρκικών αρχών στην περιοχή (που οδήγησε σε παράδοση γαλλικού οπλισμού στους Τούρκους). Η Τουρκία αντιστοίχως αναγνώρισε τη γαλλική κατοχή στη Συρία, περιλαμβανομένης και της Αλεξανδρέττας, και διασφάλισε τα συμφέροντα γαλλικών εταιρειών στο έδαφος της. Τον Δεκέμβριο του 1921 οι Γάλλοι εκκένωσαν την περιοχή της Κιλικίας. Μαζί τους εγκατέλειψαν την περιοχή όλοι οι χριστιανικοί πληθυσμοί, Αρμένιοι, Έλληνες και Ασσύριοι. Ο βαρύς γαλλικός οπλισμός δόθηκε στα κεμαλικά στρατεύματα, παραβιάζοντας τις στοιχειώδεις αρχές συμμαχικών υποχρεώσεων έναντι της Ελλάδας.

ΒΟΡΕΙΟΣ ΗΠΕΙΡΟΣ ΤΟΠΟΣ ΘΥΣΙΑΣ

του Ηλία Ανδρέου

Η Βόρειος Ήπειρος δικαιοτάτα φέρει τον τίτλο της πλέον αιματοποτισμένης και αιματοβαμμένης Ελληνικής γης, η οποία όπως επισημάναμε στο προηγούμενο τεύχος του περιοδικού μας είχε την κακή τύχη να είναι σήμερα μια σκλαβωμένη αδελφή.

Από την Χειμάρα στο νότο μέχρι την Κορυτσά στο βορά η ευλογημένη γη της με πολλή στοργή φυλάει στα σωθικά της τα οστά των Ηρώων που θυσιάσθηκαν για την υπέρτατη ιδέα και το πολυτιμότερο αγαθό της ζωής μας: την ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ. Για την υπέρτατη θυσία των 7.948 πεσόντων στη Βόρειο Ήπειρο εγώ έκανα την ελαχιστοτάτη θυσία να καταγράψω τις τοποθεσίες όπου άβησαν την τελευταία τους πνοή.

Εντυπωσιάζει ο μεγάλος αριθμός Αξιωματικών και Οπλιτών οι οποίοι έπεσαν μαχόμενοι στα στενά της Κλεισούρας 1.600 εν συνόλω και περισσότεροι εάν συναθροισθούν και οι πεσόντες στα γύρω υψώματα. Η Κλεισούρα τελικώς κατελήφθη από τον Ελληνικό Στρατό την 10 Ιανουαρίου 1941. Η εφημερίδα ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ της 11ης Ιανουαρίου με πηχυαίους τίτλους ανήγγελε το γεγονός «ΤΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΣΤΡΑΤΕΥΜΑΤΑ ΚΑΤΕΛΑ-

ΒΟΝ ΧΘΕΣ ΤΗΝ ΚΛΕΙΣΟΥΡΑ.- Εξαιρετικής Σπουδαιότητας διά την εξέλιξιν των Επιχειρήσεων Νέα Επιτυχία – Συνελήφθησαν 600 Αιχμάλωτοι και περιήλθον εις Χείρας μας Άρματα Μάχης». Το Γενικό Στρατηγείο εξέδωσε το 76 Πολεμικό Ανακοινωθέν.

Μετά την Κλεισούρα ο δρόμος ήταν ανοικτός για τον λιμένα της Αυλώνας, πλην όμως η Πατρίδα μας δέχθηκε πισώπλατο κτύπημα εισβολής από την ναζιστική Γερμανία τον Απρίλιο του 1941.

Πρέπει να επισημάνω ότι 928 Αξιωματικοί και Οπλίτες κατέληξαν (απέθαναν) στο Νοσοκομείο Ιωαννίνων εξαιτίας των βαρέων και πολλαπλών τραυμάτων.

ΤΟΠΟΘΕΣΙΕΣ ΠΕΣΟΝΤΩΝ

Αργυρόκαστρο: 50

Άγιοι Σαράντα: 15

Αυλώνα: 2

Ασόνισσα: 1

Γαρονίν: 16

Γεωργουτσάτες: 3

Γκολέμι (Αργυρόκαστρο): 73

Γκράμποβα: 7

Γραμποβίτσας: 3

Γκρέμνας: 1

Γκόλικο (Τεπελένι): 20

Γκολίνα: 9

Κόνιτσα

Γούλια: 1	Κονσίνα: 1
Δέλβινο: 25	Κρασιά: 1
Δεμπέλι: 1	Κούταλι: 16
Δόντι (Τεπελένι): 71	Κρέσοβα: 1
Δρόβιανη: 1	Κότσικα: 1
Ερσέκα: 18	Κολυβάτσι: 30
Ελβασάν: 4	Κουρβελέσι: 26
Ζαμπέρζανη: 34	Κόμπλιανη: 1
Ζάβροχο: 1	Κιούκιари: 10
Ζερέτσι: 1	Λάμαρι: 1
Ζουρεγκούνι: 1	Λέκλι: 55
Ιβάν: 120	Λέσνιτσα: 6
Κάμια: 103	Λεκντούσκι: 18
Κιάφε Μουρίτ: 13	Λεσκοβίκι: 24
Κιάφε Λουζίτ: 12	Λιμπόχοβο: 1
Κιάφε Σοφούτ: 24	Μαλίν: 2
Κιάφε Μονόϊα: 1	Μάζανη: 2
Κιάφε Μάρτα: 2	Μαλετόρα: 1
Καμαράτες: 8	Μαλέσοβα: 25
Καποσαλτίνο: 1	Μάλι Τοπάνι: 5
Κλεισούρα: 1635	Μάλι Σεντέλι: 1
Καλαράτες: 1	Μάλι Ταπαγιάνη: 22
Κακαβιά: 1	Μάλι Κελκές: 4
Κάϊτσα: 10	Μάλι Σπάτ: 68
Κεφαλοβουλγάρα: 3	Μάλι Σπαντάρι: 190
Κολώνιο: 19	Μάλι Φερόσι: 4
Κερλίμπαρη: 1	Μάλι Αρτίνι: 2
Κοσίνα	Μάλι Σερβάνι: 7
(Πεδινό Νοσηλευτικό): 189	Μόροβα: 189
Κορυτσά: 94	Μοκρίτσα: 15
Κόπγιανη: 1	Μάλι Κελκές: 1
Κόμπλιανη: 1	Μάλι Τζόρετ: 1
Κόκινας: 1	Μάλι Μπάρδι: 12
Κορίτσα: 3	Μητσάνη: 8
Κορτσές: 2	Μετγκοράνη: 58
Κονίσπολη: 1	Μπέργου Γιούλεϊ: 9

Μπίγλιτσα: 2	Ρομπέσκο: 1
Μπολένα: 28	Σεντέλι: 196
Μοσχόπολι: 53	Σερβάνη: 12
Μπεκιαρέν: 3	Στάροβα: 1
Μπρεστάνι: 2	Σκουτάρια: 6
Μπένια: 1	Σπίτ Καμαράτε: 4
Μέλανι: 1	Σπαντάρη: 9
Μπάρτζι: 1	Σέλιανη: 12
Μπολαράτι: 1	Σχοινάς: 2
Μόροβα: 9	Στέπιζα: 6
Μπαλαμπάνι: 22	Σπαθάρια: 1
Μνήμα Γραίας: 45	Τρεμπεσίνα: 707
Νοσοκομείο Ιωαννίνων: 928	Τομορίτσα: 181
Νιβίστα: 41	Τεπελένι: 319
Ντομπρένι: 12	Τομόρι: 50
Ντομπρούσκα: 21	Τσεπούντα: 4
Νοβοσέλα: 7	Τσέπανι: 4
Ντούσαρι: 2	Τσιπάνι: 6
Νικολάρα: 2	Τσεροβίτσα: 7
Πεσιάνη: 254	Τσέροβα: 6
Πόγραδετς: 422	Τσεροβόνε: 10
Πρεμετή: 44	Τσέποβα: 3
Προγονάτι: 36	Τσαρσόβα: 1
Παντζάρε: 5	Τσιροτάτε: 5
Πετράνη: 2	Τσερεγκούνι: 2
Πικέρασι: 1	Τόσκεσι: 1
Πολίτσανη: 1	Τσέλικο: 2
Παναρέτι: 2	Ύψωμα 1220: 74
Παπακώστα: 4	Ύψωμα 715: 32
Πετσάρι: 1	Ύψωμα 734: 6
Ροβίστα: 3	Ύψωμα 1736: 13
Ροσοβέρι: 2	Ύψωμα 1200: 6
Ραμπάνι: 16	Ύψωμα 613: 10
Ροντέν: 18	Ύψωμα 1150: 8
Ραμπίνι: 1	Ύψωμα 1160: 3

ΠΙΝΑΚΑΣ ΑΡΙΘΜΗΤΙΚΟΣ ΑΞΙΩΜΑΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΟΠΛΙΤΩΝ ΠΕΣΟΝΤΩΝ ΣΤΟ Β' ΠΑΓΚΟΣΜΙΟ ΠΟΛΕΜΟ 1940-1945

Μόνιμοι Αξιωματικοί	346
Έφεδροι Αξιωματικοί	408
Ευέλπιδες	7
Οπλίτες	12.987
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ	13.748
Εξαφανισθέντες	1.809

ΑΙΩΝΙΑ ΑΥΤΩΝ Η ΜΝΗΜΗ

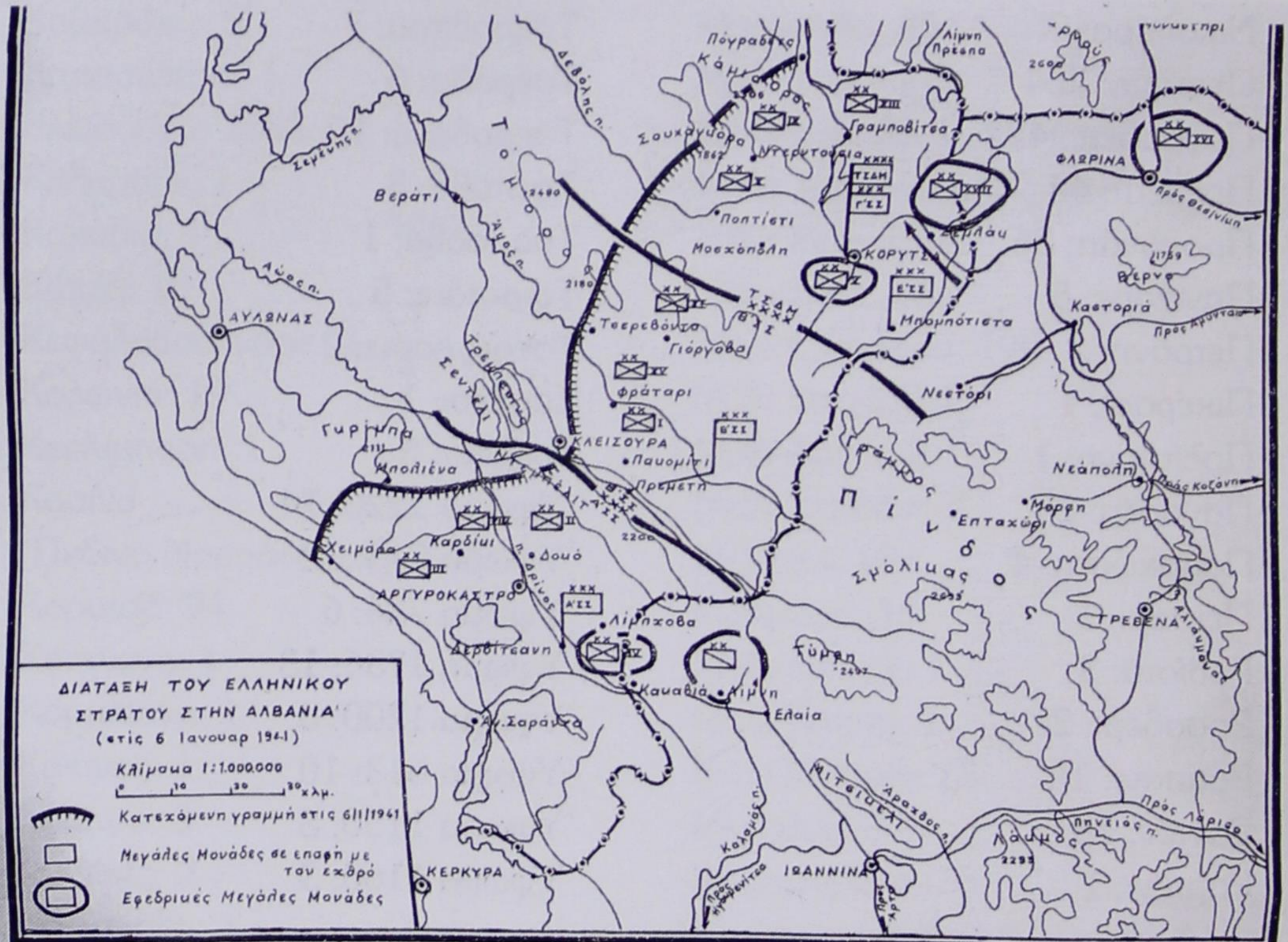
Αξιότιμε Δήμαρχε Κόνιτσας
κ. Ανδρέα Παπασπύρου

Εμείς οι κάτοικοι της Κοιλάδας του
Αώου από Ελεύθερο έως Δίσπρατο.

Ευελπιστούμε ότι στην επέτειο της 28ης Οκτωβρίου 2024 θα αξιωθείτε να κάνετε τα αποκαλυπτήρια του λαμπρού μνημείου των Πεσόντων στη Δοξασμένη Κοιλάδα του Αώου, όπως την ονόμασε ο αείμνηστος Επιθεωρητής Δημοτικής Εκπαίδευσης Ηλίας Παπαζήσης εκ Παλαιοσελλίου.

Το Μνημείο θα στηθεί σε περίοπτη θέση του Παλαιοσελλίου. Ο Εντιμότατος Πρόεδρος του Ελληνικού Κοινοβουλίου κ. Κωνσταντίνος Τασούλας είναι πάντα πρόθυμος για την χορηγία 10.000 ευρώ από τον προϋπολογισμό της Βουλής.

ΜΕ ΤΙΜΗ
ΗΛΙΑΣ ΑΝΔΡΕΟΥ

ΔΟΞΑ ΕΝ ΥΨΙΣΤΟΙΣ ΘΕΩ ΚΑΙ ΕΠΙ ΓΗΣ ΕΙΡΗΝΗ

Σε λίγες ημέρες, οι καμπάνες θα σημά-
νουν και πάλι χαρούμενα, για να μας αναγ-
γείλουν το μεγάλο γεγονός της ενανθρωπί-
σεως του Σωτήρα και Θεού μας, Ιησού Χρι-
στού.

Αλλ' ας γυρίσουμε με την φαντασία μας
στη μαγική εκείνη νύχτα, της 24ης Δεκεμ-
βρίου, που όταν ήρθε το πλήρωμα του χρό-
νου, κατά την Καινή Διαθήκη μ ας κι εγεννή-
θηκε ο Χριστός μας χωρίς πλούτη και δόξες,
ταπεινός και ασήμαντος μέσα στη φάτνη των
αλόγων. Είναι η νύχτα γεμάτη θαύματα νύ-
χτα σπαρμένη Μάγια. Μια γλυκιά θαλπωρή,
μια παράξενη ζεστασιά τυλίγει τον τόπο και
κάνει τους ανθρώπους να αισθάνονται δια-
φορετικά. Φωνές πρωτόγνωρες, γλυκιές και
ουράνιες. Ύμνοι υπέροχοι. Τι θεία μελωδία
είναι αυτή που κάνει έμψυχα και άψυχα να
ξυπνούν ν' ακούνε και να αγάλλονται.

«Δόξα εν υψιστοις Θεώ και επί γης Ειρή-
νη εν ανθρώποις ευδοκία». Είναι οι άγγελοι
που με την ουράνια μελωδία τους υποδέ-
χονται το Μεγάλο Βασιλιά, το Σωτήρα της
ανθρωπότητας.

Εδώ στη Βηθλεέμ στην άσημη και μικρή
σπηλιά, γεννήθηκε ο γιος του Θεού. Αυτός
ο τόπος δέχθηκε στην αγκαλιά του το βασι-
λιά της αγάπης και της ειρήνης. Εδώ στο μι-
κρό σπήλαιο συνετελέσθη το θείο θαύμα της
ενανθρώπισης του Θεού. Μέσα στο έρεβος
της αμαρτίας, φάνηκε μια λάμψη μια μικρή
αχτίδα φωτός.

Και οι αγραυλούντες βοσκοί, αγνοί άν-
θρωποι του βουνού έγιναν μάρτυρες, πρώτοι
αυτοί, να δουν το θείο βρέφος, να γνωρί-

σουν πρώτοι το μεγαλείο και τη δύναμη του
πλαστουργού.

Αυτό είναι τα Χριστούγεννα μας. Η μεγά-
λη χαρά όλων μας. Είναι η μεγαλύτερη γιορ-
τή της χριστιανικής μας θρησκείας. Ιδιαιτέ-
ρως των μικρών παιδιών μας, με τα κάλαντα,
τα στολίδια, το χριστουγεννιάτικο φωτοστο-
λισμένο δέντρο, η χαρά όλων μας. Και περι-
μένουμε τη νέα χρονιά με τον Αν Βασίλη, με
τα χιόνια και τα κρύα. Χαρούμενες γιορτές
για όλους μας, ας πάμε στην μικρή εκκλησία
του χωριού μας κι ας ανάψουμε ένα κεράκι.

Ας γονατίσουμε μπροστά στην αγία Εικό-
να της φάτνης με το νεογέννητο Χριστούλη.
Ίσως να μην έχουμε «σμύρνα, χρυσόν και
λίβανον» σαν τους μάγους της Ανατολής. Ας
του προσφέρουμε όμως την αγάπη μας, την
λατρεία μας, την πίστη μας!

Αυτά τα δικά μας δώρα θα είναι ευπρόσ-
δεκτα. Και να παρακαλέσουμε το μεγάλο
Σωτήρα να χαρίζει στον κόσμο ΕΙΡΗΝΗ ΚΑΙ
ΑΓΑΠΗ, τόσο απαραίτητα στην ταραγμένη
εποχή μας και ας ψάλλουμε και πάλι σιγανά!

«Δόξα εν υψιστοις Θεού και επί γης ΕΙ-
ΡΗΝΗ εν ανθρώποις ευδοκία».

Τέλος εύχομαι το βρέφος της Βηθλεέμ,
ας φέρει σε όλους μας ΥΓΕΙΑ ΚΑΙ ΕΥΤΥΧΙΑ
ΚΑΙ ΝΑ ΕΚΠΛΗΡΩΘΕΙ ΚΑΘΕ ΕΠΙΘΥΜΙΑ.

Στο μέτρο της ΔΩΡΕΑΣ ΤΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ
ΜΑΣ.

ΚΑΛΑ ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΑ. ΕΥΤΥΧΕΣ ΤΟ
ΝΕΟ ΕΤΟΣ 2024.

ΣΩΚΡΑΤΗΣ ΜΙΧ. ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ
ΤΕΩΣ ΣΧΟΛΙΚΟΣ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ
ΕΙΔΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ

ΤΑ ΧΡΟΝΙΑ ΠΟΥ ΠΕΡΑΣΑΝ

Τα Σχολεία της Επαρχίας Κόνιτσας μια άλλης εποχής (αρχές δεκαετίας 1960)

Σε προηγούμενο τεύχος του περιοδικού, ο Σωκράτης Οικονόμου, αγαπητός φίλος, σχολιάζει τη σημερινή τραγική κατάσταση των σχολείων της Επαρχίας Κόνιτσας από την άποψη του μαθητικού δυναμικού τους. Συγκρίνει δε την κατάσταση αυτή με παλιότερες, όπως γράφει, εποχές.

Τότε, όταν σε κάθε χωριό λειτουργούσε λαϊκό σχολείο και, σε πολλά χωριά, και νηπιαγωγείο και όταν - να προσθέσω - η μαθητική κατασκήνωση που λειτουργούσε στην Πηγή (Πεκλάρι) Κόνιτσας, έσφυζε από ζωή τους καλοκαιρινούς μήνες, μέσα σε ένα δάσος από έλατα με όμορφα πέτρινα, άνετα κτίρια. φίλε Σωκράτη, η Εκπαιδευτική Περιφέρεια Κόνιτσας, στις αρχές της δεκαετίας του 1960, στην «παλιότερη» για σένα εποχή- όπως αναφέρεις- υπηρετούσαν πάνω από 80 δάσκαλοι και 30-35 νηπιαγωγοί!

Αυτό σημαίνει πως σε όλα τα χωριά της Επαρχίας λειτουργούσε δημοτικό σχολείο και σε πολλά και Νηπιαγωγείο. Το μόνο χωριό που δεν είχε σχολείο ήταν ο Πωγωνίσκος, κοντά στο Μολυβδοσκεπάστο.

Για καλύτερη ενημέρωση, σωστή

κατατόπιση του αναγνώστη και για την ιστορία, αναφέρω ότι η Εκπαιδευτική Περιφέρεια Κόνιτσας (όχι Επαρχία) άρχισε από τα χωριά του Δ. Ζαγορίου και έφτανε στην Αετομηλίτσα στα βόρεια και από τα Αλβανικά σύνορα στα δυτικά ως το Δίσπρατο στα ανατολικά.

Στην εποχή που αναφερόμαστε (τέλος δεκαετίας 1950 - αρχές δεκαετίας 1960), στην Εκπαιδευτική Περιφέρεια Κόνιτσας προσμετρώνταν και 12 σχολεία του δυτικού Ζαγορίου: Βρυσοχώρι, Ηλιοχώρι, Λαίιστα, Μικρό και Μεγάλο Πάπιγκο, Αρίστη, Βίκος, Άγιος Μηνάς (δεν έχει σχολείο), Μεσοβούνι, Μαυροβούνι, Γεροπλάτανος, Καλπάκι και, τέλος, Ελαφότοπος. [Το Καλπάκι προστέθηκε στην Κόνιτσα ως Δημοτικό Σχολείο Ελέας]. Η Περιφέρεια για ιστορικούς λόγους το ονόμασε διπάζιο Δημοτικό Σχολείου Καλπακίου Ιστορικού! (Δε γνωρίζω γιατί δεν ονομάστηκε ιστορικού Καλπακίου).

Όλα αυτά, Σωκράτη, που γράφω παραπάνω, στα χωριά μας τα λέγαμε «να 'χαμε να λέγαμε». Κι εγώ να προσθέσω «διηγώντας τα να κλαις»

Ντίνος Καραγιάννης
ε.τ. Δ/ντής π. Εκπ/σης Νομού

Σχολεία μιας άλλης εποχής

Από τις Γυμναστικές Επιδείξεις και το χορευτικό τμήμα - με παραδοσιακές ενδυμασίες - με τη λήξη του διδακτικού έτους 1964-65 στο Α΄ Δημ. Σχολείο Κόνιτσας. Υπεύθυνη χορού η δασκάλα Ευτυχία Καραγιάννη. (Για όσους γνωρίζουν τον εαυτό τους ή φιλικά πρόσωπα)

Εύθυμα και σοβαρά ΒΙΑ ΤΩΝ ΑΝΗΛΙΚΩΝ

Ανησυχητικές διαστάσεις έχει πάρει το πρόβλημα του σχολικού εκφοβισμού (μπούλιγκ) και της άσκησης βίας μεταξύ των ανηλίκων και των εφήβων, τόσο στο χώρο των σχολείων όσο και έξω απ' αυτά σε δρόμους, πλατείες, γήπεδα κ.λπ. Περιστατικά στα οποία εμπλέκονται ανήλικοι (ανεξαρτήτου φύλου) 13, 14 και 15 χρόνων, που συχνά βιντεοσκοπούν με τα κινητά τους τις βδελυρές πράξεις τους προκαλώντας αποτροπιασμό στη κοινή γνώμη. Ένα πρόσφατο γεγονός ξυλοδαρμού μιας μαθήτριας από τρεις άλλες με αφορμή μια zakéta (!) στο Περιστερί Αθηνών, υπό τα βλέμματα δεκάδων συμμαθητών τους που έδειχναν να το διασκεδάζουν, προκαλούν εκτός απ' όλα τ' άλλα και ερωτηματικά για την μη αντίδραση καμίας και κανενός. Πρόσφατα επίσης, κάποιοι μαθητές μοίραζαν ψεύτικες γυμνές φωτογραφίες συμμαθητριών τους. Κάτι που μπορεί να γίνει εύκολα με την ψηφιακή τεχνολογία και τεχνητή νοημοσύνη. «Θέλαμε να γελάσουμε» ήταν η απάντησή τους. Τα στοιχεία σοκάρουν: Σύμφωνα με την ελληνική αστυνομία, μόνο το Σεπτέμβριο του 2023 συνελήφθησαν για αδικήματα 1353 ανήλικοι. Οι συλλήψεις αφορούσαν σωματικές βλάβες, βιασμούς ή προσβολή της γενετήσιας αξιοπρέπειας, γενετήσιες πράξεις με ανηλικούς και πορνογραφία ανηλίκων. Επίσης παραβάσεις του Κώδικα Οδικής Κυκλοφορίας, παράβαση νομοθεσίας περί όπλων, χρήση εξαρτησιογόνων ουσιών, κλοπές και ληστείες (κινητών, χρημάτων κ.λπ.) σε συμμαθητές τους, εκπαιδευτικούς και όποιον βρουν στον δρόμο

τους. Σχηματισμό εγκληματικής οργάνωσης, απείθεια, βία κατά υπαλλήλων και δικαστικών προσώπων, πλαστογραφία, εμπρησμό, για απειλή συμμαθητών τους, δασκάλων, καθηγητών τους κ.λπ. Βία σε αθλητικούς αγώνες μεταξύ μεγάλων συλλόγων της χώρας (ιδιαίτερα σε αγώνες γυναικών) και όχι μόνο. Τα «τηλεοπτικά κανάλια» ξαφνικά ανακαλύπτουν ότι υπάρχουν ανήλικοι που ασπάζονται τη βία, υπάρχουν ανήλικοι που οπλοφορούν, που κρύβουν στις τσέπες τους σουγιάδες και σιδηρογροθιές, που μπορούν να σπάσουν στο ξύλο οποιονδήποτε για την πιο ασήμαντη αφορμή. Τα κανάλια! που από την στιγμή που θα ξυπνήσεις μέχρι την ώρα που θα πέσεις να κοιμηθείς, προβάλλουν τη βία σε όλες της τις μορφές. Από τις πρωινές «ενημερωτικές» εκπομπές, που προβάλλουν καυγάδες πολιτικών, καυγάδες δημάρχων με τους πολίτες, καυγάδες στα γήπεδα, επεισόδια σε διαδηλώσεις, σήριαλ που ο καλύτερος έχει σκοτώσει καμιά δεκαριά, ταινίες όπου οι φόνοι πέφτουν με συχνότητα πέντε το λεπτό! Εμπρηστικές δηλώσεις δημοσιογράφων σε κανάλια, εφημερίδες κ.λπ. που ρίχνουν «λάδι στη φωτιά» και όπως έλεγε ο αείμνηστος δημοσιογράφος Νίκος Κακαουνάκης, «ο καλύτερος από το συνάφι μου έχει σκοτώσει την μάνα του»! Βία, βία παντού. Από την ομιλία (λεκτική βία), στα μέσα μαζικής μεταφοράς, όπου μπορεί σε δευτερόλεπτα να ξεσπάσει καυγάς, στους δρόμους μεταξύ των οδηγών και των πεζών. Βία στα παιδικά παιχνίδια στα οποία περιλαμβάνονται ανθρωπόμορφα και αιμοβόρα

τέρατα, όπλα και άλλα προϊόντα βίας! Όχι μόνο στα βιντεοπαιχνίδια αλλά και στα κοινωνικά δίκτυα η βία είναι παρούσα.

Βία στα παιδικά προγράμματα της τηλεόρασης όπου ακόμα και στα σήριαλ με παιδικές παρέες εμπεριέχεται η βία, σαν καθημερινότητα. Στα περίφημα σήριαλ της «ελληνικής μυθοπλασίας» η οποία βρίσκει να προβάλλει ό,τι αρνητικό υπάρχει και υπήρχε στην ελληνική κοινωνία, η βία αποτελεί το κύριο στοιχείο. Βία στις αμερικανόφερτες ταινίες αλλά και σε εκείνες που αναφέρονται στην Άπω Ανατολή (Κίνα, Ιαπωνία, Κορέα κ.λπ.). Ίσως περισσότερο στη δεύτερη περίπτωση. Κραυγές, ιαχές επιφωνήματα. Δεν υπάρχει ταινία ή σήριαλ σε ήρεμους τόνους. Όλα πρέπει να «μαγαρίζονται» από τη βία. Βία στη καθημερινότητα των οικογενειών. Χάθηκε κάθε έννοια σεβασμού, καταργείται σταδιακά κάθε οικογενειακός θεσμός, η οικογένεια λοιδορείται, η μητρότητα ευτελίζεται. Η γυναίκα παρουσιάζεται ακόμα και ως «σώμα υποδοχής» για την παραγωγή παιδιών για «γονείς» του ίδιου φύλου (γονέας Α, γονέας Β). Οικογένεια μπορεί να είναι δύο άνδρες και ένας σκύλος! Οι ανήλικοι παράγουν εκείνο που τους διδάσκουν οι μεγαλύτεροι. Εξέλιπαν τα «παραδείγματα» και οι προσωπικότητες προς μίμηση. Ακόμα και η διοικούσα εκκλησία έχει καταληφθεί από τη βία, μεταξύ αρχιερέων και κληρικών.

Πώς να μην καλλιεργηθεί με όλα αυτά η βία μεταξύ των ανηλίκων; Πώς να μην υπάρχουν συμμορίες; Πώς να μη φτάνουν ανήλικοι μέχρι και σε φόνους; Ξεχνάμε σε τι περιβάλλον μεγαλώνουν πλέον τα παιδιά; Μας διαφεύγει ότι έχει καταργηθεί σχεδόν το οικογενειακό τραπέζι; Σίγουρα κανένα παιδί δεν γεννιέται εγκληματίας. Για ό,τι συμβαίνει σε παιδιά ευθύνονται οι γονείς,

το σχολείο, η κοινωνία. Εμείς, δηλαδή. Όλοι μας. Οι γονείς ασχολούνται επαρκώς με τα παιδιά τους ή τους νοιάζει μόνο η δουλειά τους; Κάθονται να συζητήσουν μαζί τους; Το μεγαλύτερο ποσοστό των καταδικαζομένων ανηλίκων ανήκει σε οικογένειες με ανύπαρκτη, μερική ή χαλαρή συνοχή. Αυτό αποτελεί αξίωμα στην επιστήμη της κοινωνικής παθολογίας. Οι σχέσεις ιδιαίτερα μητέρας και παιδιού καθορίζουν την μετέπειτα κοινωνικότητά του. Λέγεται ότι ο Μέγας Ναπολέων είπε: Εκατό δάσκαλοι δεν αξίζουν όσο μια μητέρα. Γονείς με τάση για αντικοινωνική ζωή αποτελούν «άριστα» πρότυπα για μίμηση από τα παιδιά τους. Παιδιά διαzeugμένων γονέων έχουν μεγαλύτερη πιθανότητα για παραβατική συμπεριφορά. Το ίδιο παιδιά από υιοθεσία (οποιασδήποτε μορφής) ή παιδιά από ιδρύματα (υποκατάστατα οικογένειας). Η ιδρυματίτιδα (ας επιτραπεί ο όρος), αποτελεί προϋπόθεση εξαιρετικά ευνοϊκή για την εμφάνιση αντικοινωνικών εκδηλώσεων. Παιδιά μεταναστών π.χ. Γερμανία, που μεγαλώνουν με τους παππούδες ή παιδιά οικογενειών με αγωγή σπληνισμένη σε νοσηρούς φόβους ή με αγωγή αυστηρά κομφορμιστική ή αντίθετα πολύ φιλελεύθερη δημιουργούν αντικοινωνικές τάσεις στα παιδιά. Επίσης σε οικογένειες χωρίς καμιά πνευματικότητα (θρησκευτική και όχι μόνο). Η εργασία αμφοτέρων των γονέων δεν επιτρέπει πολλές φορές μια σωστή διαπαιδαγώγηση των παιδιών. Οικογένειες με ένα παιδί (μοναχοπαίδια) ή με πολλά παιδιά (κάποια για διάφορους λόγους παραμελούνται έναντι άλλων), μερικές φορές εμφανίζουν ειδικά προβλήματα. Επίσης ένα μικρό ποσοστό εγκληματικότητας στους ανηλίκους οφείλεται σε βιοψυχικούς λόγους (νευρασθένεια, ψυχασθένεια κ.λπ.). Συνοψίζοντας, ο καλύτερος τρό-

πος για την αντιμετώπιση της εγκληματικότητας είναι η στήριξη της παραδοσιακής οικογένειας. Ή αλλιώς η εγκληματικότητα ατονεί όσο ενισχύεται ο θεσμός της οικογένειας. Η αντίληψη γονέας Α και γονέας Β «αλλάζει τα φώτα» της οικογένειας. Μήπως οι γονείς που φέρουν την μεγαλύτερη ευθύνη για την παραβατικότητα των ανηλίκων, πρέπει να συλλαμβάνονται και να λογοδοτούν αυτοί περισσότερο και μετά τα παιδιά τους;

Το σχολείο: μεγάλο πρόβλημα για την βία των ανηλίκων (ενδοσχολική και εξωσχολική). Παραδώσαμε τη Δημόσια Παιδεία σε επίορκους γενίτσαρους, σε οπαδούς ιδεολογιών και κομμάτων του δεξιού και αριστερού ιστορικού υλισμού, πολλοί απ' αυτούς ανίκανοι και αγράμματοι. Επιτρέψαμε επί δεκαετίες την έκπτωση της Παιδείας από το συνταγματικό της σκοπό: χωρίς εθνική, ηθική και θρησκευτική διαπαιδαγώγηση των παιδιών. Δεν μαθαίνουν καλά ελληνικά (το άγχος είναι να μαθαίνουν καλά ξένες γλώσσες), δεν μαθαίνουν τον αληθινό κόσμο, δεν ενσταλάσσεται στα παιδιά αξιακό πλαίσιο και ελληνορθόδοξος τρόπος στάσης και ζωής που περιλαμβάνει αυτοπειθαρχία, ευπρέπεια, σεβασμό στους αδύναμους, στους δασκάλους, στους μεγαλύτερους, σεβασμό στο σχολικό χώρο, στη δημόσια περιουσία. Αγάπη για την Πατρίδα. Πίστη και σεβασμό στη σημαία (ούτε μια φορά τη βδομάδα δεν θέλουν πολλοί να γίνεται έπαρση και υποστολή της σημαίας) και ανάκρουση του εθνικού ύμνου. Η πρωϊνή προσευχή να καταργηθεί. Τα παιδιά μάλλον πρέπει να μαθαίνουν να μισούν τη γη που πατάνε, τα εθνικά σύμβολα, την Ιστορία και τους Ήρωες. Να βρίσκουμε τυχόν αρνητικά και να τα προβάλλουμε συνεχώς. Φορτώνουμε τα παιδιά πολλές φορές

με άχρηστες γνώσεις. Πρόσφατη έρευνα κατέταξε τους Έλληνες μαθητές στις τελευταίες θέσεις στα μαθηματικά και στην κατανόηση κειμένου. Ανύπαρκτη αξιολόγηση στους εκπαιδευτικούς. Ο κάθε «μπανταλός» μπορεί να γίνει δάσκαλος. Κανείς δεν ελέγχει κανέναν, ενώ από πάνω μπήξαμε στα μυαλά των παιδιών και όλο το σκουπιδαριό του μηδενισμού και της παράνοιας της «πολιτικής ορθότητας». Έχει δει κανείς, εκτός αν ανήκει στην εκπαιδευτική κοινότητα, τις φάτσες των συνδικαλιστών αυτού του χώρου; Θηρία ανήμερα Έχει διαβάσει κείμενά τους; Έχει δει για ποια πράγματα κινητοποιούνται και κινητοποιούν τους μαθητές; Τι λένε όταν οι μαθητές για «ψύλλου πήδημα» κάνουν καταλήψεις;

Πολλοί θεολόγοι στα σχολεία είναι άσχετοι με το αντικείμενο. Υπάρχουν φυσικά και οι φωτεινές εξαιρέσεις. Μπήκαν στις κρατικές σχολές θεολογίας (όχι εκκλησιαστικές), με το μηχανογραφικό και πολύ χαμηλή βαθμολογία, για να έχουν μια δουλειά μελλοντικά. Πολλοί δεν πιστεύουν. Λένε «άλαλα και μπάλαλα», το μάθημά τους είναι η «ώρα του παιδιού». Το μάθημα των θρησκευτικών έχει γίνει «θρησκευσιολογικό» (ο Βούδας, ο Βισνού, ο Μωάμεθ, ο Χριστός στο ίδιο «τσουβάλι»). Επίσης έχει καταντήσει κυρίως κοινωνιολογικό (ανάλυση κοινωνικών φαινομένων), χωρίς ταυτόχρονα να εμβαθύνεται στη μυστηριακή και πνευματική διάσταση των πραγμάτων και της πίστης. Η πανθρησκεία και ο θρησκευτικός συγκρητισμός προωθείται κατά τις επιταγές της Παγκοσμιοποίησης. Οι μαθητές «τρελαίνονται», τα «παίρνουν στο κρανία» όπως λέγεται στη γλώσσα τους.

Οι υπουργοί Παιδείας οποιασδήποτε πολιτικής κατεύθυνσης πρέπει να είναι υπάκουα φερέφωνα της Παγκοσμιοποίησης ή

όπως αλλιώς λέγεται του Παγκόσμιου μπαχαλού ή παγκόσμιας δικτατορίας. Πρέπει να έχουν περάσει από τη Λέσχη Μπίλντερμπεργ για να πάρουν το χρίσμα. Μια υπουργός Παιδείας της «συντηρητικής» παράταξης, αείμνηστη τώρα, πριν πολλά χρόνια επιτελώντας το «ιστορικό της χρέος», είχε απαγορεύσει να γίνεται πριν τις διακοπές Χριστουγέννων, Πάσχα, εξομολόγηση όποιων μαθητών ήθελαν στο σχολείο (να μη χάνονται ώρες το επιχείρημα). Και από τότε έγινε κανόνας. Άλλος υπουργός Παιδείας (της «πρώτης φοράς αριστεράς»), έφερε στην εκπαίδευση τις έμφυλες ταυτότητες (άλλο το βιολογικό φύλο και άλλο το κοινωνικό). Και αυτό συνεχίζεται ανεξαρτήτου κυβερνήσεως. Πώς να μην «αγριέψουν» τα παιδιά και γι' αυτούς τους λόγους. Κάποια μαθήματα (θρησκευτικά, ιστορία) ή να γίνουν προαιρετικά ή να αλλάξουν το περιεχόμενό τους στο βωμό της Παγκόσμιας αλληλοκατανόησης! Οι εκπαιδευτικοί πολλές φορές είναι αδύναμοι να αντιδράσουν, κάποιοι φοβούνται, κάποιοι αδιαφορούν. Το κράτος ως συνήθως απουσιάζει (για τη βία των ανηλίκων και όχι μόνο). Η Ιεραρχία της Εκκλησίας κοιμάται ή κάνει ότι κοιμάται υποκριτικά ή σιωπά ενοχικά. Τέλος η κοινωνία παίζει τεράστιο ρόλο στη βία των ανηλίκων. Η οικονομική εξαθλίωση και έλλειψη κοινωνικής μέριμνας, το φάσμα του υποσιτισμού, της κοινωνικής αδικίας και των θεσμοθετημένων ανισοτήτων εξαγριώνει τους νέους και όχι μόνο. Σκεφτείτε μαθητές στα σχολεία που οι γονείς τους να είναι άνεργοι, στο νοίκι, να υπάρχει φτώχεια και ανέχεια. Αυτά φέρνουν ενδοοικογενειακή βία, ναρκωτικά, πορνεία, τζόγο. Χρήση αλκοόλ από μικρούς και μεγάλους. Κλεψιές σ' όλα τα επίπεδα. Σίγουρα βία παρατηρείται (σε πολύ μικρότερο ποσοστό) και σε νέ-

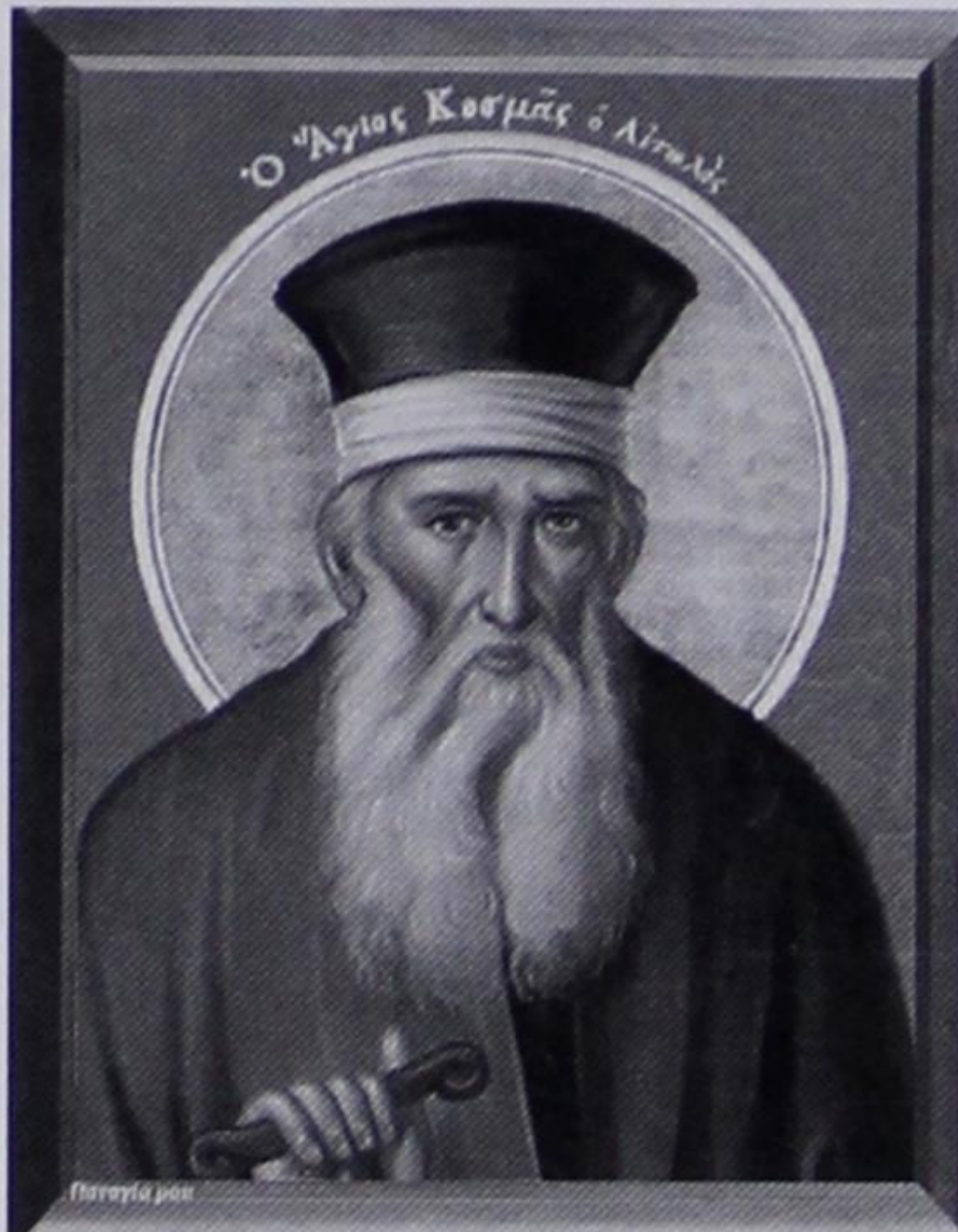
ους με υψηλό βιοτικό επίπεδο. Οι λόγοι εδώ είναι άλλοι. Η δυνατότητα να γευτούν τα πάντα από νωρίς οι νέοι αυτών των οικογενειών, η ανία, η χωρίς ηθικούς φραγμούς ζωής τους, η δυσαρμονία πολλές φορές μεταξύ φυσιολογικής και κοινωνικής ωρίμανσης, τους κάνει να αισθάνονται επιτακτική την ανάγκη της εκφόρτωσής τους. Πολλά απ' αυτά τα παιδιά (βολεμένων οικογενειών) κάνουν την «επανάστασή» τους στον αναρχικό χώρο, τα σπάνε, συγκρούονται με την αστυνομία, λειτουργούν βίαια σαν «μπαχαλάκηδες», τα βάζουν με το σύστημα των «γονέων» τους, μέχρι να ωριμάσουν και να πάρουν τις επιχειρήσεις των γονέων τους και να μπουκώσουν «κανονικά στο σύστημα». Τέτοιου είδους αντικοινωνικών εκδηλώσεων από πλουσιόπαιδα, συνήθως δεν φτάνουν στα δικαστήρια, σε αντίθεση με περιπτώσεις της προηγούμενης κατηγορίας. Τελικά τι πρέπει να γίνει; Πώς διορθώνονται τα πράγματα; Σίγουρα η αντιμετώπιση αντικοινωνικών εκδηλώσεων των ανηλίκων, δεν είναι καθόλου εύκολη υπόθεση. Χρειάζεται σοβαρή προσπάθεια, συντονισμός ενεργειών και προπαντός απέραντη αγάπη για τα παιδιά, χρειάζεται ν' αλλάξουν πολλά στη κοινωνία, στο σχολείο και στην εκπαίδευση, στην οικογένεια. Να υπάρχουν δουλειές, να χτυπηθεί η φτώχεια και η ακρίβεια, να επιστρέψουμε όλοι σε αξίες ζωής, να ζούμε ορθόδοξα και ορθόπρακτα. Να αποκτήσουμε αρετή πρώτα εμείς οι μεγάλοι και ύστερα τα παιδιά. Ας αφήσουμε κατά μέρος τις θεωρίες και τις ηθικολογίες. Ο Πλάτων έλεγε ότι όλος ο χρυσός της γης δεν μπορεί να σταθεί ισάξια δίπλα στην αρετή. Ο φιλόσοφος Χρήστος Γιανναράς λέει να γυρίσουμε σαν λαός και κοινωνία στο σύστημα του κοινοτισμού, με τα σύγχρονα δεδομένα φυσικά. Αυτό να γίνει πο-

λιπικό γεγονός. Η Ευρώπη και ο κόσμος βρίσκονται σε ιστορική καμπή, σε ιστορική κρίση. Η Ελλάδα θα πρέπει να αποκτήσει πολιτική και Παιδεία θεμελιωμένη στο όραμα της κοινωνίας των σχέσεων... Να επανέλθει στην Εκκλησία ο θεσμός της ενορίας ζωντανά. Να ξεφύγουμε από τις «συμπληγάδες πέτρες» και το διχασμό που προκαλούν οι ιδεολογίες και τα κόμματα του δεξιού και αριστερού υλισμού. Επιστροφή στην κοινότητα, στην αυτοδιαχειριζόμενη κοινότητα, όπως τότε στα χωριά, ή την περίοδο της Τουρκοκρατίας (κάτι ανάλογο τηρουμένων των αναλογιών, με άλλους αφεντάδες και εξουσιαστές, με άλλες παραμέτρους ζούμε και τώρα), όπου την φτώχεια, την φυσική καταστροφή, το χιόνι το αντιμετώπιζαν όλοι μαζί και δεν έλεγαν το συνηθισμένο σήμερα σε όλα, «πού είναι... το κράτος»!

Τελειώνοντας: είπαμε ότι η νεολαία χρειάζεται αγάπη και επιείκεια αλλά όχι να πέσουμε στο φαινόμενο της ατιμωρησίας που ταλανίζει σε πολλές περιπτώσεις και σε πολ-

λά επίπεδα την ελληνική κοινωνία. Η παραβατικότητα των νέων πρέπει να καυτηριάζεται να τιμωρείται όταν πρέπει. Οι γονείς τους επίσης να υφίστανται ποινές τα παιδιά ν' αλλάζουν σχολικό περιβάλλον σε κάποιες περιπτώσεις. Βέβαια υπάρχουν και κάποιες ακραίες απόψεις: Κάποιοι λένε ότι χρειάζεται πυρακτωμένο σίδερο για να καυτηριάσουμε τις κακοφορμισμένες πληγές της μηδενιστικής παρακμής και το ξεστράτισμα της νεολαίας, χρειάζεται βούρδουλας, γιατί ό,τι και να κάνουμε ό,τι και να αλλάξουμε η παραβατικότητα της νεολαίας θα αυξάνει συνεχώς και θα κινείται με τον «αυτόματο πιλότο». Ένας γνωστός δικηγόρος είπε ότι για να στρώσει η παραβατική νεολαία, χρειάζεται «κλύσμα» με γαρμπίλι οδοποιίας και με «νταμαρίσιο άμμο». Υπερβολές βέβαια και θυμωμένο μυαλό. Ισορροπία χρειάζεται, σωστές αλλαγές, ενσυναίσθηση και αγάπη.

Μαρίνος Σπηλιόπουλος

Από τις διδαχές του Πατροκοσμά

“Να μαζευτείτε όλοι να κάμετε ένα σχολεῖον καλόν, να βάλετε και επιτρόπους να το κυβερνούν, να βρουν διδάσκαλον να μανθάνουν όλα τα παιδιά γράμματα, πλούσια και πτωχά, διότι χωρίς το Σχολεῖον περιπατούμεν εις το σκότος.”

ΜΟΛΙΣΤΙΝΑ 2023

Το χωριό μου η ΜΟΛΙΣΤΑ συνεχίζει να είναι στην επικαιρότητα, ύστερα από προσπάθειες που γίνονται, και συζητιέται στις συναθροίσεις των πατριωτών.

Η χρονιά που τελειώνει είχε τα εξής γεγονότα που συνέβησαν και πραγματοποιήθηκαν στο χωριό μου.

Για πρώτη φορά πραγματοποιήθηκε η γιορτή για την απελευθέρωση του χωριού μου της ΜΟΛΙΣΤΑΣ, η αφορμή από ό,τι πληροφορήθηκα ήταν παρότρυνση, από τον χωριανό μου κ. Δημήτρη Παπαλάμπρο.

Την πρόταση που αποδέχτηκε ο Δήμαρχος μας κ. Εξάρχου και με την βοήθεια Κοινότητας - Συλλόγου στις 13 Αυγούστου γιορτάστηκε το γεγονός.

Στον Ιερό Ναό Αγίου Νικολάου εψάλη η θεία λειτουργία μετά δοξολογίας κωροστατούντος του Μητροπολίτου κ.κ. Ανδρέα συνοδεία ιερέων και του δικού μας Παπαγιάννη.

Τίμησαν την εκδήλωση ο Δήμαρχος, Αντιπεριφερειάρχης, Εκπρόσωποι Στρατού, Αστυνομίας, Πυροσβεστικής, πρώην Δήμαρχοι, Δημοτικοί Σύμβουλοι, οι κοντοχωριανοί από Γαναδιό Μοναστήρι, και άλλα χωριά της επαρχίας. Η ψαλμωδία που αποτελούσαν οι ιεροψάλτες Νίκος Λέτσιος, Αντώνης Βέργος, Κώστας Ξάνθος, Νικό-

λαος Κιάκος, κατά κοινή ομολογία ανεπανάληπτη.

Ο κ. Δημήτρης Παπαλάμπρου πριν το τέλος της λειτουργίας έκανε μια πολύ κατατοπιστική ομιλία στο γεγονός της εποχής. Όταν επικαλέστηκε πρόσωπα του συγγενικού μας περιβάλλοντος νιώσαμε συγκίνηση και υπερηφάνεια.

Ο κ. Παπαλάμπρου συγγράφει πολλά από τα γεγονότα που συνέβησαν στο χωριό μας και ευελπιστώ να ικανοποιήσει τον στόχο του στην έκδοση βιβλίου που θα βοηθήσει να μάθουμε την ιστορία του χωριού μας.

Στη συνέχεια προσφέρθηκαν καφές, αναψυκτικά στο κτίριο του Συλλόγου.

Ο χρόνος στο χωριό συνεχίζεται. Μια καφενεύο δεν έχουμε ξεδίνουμε στο Γαναδιό - εξοχή και έτσι περνάει ο καιρός.

Ο χρόνος όμως φέρνει και τα δυσάρεστα, στις 20 Αυγούστου φεύγει από τη ζωή ο αδελφός μου Μιλτιάδης Λέτσιος, ετών 93, σε λίγες μέρες φεύγει και ο συνομήλικός του Κωνσταντίνος Σερίφης. Η ταφή έγινε στο χωριό μας στη ΜΟΛΙΣΤΑ. Τους αποχαιρέτισαν με πολύ ωραία λόγια ο Λέτσιος Νικόλαος και Παπαλάμπρου Δημήτρης.

Και οι δύο άφησαν όχι μόνο την

αγάπη τους για το χωριό, αλλά και έργα που τα επικαλέστηκαν οι ομιλητές.

. Λίγες ημέρες αργότερα έγινε η εκταφή της Μελπομένης Λέτσιου. Ποιος δεν θυμάται την κυρα-Μέλη με το χαμόγελό της.

Αιωνία τους η μνήμη.

Ας έλθουμε τώρα και στις δραστηριότητες του Συλλόγου μας, τακτοποίησε το κτίριο του Συλλόγου, πρωτοστάτησε στον καθαρισμό του χωριού (καθαρισμός πλατείας - κοπή χόρτων σε όλο το χωριό, εκεί βοήθησε δυναμικά ο Κώστας Παπαλάμπρου). Να πούμε μπράβο στους Αλέξανδρο, Έφην, Βάσω, Νατάσα.

Να πω και κάτι για το Γαναδιό.

Η κυρα-Βάσω, όπως και τα προηγούμενα χρόνια, και φέτος οργάνωσε την Γιορτή Τσίπουρου, κόσμος αρκετός διασκέδασε μέχρι τις πρωινές ώρες με την παραδοσιακή κομπανία.

Και του χρόνου.

Τέλος, στις 21 Νοεμβρίου έγινε, όπως κάθε χρόνο, θεία λειτουργία στο Μοναστήρι Εισόδια της Θεοτόκου Μολίστης, χοροστατούντος του Μητροπολίτη μας κ.κ. Ανδρέα συνοδεία ιερέων.

Η προσέλευση προσκυνητών κάθε χρόνο και αυξάνεται φέτος ήλθαν προσκυνητές με πούλμαν από Ιωάννινα, στο τέλος προσφέρθηκε φασολάδα κ.λπ.

Γιώργο Βέργο, ένα μεγάλο μπράβο και σε όλους όσοι βοήθησαν σε αυτό.

Και του χρόνου. . . .

Στις 6 Δεκεμβρίου, ημέρα του Αγίου Νικολάου, λειτούργησε και φέτος η εκκλησία μας. Να δούμε μέχρι πότε.

**Ο ΜΟΛΙΣΤΙΝΟΣ
ΛΕΤΣΙΟΣ ΙΩΑΝΝΗΣ
ΤΟΥ ΓΕΩΡΓΙΟΥ**

Η ΜΑΧΗ ΤΗΣ ΜΟΛΙΣΤΑΣ ΚΑΙ Η ΑΠΕΛΕΥΘΕΡΩΣΗ ΤΗΣ ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΤΟΥΡΚΟΥΣ ΣΤΙΣ 9 ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ 1913

Σεβασμιότατε,

Αξιότιμοι Κυρίες και Κύριοι Εκπρόσωποι των Δημοσίων Αρχών και Φορέων και των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης Πρώτου και Δευτέρου Βαθμού.

Κυρίες και Κύριοι

Επιτέλους ήρθε το πλήρωμα του χρόνου και εδέησε εμείς, οι μεταγενέστεροι Μολιστινοί, έστω και με αδικαιολόγητη και ασυγχώρητη καθυστέρηση,

εκατόν δέκα χρόνων, να πράξουμε το κοινό χρέος μας και το ιερό καθήκον μας και να αποδώσουμε τον οφειλόμενο φόρο τιμής και ευγνωμοσύνης,, τιμώντας όλους εκείνους, που μας απελευθέρωσαν, απ' τους Τούρκους, ύστερα από πεντακόσια, περίπου, χρόνια σκλαβιάς και υποδούλωσης.

Για να γίνει, όμως, κατανοητό ποιους και τι τιμούμε σήμερα με αυτή τη σεμνή και λιτή τελετή, πρέπει να γυρί-

σουμε τις σελίδες της ιστορίας της πατρίδας μας, έναν και πλέον αιώνα πίσω και να πάμε στους Βαλκανικούς Πολέμους του 1912-1913. Στους πολέμους που συντάραξαν τη Βαλκανική χερσόνησο κι είχαν ως αποτέλεσμα τον ξεσηκωμό των χριστιανικών εθνότητων, Μαυροβουνίων, Σέρβων, Βούλγαρων και Ελλήνων, οι οποίοι τελούσαν, εν όλω ή εν μέρει, υπό τον ζυγόν της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας, για την απόκτηση της ελευθερίας τους και την υλοποίηση των εδαφικών διεκδικήσεών τους.

Ελλείπει χρόνου, δεν θα επεκταθώ στις διεργασίες, τις συμμαχίες, τη συμπεριφορά των Μεγάλων Δυνάμεων, την χωρίς όρια τρομοκρατία, αρχικά, των Νεότουρκων και κατόπιν των Βουλγάρων Κομιτατζήδων κ.λπ. κ.λπ.

Εκείνο, όμως, που πρέπει να επισημάνω είναι ότι το πλέγμα των Βαλκανικών Συμμαχιών βασίστηκε σε σαθρά θεμέλια και διαπνεόταν από ανειλικρίνεια και υστεροβουλία και τούτο, διότι σκόνταφτε στον τρόπο διανομής των εδαφών και κυρίως των εδαφών της Μακεδονίας και της κυριαρχίας στην πόλη της Θεσσαλονίκης, ζήτημα από το οποίο, άλλωστε, προκλήθηκε ο Β' Βαλκανικός Πόλεμος, μεταξύ πλέον Ελλάδας και Βουλγαρίας.

Για τη χώρα μας οι Βαλκανικοί Πόλεμοι αποτελούν ορόσημο και σταθμό της νεότερης ιστορίας της, γιατί κατόρθωσε κι έφερε στην αγκαλιά της ολό-

κληρη την Ήπειρο, τη Μακεδονία, την Κρήτη και τα Νησιά του Βορειοανατολικού Αιγαίου, διπλασιάζοντας έτσι την εδαφική της έκταση και κυριαρχία και χαρίζοντας στους πληθυσμούς τους την πολυπόθητη ελευθερία τους.

Η Ελλάδα, κατά τον Α' Βαλκανικό Πόλεμο, στον οποίο εντάσσονται και τα πολεμικά γεγονότα της μάχης της Μόλιστας, κήρυξε τον πόλεμο κατά της παραπαίουσας Οθωμανικής Αυτοκρατορίας· στις 5 Οκτωβρίου του 1912. Οι εχθροπραξίες ξεκίνησαν από δύο μέτωπα, αυτό της Ηπείρου, που αργοπόρησε, γιατί συνάντησε σθεναρή αντίσταση στα οχυρά της Μανωλιάσας και του Μπιζανίου και το άλλο, της Θεσσαλίας, το οποίο προέλασε ταχύτατα και μετά από σφοδρές μάχες στην Ελασσόνα, στα Στενά του Σαραντάπορου, στα Γιαννιτσά και αλλού, προχώρησε, προς δύο κατευθύνσεις, ανατολικά προς τη Θεσσαλονίκη και δυτικά προς την Κοζάνη, φτάνοντας μέχρι τα Γρεβενά.

Από εδώ και πέρα ό,τι θα λεχθεί θα αφορά τον τόπο μας, τα χωριά μας και την άγνωστη, στους περισσότερους, μάχη της Μόλιστας, τα συμβάντα της οποίας τα αντλούμε είτε από τις διάφορες σημειώσεις παλιών Μολιστινών είτε, και κυρίως, από την γλαφυρότατη περιγραφή που κάνει στο βιβλίο του «Ηπειρωτικόν Ημερολόγιον, η Νέα Ελλάς» ο Μποτσιφαρίτης χωριανός μας Βασίλειος Τζιαλόπουλος.

. Λέω χωριανός μας, γιατί τότε και μέχρι το 1919 και τα -τρία διπλανά αδελφά χωριά αποτελούσαν μια Κοινότητα. Την Κοινότητα της Μόλιστας, ενώ ταυτόχρονα το καθένα από αυτά διατηρούσε και τη δική του χωριστή οικονομία, ήτοι Γαναδιό, Μεσαριά, Μποτσιφάρι.

Απ' τα Γρεβενά, λοιπόν, ο Ελληνικός Στρατός, με Διοικητή τον Λοχαγό Δημήτριο Παπανικολάου, προχώρησε προς τη Φούρκα, στις 8 Φεβρουάριου και, με σφοδρή χιονοθύελλα, κατέβηκε νότια, για την κατάληψη της Σταρίτσιανης και της Μόλιστας. Νωρίτερα, το Κεράσοβο είχε καεί από τους Τούρκους, λόγω της εμφάνισης ανταρτών. Στη Σταρίτσιανη, κατά Τζιαλόπουλο, αλλά και άλλους πρωτύτερα στα Γρεβενά, ο Λοχαγός Παπανικολάου πληροφορήθηκε, από Μολιστινούς απεσταλμένους ότι, στο Μποτσιφάρι εδρεύει τουρκικός στρατός, με δύναμη ενός λόχου, όπως τουρκικός στρατός υπάρχει κι απέναντι, στη Στράτσιανη κι απ' την πάνω μεριά, στο Γκριτζμπάνι, με πολλαπλάσια δύναμη.

Πάρα ταύτα ο Λοχαγός Παπανικολάου αποφάσισε να κινηθεί και να καταλάβει τη Μάλιστα και βαδίζοντας προς αυτήν, έφτασε νύχτα στη μεσαία συνοικία, τη Μεσαριά, δηλαδή εδώ που βρισκόμαστε σήμερα, οδηγούμενος από Μεσαρίτες εκπροσώπους-συνοδούς.

Αμέσως, στο σπίτι του γιατρού Βασι-

λείου Στεφανίδη έγινε σύσκεψη, καταστρώθηκε το σχέδιο και ορίστηκε, ως ώρα της επίθεσης, η 3η μεταμεσονύκτια ώρα της 9ης Φεβρουάριου του 1913. Μέχρι εκείνη την ώρα άπαντες Αξιωματικοί, Οπληρχηγοί και Στρατιώτες φιλοξενούνταν και αναπαύονταν στα σπίτια των κατοίκων της Μεσαριάς.

Όταν έφτασε η συγκεκριμένη ώρα; άπαντες Αξιωματικοί, Οπληρχηγοί, Στρατιώτες και οπλισμένοι χωριανοί, συγκεντρώθηκαν εδώ απέξω, στην πλατεία και σύμφωνα με το καταστρωμένο σχέδιο, διατάχτηκε από τον Λοχαγό Παπανικολάου, η επίθεση και η πολιορκία του Μποτσιφαρίου, με κυκλωτική κίνηση. Προς τούτο, ένα τμήμα του στρατού και με οδηγούς τους Μεσαρίτες, Γιάννη Λέτσιο ή Σιαμπάνη και Χριστόδουλο Λέτσιο ή Κόκκαλο, ανέβηκε πίσω απ' το βουνό Τσιουμπάνι κι έπιασε τις θέσεις Αϊ Θόδωρος, Μοναστήρι κι όλα τα γύρω υψώματα, μέχρι τη γυμνή Γκουμένση, ενώ ο κύριος όγκος του με μπροστάρη τον Λοχαγό Παπανικολάου και οδηγούς πάλι, τους Μεσαρίτες Παπαδημήτρη, Σπύρο Χαρισιάδη, .. Χριστόδουλο Παπαδημούλη και Ζήση .Νάκη κινήθηκε προς τις τοποθεσίες Γιόγκου, Σπάσμα, Στριπού και Άγιο Χαράλαμπο Μποτσιφαρίου.

Οι προφυλακές των Τούρκων ήταν στημένες στη Μονή της Θεοτόκου, τον Αϊ Θανάση, το εκκλησάκι των Ταξιαρ-

χών και μπροστά στην τότε είσοδο του χωριού, στο σπίτι του Κασίκη, ενώ ο Σούμπασης, δηλαδή ο Διοικητής τους, βρισκόταν στο κέντρο του χωριού, στο σπίτι του Θωμά Μακάριου.

Πρώτος, με εντολή του Λοχαγού Παπανικολάου, μπήκε μέσα στο χωριό το παλληκάρι Σπύρος Χαρισιάδης, ο οποίος κρατώντας υψωμένο λευκό πανί, φώναζε στα τουρκικά και παρότρυνε τους Τούρκους να παραδοθούν για να αποφευχθεί η αιματοχυσία. Όμως εκείνοι, νομίζοντας ότι είναι ταραξίες αντάρτες, όχι μόνον δεν παραδίνονταν, αλλά απειλούσαν κιόλας, λέγοντας ότι αύριο το Γαναδιό και τη Μεσαριά θα τα κάψουμε. Όταν, όμως, άρχισαν να ηχούν οι σάλπιγγες και γενικεύτηκαν οι πυροβολισμοί από παντού, τότε κατάλαβαν ότι πρόκειται για τον Ελληνικό Στρατό κι οι περισσότεροι κρύφτηκαν και αντιστάθηκαν, ορισμένοι παραδόθηκαν και καμιά δεκαπενταριά τα κατάφεραν και το έσκασαν, απ' τα γκρέμια του πίσω λάκκου και διαμέσου της Σκάλας κατευθύνθηκαν στην Κόνιτσα, όπου ενημέρωσαν για τα συμβάντα. Μετά από εξάωρη, πεισματώδη μάχη συνελήφθησαν και αιχμαλωτίστηκαν ογδόντα έξι Τούρκοι στρατιώτες, οι οποίοι με συνοδεία στάλθηκαν στα Γρεβενά. Έτσι, ο Ελληνικός Στρατός εισήλθε νικητής στο χωριό, εν μέσω θριάμβων και ιαχών, ενώ την ίδια ημέρα αποκρούστηκαν όλες οι επιθέσεις που

εξαπέλυσε ο τουρκικός λόχος της Στράτσιανης και μάλιστα με βαριές απώλειες για τους Τούρκους.

Όμως, η Μόλιτσα δεν πρόλαβε να χαρεί την απελευθέρωσή της, διότι στις 15 Οκτωβρίου, τουρκικός στρατός με δύναμη 4.000 ανδρών υπό τον Τζαβήτ Πασά ξεκίνησε απ' την Κόνιτσα για να την ανακαταλάβει και να ξεπλύνει την ντροπή της ήπτας και της αιχμαλωσίας. Κι ενώ προχώρησε εύκολα προς Ζέλιτσα, Κορτίνιτσα και κατέλαβε τα υψώματα του Αϊ Λια και της Μπάτης της Βράνιτσας, από εκεί κι απάνω συνάντησε σθεναρή αντίσταση απ' τον Ελληνικό Στρατό, καθόσον ο προνοητικός και διορατικός Λοχαγός Παπανικολάου είχε προλάβει και με διμοιρίες του, είχε καλύψει όλα τα γύρω υψώματα και τις διαβάσεις από Σουσιτσα, Ζάρωση κι Άγιο Νικάνορα έως Γκουμένση, Γιόρακα, Σκάλα και Καντόπια, αποκλείοντας έτσι και την Ποταμιά, απ' την οποία οι Τούρκοι επιχείρησαν να περικυκλώσουν τη Μόλιτσα. Έτσι, όλες οι επιθέσεις που εξαπολύθηκαν, αποκρούστηκαν. Η επιχείρηση καθυστέρησε για κάμποσες μέρες έως ότου φθάνουμε στις 21 Φεβρουάριου και τη θλιβερή, για τους Τούρκους είδηση της πτώσης των Ιωαννίνων, οπότε ο Τζαβήτ Πασάς με τον στρατό του αναγκάστηκε να εγκαταλείψει την προσπάθεια και να καταφύγει στην Αλβανία.

Κατά τη διάρκεια των συγκρούσεων

αυτών σκοτώθηκαν δύο Έλληνες στρατιώτες κι αρκετοί τραυματίστηκαν και μεταφέρθηκαν στη Μόλιτσα για περίθαλψη. Κατόπιν, ο Ελληνικός Στρατός παρέμεινε για λίγες μέρες στο Μποτσιφάρι, αναπαυόμενος και φιλοξενούμενος απ' τους κατοίκους του, οι οποίοι ό,τι είχαν και δεν είχαν τα έδωσαν όλα στους απελευθερωτές τους και στις 24 Φεβρουάριου αναχώρησε για την Κόνιτσα, στην οποία ο Λοχαγός Παπανικολάου εισήλθε θριαμβευτής και έτυχε πάνδημης υποδοχής, ως απελευθερωτής της.

Κατ' αυτόν τον τρόπο περιληπτικά εξελίχτηκαν τα γεγονότα της μάχης της Μόλιτσας και της απελευθέρωσής της από τους Τούρκους. Μιας μάχης που έγινε γνωστή, όχι μόνο στο Πανελλήνιο, αλλά και στο εξωτερικό, αφού τη μετέδωσαν πολλά ειδησεογραφικά Πρακτορεία και εφημερίδες, όπως οι Τάιμς του Λονδίνου, η Γκαζέτα Ουφισιάλε της Ιταλίας, οι Νιου Γιork Τάιμς, Ίνσμπουργκ της Αυστρίας κ.λπ.

Τον ελευθερωτή μας από τη σκλαβιά των Τούρκων, λοιπόν, Ελληνικό Στρατό, υπό τον Λοχαγό Δημήτριο Παπανικολάου, κι όλους τους Μολιστινούς προγόνους μας, πάππους και προπάππους μας που, με κάθε τρόπο, βοήθησαν, συνέδραμαν και μετείχαν κιόλας στην περίλαμπρη και νικηφόρα μάχη της Μόλιτσας και, κυρίως, τους προαναφερθέντες, πρωτοστατήσαντες

Μεσαρίτες τιμούμε σήμερα με τη δοξαστική αυτή δέηση, η οποία είμαι βέβαιος ότι θα ακουστεί εκεί ψηλά που βρίσκονται και θα ανακουφίσει τις ψυχές τους, γιατί τελείται και πέμπεται εις αναγνώριση της αγωνιστικότητάς τους και της προσφοράς τους για του Χριστού την πίστη την Αγία και της Πατρίδας την ελευθερία.

Στο σημείο αυτό, χωρίς να παραγνωρίζεται η αδιαμφισβήτητη μαχητικότητα και αποφασιστικότητα του Λοχαγού — Διοικητή Παπανικολάου και των στρατιωτών του, θεωρώ σωστό και απαραίτητο να πω δυο λόγια παραπάνω και για τους γενναίους Μεσαρίτες άνδρες, οι οποίοι αφήφησαν τον κίνδυνο, τράβηξαν μπροστά κι είχαν καθοριστική συμβολή, στην αίσια έκβαση της επιχείρησης και της θριαμβευτικής, τελικά, νίκης στην εν λόγω μάχη.

Ο γιατρός, λοιπόν, Βασίλειος Στεφανίδης είναι αυτός που φιλοξένησε στο σπίτι του τον Λοχαγό Παπανικολάου, είναι αυτός που στο σπίτι του έγιναν όλες οι συσκέψεις και καταστρώθηκαν τα σχέδια της επίθεσης κι είναι ο γιατρός που, κατόπιν, μαζί με τις Μολιστινές γυναίκες περιέθαλψαν τους τραυματίες στρατιώτες μας, ελλείψει στρατιωτικής επιμέλειας.

Ο Παπαδημήτρης, κατά κόσμον, Δημήτριος Μπουλούλης, είναι ο φτωχός Λευίτης του χωριού μας, είναι ο παπάς ο οποίος μαζί με τον Σπύρο Χαρισιάδη, ως αντιπρόσωποι της Μό-

λιστας, έκαναν τις συναντήσεις και τις προσυνηνοήσεις με τον Ελληνικό Στρατό, είναι ο νέος Παπαφλέσσας της Μόλιστας, που το βράδυ πριν την επίθεση, γυρνούσε όλα τα σπίτια της Μεσαριάς και εμπύχωνε τους στρατιώτες λέγοντάς τους, φάτε, πιείτε και κοιμηθείτε κι εγώ στις τρεις η ώρα θα σας ξυπνήσω να πάμε όλοι μαζί στο Μποτσιφάρι, να πιάσουμε τους Τούρκους ζωντανούς και τέλος είναι ο ιερέας που, κατά την ώρα της επίθεσης, βρισκόταν συνέχεια δίπλα στον Λοχαγό Παπανικολάου.

Ο Σπύρος Χαρισιάδης, εκτός από απεσταλμένος του χωριού για τις συνηνοήσεις ' με τον Ελληνικό Στρατό, είναι αυτός ο γενναίος μπροστάρης άνδρας που, εν μέσω καταγιμιστικών πυρών, μπήκε πρώτος στο Μποτσιφάρι κι είναι αυτός που στη συνέχεια ξετρύπωνε απ' τα κρησφύγετά τους, έναν-έναν, τους κρυπτόμενους και τρεμάμενους Τούρκους στρατιώτες.

Τέλος, οι άλλοι τέσσερις ψυχραιμοί, άφοβοι και μπροστάρηδες Μεσαρίτες, ήτοι ο Γιάννης Λέτσιος, Χριστόδουλος Λέτσιος, Χριστόδουλος Παπαδημούλης και Ζήσης 'Νάκης, είναι αυτοί που οδήγησαν απ' τα γνωστά περάσματα και μονοπάτια τους Έλληνες στρατιώτες, για να επιτευχθεί η πολιορκία του Μποτσιφαρίου και να . σφεφθεί με επιτυχία η επίθεση και η ακόλουθήσασα μάχη.

' < Κι ενώ για τους τρεις πρώτους Μεσαρίτες υπάρχουν στοιχεία κατα-

γωγής και προέλευσης, για τον τέταρτο, τον Ζήση Νάκη, δυστυχώς, δεν διαθέτουμε καμιά πληροφορία, γιατί αυτό το επίθετο χάθηκε από το χωριό μας εδώ και πάρα πολλά . χρόνια. Τα σπίτια όλων των ανωτέρω πρωτοστατησάντων Μεσαριτών, πλην; αυτό του Παπαδημήτρη που έγινε ερείπια και του άλλου, του άγνωστου σε εμάς τους νεότερους Μολιστινούς, Ζήση Νάκη, στέκονται ακόμα όρθια για να μας υπενθυμίζουν ότι σε αυτά κάποτε κατοίκησαν σπουδαίοι λεβέντες και φιλοπάτριδες άνδρες.

Είθε η εκδήλωση αυτή να καθιερωθεί, να έχει συνέχεια στο μέλλον και να μη λησμονηθεί από τους επιγενόμενους.

Τελειώνοντας, αφού ευχαριστήσω τον Δήμο μας για την αμέριστη βοήθειά του στην πραγματοποίηση αυτής της εκδήλωσης, αλλά και όλους σας για τη συμμετοχή σας και την προσοχή σας, ας υποκλιθούμε ευλαβικά στους ελευθερωτές μας κι ας αναφωνήσουμε:

Ζήτω ο ένδοξος Ελληνικός Στρατός μας. Ζήτω το αδούλωτο Έθνος μας κι η Αθάνατη Ελλάδα μας.

Ομιλία που εκφωνήθηκε στην εκκλησία του Αγίου Νικολάου της Μόλιστας από τον κ. Δημήτριο Παπαλάμπρου.

**Ο Μολιστινός
Λέτσιος Ιωάννης του Γεωργίου**

ΕΚΔΗΛΩΣΗ ΤΟΥ ΕΚΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΥ & ΜΟΡΦΩΤΙΚΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΗΛΙΟΡΡΑΧΗΣ ΚΟΝΙΤΣΑΣ

Το Σάββατο 9 Δεκεμβρίου, στο προαύλιο χώρο του σχολείου, ο Εκπολιτιστικός και Μορφωτικός Σύλλογος Ηλιόρραχης Κόνιτσας, διοργάνωσε εκδήλωση για τη φωταγώγηση του χριστουγεννιάτικου δένδρου.

Για άλλη μια φορά, καθομολογία όλων, η οργάνωση της εκδήλωσης από τον Σύλλογο ήταν άψογη. Η Χριστουγεννιάτικη μουσική συνοδευόταν από προβολή βίντεο μέσω εικονοπροβολέα, βάζοντας τους συμμετέχοντες στο κλίμα των γιορτών. Μετά τη φωταγώγηση του

δένδρου και τα πυροτεχνήματα που δημιούργησαν μια φαντασμαγορική ατμόσφαιρα, μια έκπληξη περίμενε τα παιδιά, αφού εμφανίστηκε ο Άη Βασίλης και τους μοίρασε δώρα. Σε όλους τους παρευρισκόμενους προσφέρθηκε ποικιλία ποτών, εδεσμάτων και γλυκών.

Το τέλος της εκδήλωσης βρήκε μικρούς και μεγάλους χαρούμενους και ευχαριστημένους, με την προσδοκία το ωραίο εορταστικό κλίμα να συνεχιστεί σε όλη την περίοδο των γιορτών.

Ν. Καρράς

Τραγούδια από το Ασημοχώρι

(συνέχεια από το προηγούμενο)

Φωτεινή Ζαφείρη-Τσάνου

Ο γιόσμος κι ο βασιλικός και το μακεδονήσι
κλαίν' τα ματάκια μ' βρύση
Αυτά μ' αποκοιμήσανε και μόφυγε η αγάπη
κοντούλα και γιομάτη
Παίρνω τις ράχες ψάχνοντας τις βλάχισσες ρωτώντας
κι όλο παρακαλώντας
Μην είδαν την αγάπη μου την αγαπητικιά μου
τον πόνο της καρδιάς μου
Εψές προψές την είδαμε στου τσέλιγκα τη σπάνη
μ' ένα κοντό φουστάνι.

παπά Δ.Τ.

Μαύρα μου πουλιά μωρ ασπρά μου χελιδόνια
μην τον είδατε, μωρ μην τον είδατε
μην τον είδατε τον απαντήσατε
τον Λύγκο το λεβέντη τον αρχιληστή
Εψές τον είδαμε σε μια βλαχοκαλύβα
πότρωε κι έπινε ν' αρνιά και γουρνοπούλια
αρνιά κ' γουρνιοπούλια και γλυκό κρασί
πεντέζι βλαχοπούλες τον κερνούσανε
τον κερνούσανε και τον ρωτούσανε
Γερ Λύγκο μ' δε παντρεύεσαι να πάρεις βλαχοπούλα
Δεν παντρεύομαι μωρ δεν παντρεύομαι
δεν παίρνω βλαχοπούλα.

Βαγγ. Τσεπ.

Θέλουν ν' ανθίσουν βλάχα μ' τα κλαριά κι ο πάγος δεν τ' αφήνει
Θέλω κι εγώ να σ' αρνηθώ κι ο πόνος δε μ' αφήνει
Να ήταν οι μέρες, οι μέρες βλάχα μ' του Μαγιού
κι οι νύχτες του Γενάρη
τα χέρια σου τα παχουλά να τάχα μαξιλάρι
Να σε χορτάσω φίλημα να σε χορτάσω λόγια.

παπά Δ.Τ.

Τρία μωρά απόπουλα κι ο μπέης ο Κουρφιώτης
(χαλάσαν το -άϊντε Μαρίτσα μου- ξηρόμερο) δις,
το δόλιο Μεσολόγγι.
(Πήραν άσπρα -άϊντε Μαρίτσα μου- πήραν φλουριά) δις
πήραν μαργαριάρια
Πήραν και μια νιόνυφη τριών μερών νυφούλα
ν' απ' το φλουρί δε φαίνονταν κι απ' το μαργαριάρι.
Κι ο άντρας της εφώναξε ν' από ψηλή ραχούλα
Περπάτα αστρί, περπάτα αυγή, περπάτα νιο φεγγάρι
και γω ψηλά σε καρτερώ με χίλιους πεντακόσιους
τόνα το χέρι στο σπαθί και τ' άλλο στο ντουφέκι
ν' εδώ ψηλά σε καρτερώ στο κλέφτικο λημέρι.

Βαγγ. Τσεπέλης

Σ' αφήνω την καλονυχτιά αγάπη μου γραμμένη
και 'γω πάω στην ξενιτιά με την καρδιά καμμένη.
Το παραθύρι τ' ακρινό βράδυ να μην το κλείσεις
τι έχω δυο λόγια να σου πω να μου τα μπεγιευτίσεις.
'Ωρα καλή λεβέντη μου να πας καλά και νάρθεις
να φέρεις γρόσια στο σακί και λίρες στο δισάκι
να φέρεις μια 'σημόπουλα να σε κερνώ να πίνεις
εσύ να πίνεις το κρασί κι εγώ να λάμπω μέσα.

Ελένη Τσεπέλη

Νάτες νάτες πούρχονται δυο μαυρομάτες κοντούλες κ' γεμάτες
και στον ντραγάτη φώναζαν δος μας σταφύλια κ' φίλα μας στα χείλια.
Ν' εσείς τ' αμπέλ' το ξέρετε μπάτε και φάτε,

κανέναν μη ρωτάτε

Θέλ'τε σταφύλια κόβετε θέλτ' κυδώνι

κανείς δε σας μαλώνει

παπά Δ.Τ.

(Συνέχεια στο επόμενο)

26 ΧΡΟΝΙΑ "ΕΡΙΦΙΛΕΙΟ ΕΠΑΘΛΟ"

Σε μία σεμνή τελετή έγινε και εφέτος, στο ΚΟΥΣΕΙΟ ΕΚΘΕΣΙΑΚΟ ΚΕΝΤΡΟ (Κ.Ε.Κ.), για 26η συνεχή χρονιά η απονομή του καθιερωμένου πλέον 'ΕΡΙΦΙΛΕΙΟΥ ΕΠΑΘΛΟΥ. Η τιμηθείσα για το ακαδημαϊκό έτος 2023-2024 είναι η ΛΥΔΙΑ ΜΑΚΑΡΙΟΥ, του Βασιλείου και της Δήμητρας, απόφοιτος από το 1^ο Γενικό Λύκειο Κόνιτσας, που συγκέντρωσε 19.880 μόρια (!) και με κωδικό αριθμό 23040596 εισάγεται στην Ανώτατη Σχολή Ξένων Γλωσσών Μετάφρασης &

Διερμνεΐας του Ιονίου Πανεπιστημίου στην Κέρκυρα, με σειρά επιτυχίας 70.

Εκτάκτως για εφέτος, αποφασίσθηκε από τον Αθλοθέτη κ. Δημήτριο Κων. Κούσιο, να δοθεί επιπρόσθετα το 'ΕΡΙΦΙΛΕΙΟ ΕΠΑΘΛΟ" και στον απόφοιτο του 1ου ΕΠΑ.Λ. Κόνιτσας, σπουδαστή ΣΠΥΡΟ ΧΗΡΑ του Παναγιώτη και της Δέσποινας, που με κωδικό αριθμό 23112601 συγκέντρωσε 18.500 μόρια και εισάγεται 2ος (!) στην Ανώτατη Σχολή Μηχανολόγων Μηχανικών του Εθνι-

ΕΡΙΦΙΛΕΙΟ ΕΠΑΘΛΟ

Η νέα θεσμοθετημένη με αριθμό 267/15-06-2021 Συμβολαιογραφική Πράξη για την καθιέρωση του επάθλου, εις μνήμη της **Εριφίλης Οικονομίδου - Κουσίου**, 2-μελούς Επιτροπής, συνεδρίασε την 7^η Νοεμβρίου 2023 και αποφάσισε ομόφωνα να απονεμίσει το 'Επάθλο' τούτου - που συνοδεύεται από μία ονομαστική επίταξη χιλίων (1.000) € - για το ακαδημαϊκό έτος 2023-2024 στην φοιτήτρια

ΛΥΔΙΑ ΜΑΚΑΡΙΟΥ
του Βασιλείου και της Δήμητρας

η οποία, με κωδικό αριθμό υποψηφίου 23040596, συγκέντρωσε τον μεγαλύτερο αριθμό μορίων (19.880 μόρια) και εισάγεται στη Ανώτατη Σχολή Ξένων Γλωσσών Μετάφρασης & Διερμνεΐας του Ιονίου Πανεπιστημίου (Κέρκυρα), με σειρά επιτυχίας 70, και κληροί απόλυτα όλους τους όρους απονομής του Επάθλου.

Η 2-μελής Επιτροπή

Ειρήνη Γιαννίτση

Η Λικαίαρχος του Γ.Ε.Α. - Κόνιτσα
κ^η Ειρήνη Γιαννίτση

Δημήτριος Κούσιος

Ο Αθλοθέτης του Επάθλου
κ^{ος} Δημήτριος Κούσιος

Κόνιτσα, 17 Νοεμβρίου 2023

ΕΡΙΦΙΛΕΙΟ ΕΠΑΘΛΟ

Η νέα θεσμοθετημένη με αριθμό 267/15-06-2021 Συμβολαιογραφική Πράξη για την καθιέρωση του επάθλου, εις μνήμη της **Εριφίλης Οικονομίδου - Κουσίου**, 2-μελούς Επιτροπής, συνεδρίασε την 17^η Νοεμβρίου 2023 και αποφάσισε ομόφωνα να απονεμίσει το 'Επάθλο' τούτου - που συνοδεύεται από μία ονομαστική επίταξη χιλίων (1.000) € - για το ακαδημαϊκό έτος 2023-2024 στον σπουδαστή

ΣΠΥΡΙΔΩΝΑ ΧΗΡΑ
του Παναγιώτη και της Δέσποινας

ο οποίος, με κωδικό αριθμό υποψηφίου 23112601, συγκέντρωσε τον σημαντικότερο αριθμό μορίων (18.500 μόρια) και εισάγεται στη Ανώτατη Σχολή Μηχανολόγων Μηχανικών του Εθνικού Μετσώβειου Πολυτεχνείου με σειρά επιτυχίας 2, και κληροί απόλυτα όλους τους όρους απονομής του Επάθλου.

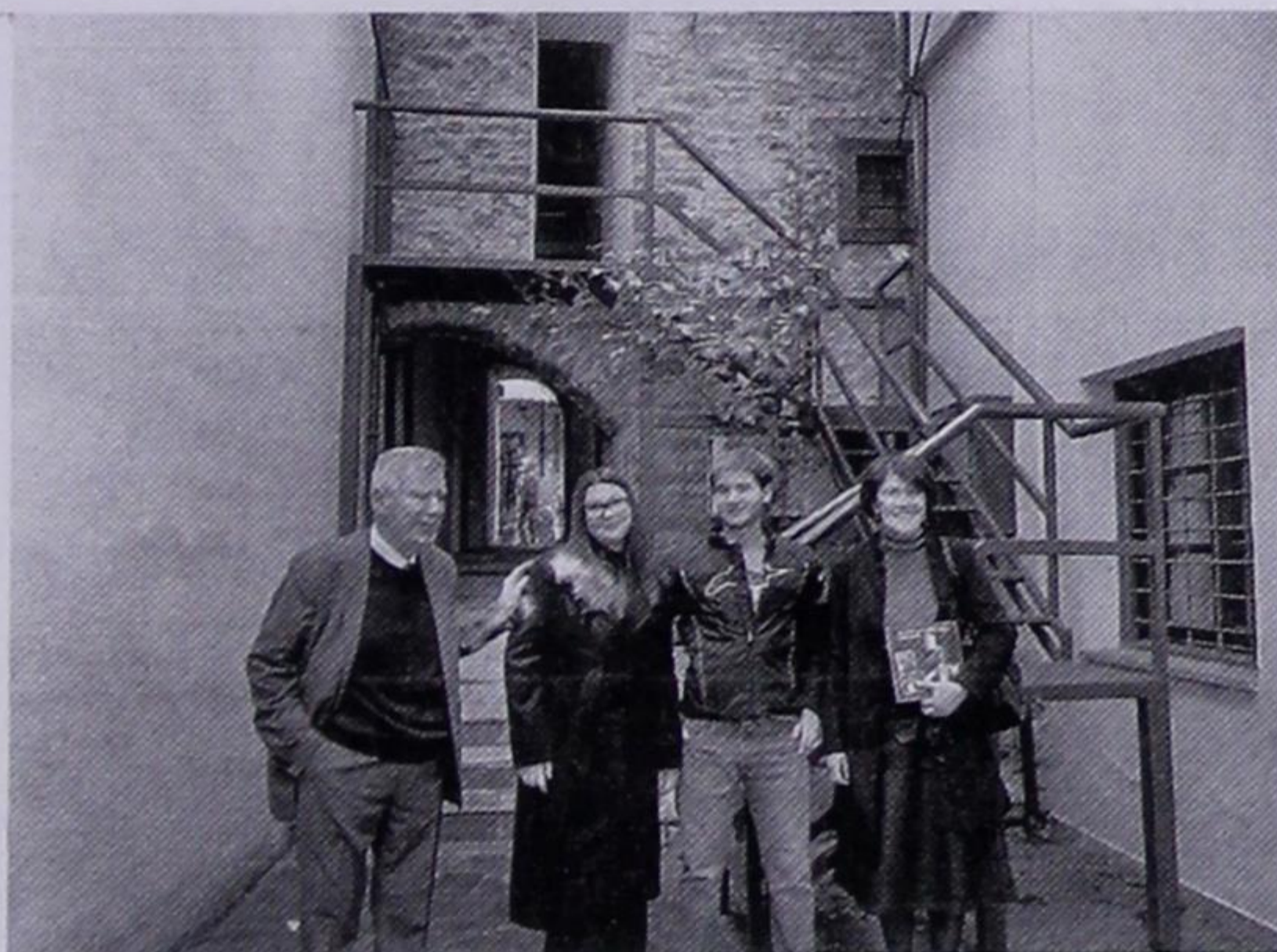
Η 2-μελής Επιτροπή

Ο Λικαίαρχος του 1^{ου} ΕΠΑ.Λ. Κόνιτσας
κ^{ος} Στέφανος Καρασάββας

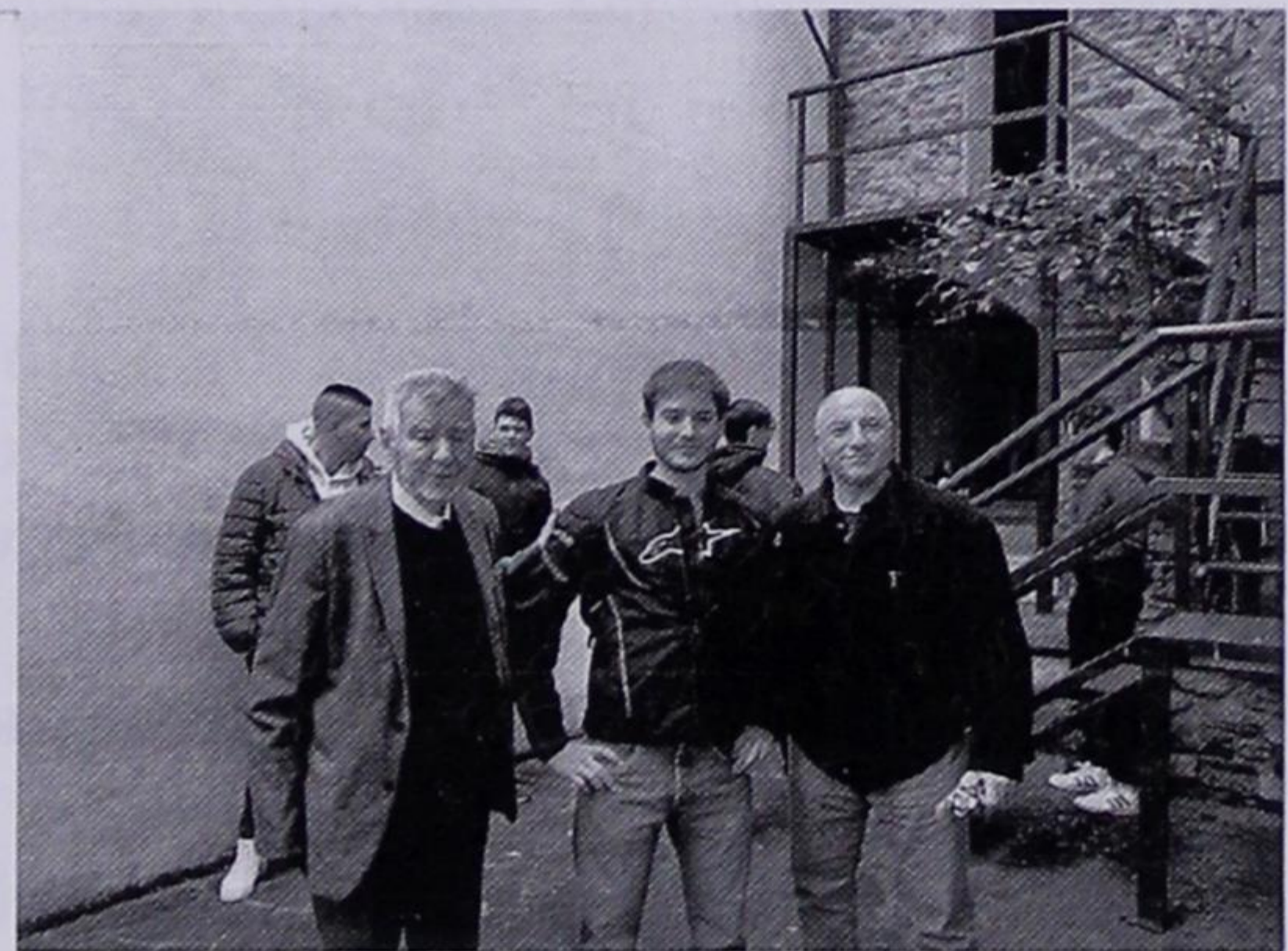
Δημήτριος Κούσιος

Ο Αθλοθέτης του Επάθλου
κ^{ος} Δημήτριος Κούσιος

Κόνιτσα, 17 Νοεμβρίου 2023

Οι δύο τιμηθέντες με την Λυκ. κα Ειρ. Γιαννίτση

Ο Σπ. Χήρας με τον Λυκ. κον Στέφανο Καρασάββα

κού Μετσόβιου Πολυτεχνείου (Ε.Μ.Π.) στην Αθήνα.

Είναι πραγματικά αξιοσημείωτος ο μεγάλος αριθμός εισακτέων στα Ανώτατα Ιδρύματα της χώρας - πλησιάζουν τους 30 (!) εφέτος - από την ακριτική Κόνιτσα και αξίζουν ειλικρινή συγχαρητήρια στην Λυκειάρχη του 1ου ΓΕ.Λ.Κόνιτσας κ. Ειρήνη Γιαννίτση, στον Λυ-

κειάρχη του 1ου ΕΠΑ.Λ. Κόνιτσας κ. Στέφανο Καρασάββα και σ' όλο το Διδακτικό Προσωπικό των εν λόγω Σχολείων.

Η όλη εκδήλωση περατώθηκε σε πολύ φιλικό κλίμα, ευχόμενοι όλοι σε όλους Καλές Γιορτές και Χαρούμενο και ευτυχισμένο τον καινούργιο Χρόνο 2024.

Οι δύο τιμηθέντες με τους φίλους τους, τους Λυκειάρχες και τον πρώην Δήμαρχο κ. Μάκη Χατζηεφραιμίδη μετά το πέρας της εκδήλωσης.

Σ.Σ. Κι εμείς συγχαίρουμε άλλη μια φορά τον κ. Κούσιο για την προσφορά του στους νέους μας και του ευχόμαστε να 'ναι πάντα καλά.

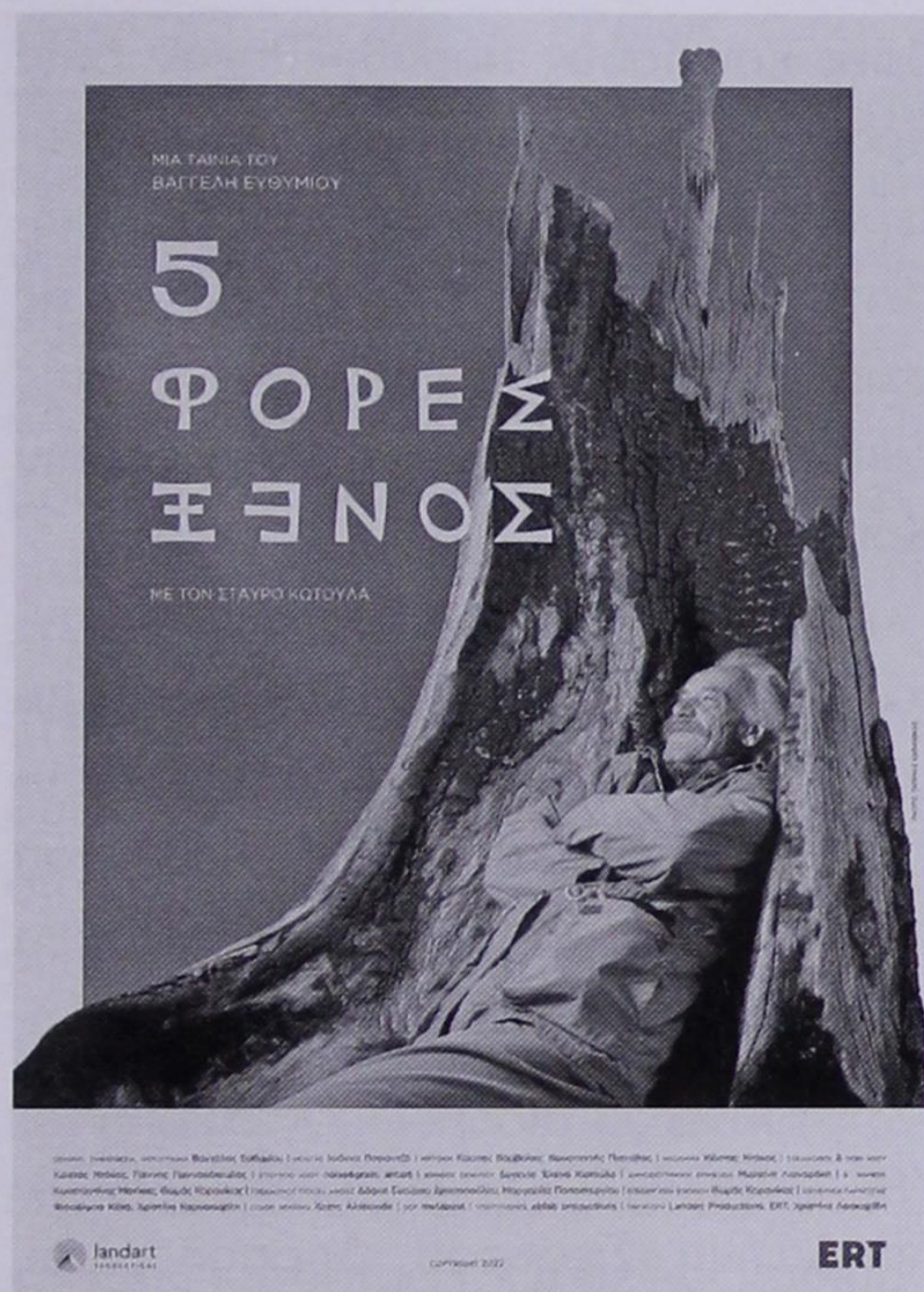
Στους δύσκολους καιρούς που περνάμε, οι άνθρωποι της κοινωνικής προσφοράς όλο και λιγοστεύουν.

Συγχαρητήρια και στους εκπαιδευτικούς μας για την καλή προετοιμασία των μαθητών.

Στους επιτυχόντες ευχόμαστε καλή δύναμη και στις παραπέρα σπουδές!

Σ.Τ.

Για την προβολή του ντοκιμαντέρ «Πέντε Φορές Ξένος»

Την Πέμπτη 28/12, παρακολουθήσαμε στην αίθουσα εκδηλώσεων του Δημαρχείου της Κόνιτσας το ντοκιμαντέρ του Βαγγέλη Ευθυμίου «Πέντε Φορές Ξένος». Η προβολή οργανώθηκε από την «Κινηματογραφική Παρέα Κόνιτσας» και τον «Πολιτιστικό Σύλλογο Νέων Κόνιτσας». Στην κατάμεστη αίθουσα του δημαρχείου, ήταν παρόντες ο ήρωας της ταινίας Σταύρος Κωτούλας και η κόρη του Ευγενία. Τη μουσική του ντοκιμαντέρ, η οποία έδενε άριστα με τις εικόνες, επιμελήθηκε ο «δικός μας»

Κωσταντής Πιστιόλης και ο Κώστας Βώβολος. Στο τέλος της προβολής ήταν εμφανής ο ενθουσιασμός του κοινού τόσο για την περιπετειώδη ζωή του Σταύρου, όσο και για το ίδιο το έργο του σκηνοθέτη.

Ο σκηνοθέτης Βαγγέλης Ευθυμίου γεννήθηκε στην Θεοτόκο της Κόνιτσας. Το 1988 άρχισε την επαγγελματική του ενασχόληση με τη φωτογραφία. Δέκα χρόνια μετά, σκηνοθέτησε το πρώτο του ντοκιμαντέρ επιλέγοντας έτσι την αμεσότητα της κινούμενης εικόνας. Βασική πηγή έμπνευσής του είναι το φυσικό περιβάλλον και επιδιώκει με τις ταινίες του να μεταφέρει τη λιτότητα και την αρμονία της φύσης στο θεατή. Κάποιες από τις ταινίες του είναι «Πλανευτής του Γράμμου», «Πρέσπες-Εργαστήρι Αιώνων», «Μορφές ζωής, μορφές πνοής», «Λίθινα εδώλια στις γωνιές της Ηπείρου», «Στα ίχνη του Ε4».

Ο Βαγγέλης Ευθυμίου, με το ντοκιμαντέρ του «Πέντε φορές ξένος», μας αφηγείται μια «Ιστορία από τα κάτω», την ιστορία του καλλιτέχνη Σταύρου Κωτούλα. Η προφορική αυτή μαρτυρία μας μιλά για θέματα που έχουν εξοστρακιστεί από την κυρίαρχη κοινωνική μνήμη και τις γραπτές πηγές. Ακολουθώντας

τον ήρωά του Σταύρο Κωτούλα από το 1948 και έπειτα, ο Ευθυμίου μας δίνει ένα μάθημα Ιστορίας για τον ελληνικό εμφύλιο, τα τραύματα του πολέμου, το «παιδομάζωμα», τους πολιτικούς πρόσφυγες, τη ζωή κατά την περίοδο της Χούντας των Συνταγματαρχών, τη μετανάστευση, την απελευθερωτική δύναμη της τέχνης. Με τον τρόπο αυτό διευρύνεται το ιστορικό τοπίο και αναδεικνύεται ο ρόλος των κατοίκων της ελληνικής επαρχίας κατά την μετεμφυλιακή περίοδο.

Τελικά από την Ιστορία του Σταύρου μάθαμε τόσο για το βίωμα των ανθρώπων της εποχής εκείνης αλλά και για την ίδια την ελευθερία. Γιατί ο Σταύρος σε όποιο πολιτικό σύστημα και να βρέθηκε όσο και να κυνηγήθηκε ή να του επιβλήθηκαν κοινωνικά ή πολιτικά καλούπια, τα αντιμετώπιζε κάθε φορά με χαμόγελο και αισιοδοξία καταφέροντας να μένει Ελεύθερος.

Η Κινηματογραφική Παρέα Κόνιτσας και ο Πολιτιστικός Σύλλογος Νέων Κόνιτσας ευχαριστούν τον Βαγγέλη Ευθυμίου και τον Σταύρο Κωτούλα για την

παραχώρηση του δικαιώματος προβολής της ταινίας, τον δήμο Κόνιτσας και τον δήμαρχο Νίκο Εξάρχου για την τεχνική υποστήριξη και την παραχώρηση της αίθουσας εκδηλώσεων καθώς και όσες και όσους παραβρέθηκαν στην προβολή. Μπορείτε να μάθετε περισσότερα για τις προβολές και τις εκδηλώσεις των ομάδων ακολουθώντας τις σχετικές σελίδες στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης και αναζητώντας αφίσες στην Κόνιτσα.

Λοιποί συντελεστές της ταινίας: μοντάζ- Ιωάννα Πογιαντζή, Ηχοληψία – μιξάζ- Κώστας Ντόκος, τελική μίξη ήχου- Γιάννης Γιαννακόπουλος, Διεύθυνση παραγωγής- Άλμπα Κόκα/Χριστίνα Καρναχωρίτη, color grading- Χράτς Αλτουιάν, after effects- Θωμάς Καρανίκας, camera crew- Κώστας Ματίκας, τίτλοι- Δάφνη Σγούρου Δροσοπούλου, αφίσες- Μαργαρίτα Παπαστεργίου, DCP- METAPOST.

Αγγελική Κίτα
ΜΑ Αρχαιολόγος

Τραγικές σκηνές από τον εμφύλιο σπαραγμό 1946-1949

Πιστεύω ότι η αναφορά στα τραγικά γεγονότα που βίωσε, κυρίως, ο λαός της υπαίθρου κατά την περίοδο του εμφύλιου σπαραγμού 1946-1949 είναι χρήσιμη και αναγκαία για τον ευρύτερο προβληματισμό των Νέων μας αλλά και για την αυτοκριτική των αρμοδίων για τις πράξεις και παραλείψεις τους με τις συνακόλουθες συνέπειες.

Πρόκειται για ιστορικό χρέος που δρομολογεί την εθνική μας πορεία στο σύγχρονο κόσμο με τις κοσμογονικές αλλαγές και αναθεωρήσεις.

Το χωριό μας Παρακάλαμος, όπως και όλα τα γύρω χωριά σε αναστάτωση. Ανασφάλεια, φόβος, τρομοκρατία, χαώδης κατάσταση. Οι δεξιοί κυρίαρχοι. Οι λίγοι αριστεροί σε απόγνωση. Η αστυνομία αγρυπνούσε και κατέγραφε κάθε κίνηση με τη βοήθεια των ντόπιων συνεργατών.

Το αντάρτικο σε έξαρση. Ο στρατός δεν επαρκούσε για να καλύψει όλα τα μέτωπα. Για ενίσχυση των φυλακίων στρατολογήθηκαν πολίτες με την οργάνωση των Τ.Ε.Α.

Ο διχασμός δεν άφηνε περιθώρια για νηφάλια σκέψη και προβληματισμό για τις συνέπειες του εμφυλίου σπαραγμού.

Η ξενοκίνητη προπαγάνδα σε αγα-

στή συνεργασία με την εξουσία του ολιγαρχικού καθεστώτος είχαν δρομολογήσει το καταστροφικό έργο. Ηθικές αξίες, αξιοπρέπεια, δημοκρατία, δικαιοσύνη ποδοπατήθηκαν βάνουσα. Το σύνθημα στην πράξη: «Ο σκοπός αγιάζει όλα τα μέσα».

Η ανθρώπινη ζωή στο σφαγείο των σκοπιμοτήτων και στα χέρια των αφρόνων που το καθεστώς τους βάφτισε «εθνικόφρονες πατριώτες». Αλίμονο στη χώρα.

Το παρακράτος παντοδύναμο. Οι οπλοφόροι και ροπαλοφόροι είχαν την εξουσία στα χέρια τους. Οι φιλήσυχοι πολίτες όταν έπαιρνε να βραδιάσει εύχονταν ο ένας στον άλλο «καλό ξημέρωμα».

Οι συγκρούσεις καθημερινές. Φοβικές μάχες με εκατόμβες θυμάτων εκατέρωθεν. Άφθονο αδελφικό αίμα στο βωμό των ξένων συμφερόντων που τα βάφτιζαν εθνικά, πατριωτικά.

Ανεξέλεγκτοι πυροβολισμοί και εκρήξεις βλημάτων στον οικιστικό χώρο.

Εμπρησμοί σπιτιών αντιφρονούντων.

Συλλήψεις και βάνουση συμπεριφορά αστυνομικών και οπλοφόρων πολιτών. Νάρκες στο οδικό δίκτυο.

Τα σχολεία κλειστά. Γεωργοί και

κτηνοτρόφοι σε απελπιστική κατάσταση.

Αρκετοί χωριανοί πήραν το δρόμο για τα αστικά κέντρα για λόγους ασφάλειας. Δραματικές οι συνθήκες και δύσκολη η επιβίωση. Το μέλλον αβέβαιο. Οι καιροσκόποι οργίαζαν σε όλους τους τομείς. Οι φυλακές ασφυκτιούσαν και τα στρατοδικεία τροφοδοτούσαν τα εκτελεστικά αποσπάσματα. Η Πατρίδα σε κίνδυνο! Οι αντάρτες και οι συνεργοί τους είναι εχθροί του Έθνους, είναι μιάσματα και θα πρέπει πάση θυσία να εξοντωθούν.

Η εθνική τραγωδία σφραγίστηκε τον Αύγουστο του 1949 στο Γράμμο με τη νίκη του «εθνικού στρατού» και τη συντριπτική ήττα «του δημοκρατικού στρατού» με τις γνωστές συνέπειες.

Το μετεμφυλιακό κράτος με τους μηχανισμούς του και τα όργανα εξουσίας εξακολούθησε να τροφοδοτεί και να στηρίζει με διάφορους τρόπους και

μέσα το δικασμό του λαού.

Αριστερός σήμαινε εχθρός της πατρίδος και δεξιός σήμαινε γνήσιος πατριώτης, εθνικόφρων.

Οι πληγές εξακολουθούσαν να αιμορραγούν και το «πάθος» δεν έγινε «μάθος».

Τα ερείπια από τον πόλεμο του 1940 ακόμη κάπνιζαν και οι διάσπαρτοι τάφοι των ηρωικών αγωνιστών της ελευθερίας ήταν ακόμη νωπά.

Φτάσαμε στο έτος 1982 για να γίνει νόμος του Κράτους η εθνική συμφιλίωση (Ν. 1825 Άρθρο 10).

Αυτά για να μη ξεχνάμε το χρέος μας ως πολίτες της δεινοπαθούσας Ελλάδας που πληρώνει ακριβά τις επιλογές της Εξουσίας, τις πράξεις και παραλείψεις της ολιγαρχίας από τότε που συστάθηκε το Ελληνικό Κράτος.

Πεύκη, Αύγουστος 2023
ΧΡΙΣΤΟΣ ΑΠ. ΖΑΝΗΣ

ΚΙΝΗΣΗ

**Μην ξεχνάτε
την συνδρομή σας.
Είναι το στήριγμα
του περιοδικού μας.**

Μουστάκι και μούσι

Γράφει ο ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΠΑΠΑΔΟΥΚΑΣ

Ερωτώ. «Είναι δικαίωμά μου ν' αφήνω μουστάκι και μούσι, όποτε μου κάνει κέφι και να τα ξυρίζω όποτε θέλω, ή δεν είναι;» Προβλέπω την απάντησή σας.

«Ποιος λέει το αντίθετο; Τόσοι και τόσοι μουστακοφόροι και μουσάτοι κύριοι κυκλοφορούν γύρω μας και αποτελούν αξιοσέβαστα μέλη της κοινωνίας. Κανείς δεν τους αμφισβήτησε αυτό το δικαίωμα!»

Μάλιστα. Αλλά αυτοί οι κύριοι έχουν μια τριχοειδή σταθερότητα στην εμφάνισή τους. Διατηρούν το μουστάκι και το μούσι σε όλη τους τη ζωή, ή, τουλάχιστον, για ένα σημαντικό αριθμό ετών. Είναι σταμπαρισμένοι. Όμως εγώ θέλησα να πρωτοτυπήσω. Πότε ν' αφήνω το πρόσωπό μου ν' αναδασώνεται, πότε να το ξεκαθαρίζω. Όχι από γούστο, κάθε άλλο. Αν και, εδώ που τα λέμε, έχει κι αυτή η ιδιοτροπία το γούστο της. Ο άνθρωπος σπάει τη μονοτονία της φυσιογνωμίας του και παρουσιάζεται καινούργιος.

Το ν' αλλάζης τη φυσιογνωμία σου είναι μπορώ να πω, μια ψυχική ανάγκη κι ας μην την έχη κατανοήσει ακόμα το μεγάλο πλήθος. Σου δίνει την ίδια εντύπωση σαν να φεύγης από το

παλιό σπίτι και να πηγαίνης σε άλλο, σαν να φοράς καινούργιο κοστούμι. Αυτές τις ευχαριστήσεις τις ένοιωσα πολλές φορές, αλλά δεν ήταν αυτός ο κύριος σκοπός μου. Ο κύριος σκοπός μου ήταν βαθύτερος και ανώτερος. Καθαρά διανοητικός. Και εξηγούμαι:

Ως εκείνη την εποχή, είχα ένα πρόσωπο καθαρό σαν φρεσκοπλυμένο πλακάκι του μπάνιου, λείο σαν επιφάνεια καρπουζιού και λαμπερό σαν ασφαλτοστρωμένος δρόμος. Ξυριζόμουν κάθε μέρα, συχνά και δυο φορές. Έκανα και κόντρα. Μ' άρεσε να καϊδεύω τα μάγουλά μου, ώρες-ώρες, έτσι αφράτα που ήταν. Καμάρωνα το μούτρο μου στον καθρέφτη κι έλεγα με περηφάνεια:

«Ας βρεθή άλλος να υποστηρίξη, ότι υπάρχει και δεύτερη φάτσα τόσο καλοξυρισμένη στην Αθήνα!»

Ανάλογος ήταν κι ο εσωτερικός εαυτός μου. Ήμουν, δηλαδή, άνθρωπος εύθυμος, λιγάκι επιπόλαιος, η καρδιά μου πέταγε για γλέντι και τα πόδια μου για χορούς και τα παρόμοια. Έπαιρνα τη ζωή από την ελαφρή της όψη και θυμάμαι που συνήθιζα να λέω αυτή την πρωτότυπη σκέψη! «Η ζωή είναι μια τζάζ-μπάντ!»

Και, πολύ φυσικά, φορούσα κοστούμια με ζωηρά χρώματα, γραβάτες χτυπητές με διασκεδαστικά σχέδια, κάλτσες με χρωματιστά τρίγωνα και παπούτσια με κρεπ.

Είχα και μια φιλενάδα. Την Ρίτσα. Ζωηρή κοπέλλα, τρελλούτσικη μπορώ να πω, ό,τι μου έπρεπε.

«Ξέρεις γιατί σ' αγαπώ;» μου είπε μια μέρα. «Γιατί είσαι πάντα φρεσκοξυρισμένος!»

Το αίσθημά της είχε, καθώς βλέπετε, σοβαρές βάσεις.

Είχα κι ένα φίλο, τον Στέφανο. Ίδια μάρκα με μένα, τα είχε μπλέξει με μια που τη λέγανε Πέπη και ήταν από καλή οικογένεια. (Καλή οικογένεια όταν λέμε εννοούμε πως ο μπαμπάς είχε λεφτά). Ο Στέφανος, τρελλός και παλαβός για δαύτη, καταλάβαινε πως, αν την έπαιρνε, έλυνε μια χαρά το πρόβλημά του. Αυτή η σκέψη δυνάμωνε τον έρωτά του. Κι εκείνη τον αγαπούσε, αλλά ο μπαμπάς, εμπορευόμενος το επάγγελμα, θάδινε ποτέ την κόρη του σ' ένα νέο που δεν είχε στρώσει ακόμα καμμιά δουλειά της προκοπής και που λογάριζε να ζήσει από τους δικούς του κόπους; Όχι βέβαια. Γιατί εκείνοι που έχουν λεφτά, έχουν και μυαλό.

«Αν είχα κανένα σοβαρό πρόσωπο να του μιλήσω!» μου είπε απελπισμένα ο Στέφανος, ένα απόγευμα που τα λέγαμε σε κάποιο ζαχαροπλαστείο.

Εκείνη τη στιγμή μπήκε στο μαγαζί ένας κύριος με μουστάκια και μούσι. Δεν φαινόταν γέρος, αν έκρινε κανείς από το μαύρο χρώμα των τριχών του. Τράβηξε κατ' ευθείαν σε μια παρέα και όλοι σηκώθηκαν με σεβασμό να τον χαιρετήσουν.

«Να, παραδείγματος χάρη, έναν τέτοιο κύριο!» είπε ο Στέφανος.

«Δεν έχεις καμμιά γενειάδα στις γνωριμίες σου;» τον ρώτησα.

Όχι δεν είχε. Έμεινε λίγο σκεπτικός, κι έπειτα, σαν να του κατέβηκε ξαφνικά μια σπουδαία έμπνευση, είπε:

«Λοιπόν, το βρήκα. Εσύ θα με σώσης.»

«Πως;»

«Θ' αφήσης για ένα-ενάμισυ μήνα το μουστάκι σου και το μούσι σου να μεγαλώσουν. Θα γίνης ένας σεβαστός κύριος και θα παρουσιασθής στο μπαμπά. Είναι αδύνατον να μη δώση βάση στα λόγια σου.»

Έφερα λίγες αντιρρήσεις, αλλά, κατά βάθος μου άρεσε η ιδέα. Θα γλεντούσα το ζήτημα. Και δέχτηκα.

«Δεν ξυρίστηκες σήμερα;» έκανε με τρόπο η Ρίτσα την άλλη μέρα, καθώς είδε τ' αγκάθια να ξεφυτρώνουν στο πρόσωπό μου.

«Όχι! Και θα κάνω πολύν καιρό να ξυριστώ.»

Της εξήγησα το σκοπό. Τρελλούτσικη, καθώς ήταν, έδωσε την έγκρισή

της. Άφησα, λοιπόν τις τρίχες του προσώπου μου ελεύθερες να μεγαλώνουν. Την πρώτη εβδομάδα η εικόνα μου δεν ήταν καθόλου αισθητική. Αλλά, από τη δεύτερη και πέρα, όταν οι τρίχες άρχισαν να προχωρούν κανονικά, η φυσιογνωμία μου επήρε άλλη όψη. Σιγά-σιγά γινόμουν ένας σοβαρός και αξιοσέβαστος κύριος. Στο μήνα απάνω, είχε σχηματισθή ένα αξιόλογο μούσι κι ένα μουστάκι πολύ σημαντικό. Κοιταζόμουν στον καθρέφτη κι εκτιμούσα τον εαυτό μου. Λοιπόν, είμαι τόσο σοβαρός κύριος και δεν τόξερα.

Αλλά, καθώς άλλαζε το μούτρο μου, παρατήρησα, ότι, χωρίς να το καταλάβω, άλλαζε και ο εσωτερικός μου κόσμος. Τώρα έπαιρνα τη ζωή στα σοβαρά. Όχι, η ζωή δεν είναι μια τζάζμπάντ, είναι κάτι το βαθύ και ουσιαστικό, και να με συγχωρήτε. Κι όταν ήρθε η κρίσιμη ημέρα να κάνω το διάβημά μου, αυτή η ψυχολογική αλλαγή έκανε τη θριαμβευτική της εκδήλωση.

«Κατεργαράκο!» μου είπε ευχαριστημένος προκαταβολικά ο Στέφανος. «Ίδιος ο Λαντρύ είσαι!»

Και με χτύπησε στην πλάτη.

«Σε παρακαλώ!» τον έκοψα. Πως τολμάς να κάνης τέτοιες χειρονομίες; Είσαι ανάγωγος!»

«Μωρέ μπράβο!» εξακολούθησε ο ανόητος. «Μια χαρά προσποιείσαι! Τέλειος στο ρόλο σου! Επιτυχία εξασφα-

λισμένη! Λοιπόν, ξέρεις τι θα κάνης. Θα παρουσιασθής ως μακρινός μου θείος και...»

«Να λείπουν οι οδηγίες! Είμαι σε θέση να ξέρω τι θα πω και τι δεν θα πω!...»

Παρουσιάστηκα στον μπαμπά και χάρηκε η ψυχή μου υποδοχή. Ο κύριος Ασπροχαρτίδης, ένας καθώς πρέπει κύριος, σηκώθηκε όρθιος μόλις μπήκα στο γραφείο του. Του συστήθηκα.

«Καθήστε, παρακαλώ!»

«Έρχομαι για ένα οικογενειακό σας ζήτημα, κύριε Ασπροχαρτίδη! Δεν γνωρίζω εάν γνωρίζετε ότι η κόρη σας γνωρίζεται με κάποιο νέο, ονόματι Στέφανο Κουφιοβελονάκη.»

«Η κόρη μου;» έκανε έκπληκτος ο μπαμπάς.

«Μάλιστα!»

«Και τι είν' αυτός ο νέος;»

«Ένας ασήμαντος τύπος, που έχει βάλει στο μάτι την προίκα της κόρης σας. Δεν λέω ότι δεν αγαπά τη δεσποινίδα Πέπη. Αλλά είναι ένας άνθρωπος αδημιούργητος και πολύ φοβούμαι, ότι δεν πρόκειται να δημιουργηθή ποτέ! Με απέστειλε ως εκπρόσωπόν του, για να ζητήσω εγώ το χέρι της κόρης σας, εκ μέρους του. Αλλά είμεθα σοβαροί άνθρωποι, κύριε Ασπροχαρτίδη και δεν μπορούμε να παίζουμε με τέτοια σοβαρά ζητήματα. Έχω συναίσθηση της ευθύνης μου. Ναι, την αγα-

πά και τον αγαπά. Αλλά είναι και οι δύο νέοι κι άλλο σκοπό στο νου τους δεν έχουν παρά το γλέντι. Η ζωή, όμως, κύριε Ασπροχαρτίδη, δεν είναι μια τζάζ-μπάντ. Είναι κάτι το βαθύ και ουσιαστικό, νομίζω. Πώς θα την αντιμετωπίσουν δύο νεαροί επιπόλαιοι;»

«Μάλιστα, κύριε Κοντοβρέχνη. Έτσι είναι...»

«Σας εκθέτω καθαρά τα πράγματα, όπως έχουν. Κι εσείς ρυθμίστε τη συνέχεια, όπως νομίζετε καλύτερα! Η αποστολή μου ετελείωσε».

«Σας ευχαριστώ πολύ, κύριε Κοντοβρέχνη. Θα λάβω τα μέτρα μου. Και χαίρομαι ιδιαίτερα, γιατί εν τω προσώπῳ σας, εγνώρισα ένα σοβαρό κύριο. Και οι σοβαροί άνθρωποι σπανίζουν στην εποχή μας. Θα λογισθώ ευτυχής αν σας ξαναϊδῶ!...»

Έφυγα πολύ ευχαριστημένος και πολύ ικανοποιημένος από τη στάση μου.

«Λοιπόν; Τι νέα;» με ρώτησε ο Στέφανος που περίμενε με αγωνία το αποτέλεσμα.

«Τα νέα θα τα μάθης αύριο», του είπα.

Την άλλη μέρα ήρθε να με συναντήσει. Ήταν έξω φρενών.

«Παλιάνθρωπε!» φώναξε. «Μ' έκαψες! Κλείδωσε την Πέπη και τη στέλνει στο εξωτερικό!»

«Είμαι εν τάξει απέναντι της συνειδήσεώς μου!» δήλωσα με αξιοπρέ-

πεια.

«Θα σου βγάλω το μούσι τρίχα-τρίχα!» απάντησε.

«Άειντε να καθής! Παλιόπαιδο!»

Θα μου βγάλη το μούσι! Το ίδιο ακριβώς ζήτησε και η Ρίτσα. Που απόρησε, μάλιστα, πώς έκανα αυτή την προδοσία στο Στέφανο, τον καλύτερό μου φίλο.

«Να σου πω, αγαπητή μου. Όταν έχης μούσι, βλέπεις αλλιώς τα πράγματα!»

«Να το ξυρίσης, σε παρακαλώ!»

«Όχι ακόμα. Θέλω να το χαρώ λίγον καιρό...»

Ναι, το ήθελα πολύ. Γιατί έβλεπα πως όχι μόνο εγώ είχα αλλάξει στάση απέναντι στην κοινωνία, αλλά και η κοινωνία απέναντι σε μένα. Κύριοι καθώς πρέπει μούβγαζαν το καπέλλο, νέοι της ηλικίας μου, σηκωνόντουσαν στο τρόλλεϋ και μου πρόσφεραν τη θέση τους, άλλοι έκαναν τόπο να περάσω. Είχα επιτυχία και στις δουλειές μου. Το μούσι μου ενέπνεε εμπιστοσύνη.

«Απόψε η ψυχή μου τραβάει χορό», μου είπε, τρεις μέρες αργότερα, η Ρίτσα.

«Χορό; Σαχλαμάρες! Θα πάμε κάπου αλλού, να περάσουμε ωραία κι ευχάριστα δυο ώρες.»

«Που;»

«Στην Αρχαιολογική Εταιρεία. Είναι μια διάλεξη με θέμα “η μηχανοποιί-

νσις της εποχής μας και η υποδούλωσις του συγχρόνου πνεύματος”...»

«Είσαι ένας μεγάλος τρίχας!», φώναξε η Ρίτσα κι έκοψε ρόδα.

Τρίχας, λέει! Όχι δεσποινίς μου. Μούσης, απλώς. Και να πας στο καλό.

Να πάν στο καλό! Μια κουβέντα είν’ αυτή. Πολύ γρήγορα κατάλαβα πόσο μούλειπε η Ρίτσα από τη ζωή μου. Το μούσι μου, όση μεγαλοπρέπεια κι αν είχε, δεν μπορούσε ν’ αναπληρώσει την έλλειψή της. Την αποζητούσε η καρδιά μου. Της τηλεφώνησα.

«Να ξυρίσης το μούσι και τότε μάλιστα!» μου απάντησε.

Τι να γίνη; Συμμορφώθηκα. Κι έγινα αμέσως άλλος άνθρωπος. Ο παλιός άνθρωπος. Φόρεσα τα φανταχτερά μου ρούχα με τις χτυπητές γραβάτες και είπα:

«Η ζωή είναι μια τζάζ-μπάντ!...»

Το ίδιο βράδυ χόρευα σέηκ. Την άλλη μέρα έτρεξα να βρω τον Στέφανο και να του ζητήσω συγγνώμη. Ναι, είχα φερθή σαν παλιάνθρωπος. Αλλά δεν φταίω εγώ.

«Να ο υπεύθυνος! είπα και άδειασα μπροστά του μια χαρτοσακκούλα γεμάτη τρίχες. Ήταν το μουστάκι μου και το μούσι μου.

Ξαναγίναμε φίλοι.

Λίγον καιρό αργότερα, χρειάστηκε να σκεφτώ σοβαρά για μια ξένη υπόθεση. Μ’ έβαλαν διαιτητή σε μια οικο-

γενειακή διαφορά.

«Θα σας τη λύσω σ’ ενάμισυ μήνα!» τους είπα.

Και άφησα πάλι το μούσι μου. Καθώς αναπτυσσόταν, αισθανόμουν τη σοφία να φύεται μέσα στο μυαλό μου και να κάνη το θαύμα της. Ήταν μια οικογενειακή διαφορά από εκείνες που κάνουν αδέρφια και ξαδέρφια να γίνονται από εφτά χωριά. Λοιπόν, στον ενάμισυ μήνα απάνω, βρήκα μια σοφή λύση και τους τακτοποίησα το ζήτημα. Μ’ ευχαρίστησαν κι ευχαριστήθηκα κι εγώ περισσότερο, όχι γιατί βοήθησα αυτούς τους τσακωμένους συγγενείς ν’ αποκαταστήσουν την οικογενειακή τους ειρήνη, αλλά γιατί βρήκα το μουσικό της σοφίας, που το διατύπωσα σ’ αυτό το γνωμικό:

«Θες να σκεφτής σοβαρά; Άφησε τα γένεια σου να μεγαλώσουν».

Ακριβώς γι’ αυτό και οι ένδοξοι πρόγονοί μας ήταν γεμάτοι σοφία. Είχαν όλοι γένεια.

Έπειτα από το δεύτερο αυτό πετυχημένο πείραμα, το μούσι έγινε κανόνας της ζωής μου. Κάθε φορά που με απασχολούσε ένα σοβαρό ζήτημα, άφηνα τα γένεια μου να μακραίνουν. Η Ρίτσα στενοχωριόταν γι’ αυτό. Γιατί, μαζί με το μούσι, άλλαζα και τις απόψεις μου για τη ζωή. Όχι, η ζωή δεν είναι μια τζάζ-μπάντ, είναι κάτι το βαθύ και ουσιαστικό.

Η Ρίτσα μου ζήτησε να τακτοποι-

ηθώ από τριχικής απόψεως.

«Ή ας το οριστικά, για να σ' αφήσω, ή ξύρισέ το μια για πάντα, επί τέλους!» μου δήλωσε την τρίτη φορά που έμεινα αξύριστος. «Δεν ανέχομαι πια αυτή τη γελοία κατάσταση!»

«Αν είχες κι εσύ μούσι, δεν θα μιλάγες έτσι!» της είπα.

«Να το βράσω το μούσι σου!»

«Άκου να σου πω Ρίτσα! Σέβομαι το μούσι μου και απαιτώ να το σέβονται και οι άλλοι!»

Με ξαναείπε τρίχα κι έφυγε οριστικά. Κι εγώ αποφάσισα ν' αφήσω γενειάδα μεγαλοπρεπή. Στο πείσμα της!

Τρεις μήνες μου στοίχισε αυτή η αξιοσέβαστη γενειάδα που δημιούργησα. Έγινα ένας κύριος επιβλητικός και βαθυστόχαστος. Και κάποιο βράδυ, καθώς πήγαινα στο σπίτι μου, δυο αστυφύλακες που είχαν στήσει καρτέρι στη γωνία, με σταμάτησαν, μαζί με άλλους διαβάτες:

«Ταυτότητες!»

Τους άλλους τους άφησαν. Εγώ είχα μείνει τελευταίος. Έδειξα την ταυτότητά μου. Με κοίταζαν με περιέργεια.

«Δεν είναι δική σου η ταυτότητα!» μου είπαν.

«Εγώ είμαι, κύριε αστυφύλαξ. Πριν αφήσω γενειάδα!»

«Πάμε στο Τμήμα!»

Οι αστυφύλακες έδειξαν την ταυτότητά μου, που με παρουσίαζε ξυρισμέ-

νο, στον αξιωματικό.

«Τι συμβαίνει εδώ;» με ρώτησε εκείνος.

«Τι θέλετε να συμβαίνει, κύριε αστυνόμε; Έχω αφήσει γενειάδα απλούστατα.»

«Γιατί άφησες γενειάδα;»

«Δικαίωμά μου δεν είναι; Υπάρχει κανένας νόμος που το απαγορεύει;»

«Όχι, βέβαια. Αλλά πώς μπορούμε να ξέρουμε, ότι αυτός εδώ ο ξυρισμένος νέος είσαι εσύ; Για να το διαπιστώσουμε, πρέπει να σε ξυρίσουμε. Φώναξε τον κουρέα», διάταξε ένα από τα όργανά του.

«Μια στιγμή, κύριε αστυνόμε. Την γενειάδα μου δεν την θυσιάζω πριν περάση ένας μήνας ακόμα.»

«Τόχεις τάμα;»

«Όχι. Υπάρχει λόγος που θέλω να τη διατηρήσω. Χρειάζομαι να σκεφθώ επί σοβαρωτάτου ζητήματος.»

«Και πώς θα εξακριβώσουμε, ότι μοιάζεις με την ταυτότητα;»

«Αντί να με ξυρίσετε, πάρτε το μολύβι και προσθέστε μουστάκι και γενειάδα στη φωτογραφία μου. Θα ιδήτε τότε αν είμαι εγώ!»

«Εδώ δεν παίζουμε, κύριε: Φώναξε τον κουρέα!»

«Σας ειδοποιώ, ότι θ' αντισταθώ! Είμαι ελεύθερος πολίτης και διεκδικώ το δικαίωμά της τρίχας! Να μου φέρετε την αστυνομική διαταγή που μου το απαγορεύει!...»

«Τότε είσαι υπό κράτηση. Το πρωί που θάρθη ο διοικητής, τα ξαναλέμε.»

Μ' έβαλαν στο κρατητήριο. Το πρωί με κάλεσε ο διοικητής. Του εξήγησα.

«Σύμφωνος», είπε. «Δεν υπάρχει νόμος που απαγορεύει τη γενειάδα. Αφού όμως έχεις αυτή την ιδιοτροπία, οφείλεις να έχεις και ανάλογη ταυτότητα, φωτογραφία με τρίχες.»

«Συμφωνώ κι εγώ, κύριε αστυνόμε. Αλλά τη γενειάδα την αφήνω κατά περιόδους. Λοιπόν, θα μου βγάλετε δυο ταυτότητες. Ή μάλλον τρεις. Μία αυτή που έχω, ξυρισμένος. Μία όταν το μουστάκι και το μούσι είναι στο στάδιο της αναπτύξεως. Και μία όταν η γενειάδα μου έχη φουντώσει. Έτσι θα διευκολύνω και το έργο της αστυνομίας!

«Δεν μπορείς να έχεις τρεις ταυτότητες!» είπε ο αστυνόμος.

«Πιθανόν. Έχω όμως το δικαίωμα ν' αφήνω γένεια όποτε μου κάνη γούστο;»

«Αυτό το έχεις!»

«Τότε πως θα τακτοποιηθώ απέναντι της αρχής;»

«Εδώ δημιουργείται πρωτοφανές

ζήτημα!» είπε ο αστυνόμος κι έξυσε το κεφάλι του. «Θα ρωτήσω τους ανωτέρους μου!»

Οι ανώτεροι ρώτησαν τον υπουργό των Εσωτερικών. Εκείνος, όπως πληροφορήθηκα, συνεκάλεσε το νομικό συμβούλιο του κράτους. Το αποτέλεσμα είναι ότι έφυγα ξυρισμένος από το Τμήμα, έπειτα από δύο ημερονύκτια, λέγοντας στον αστυνόμο:

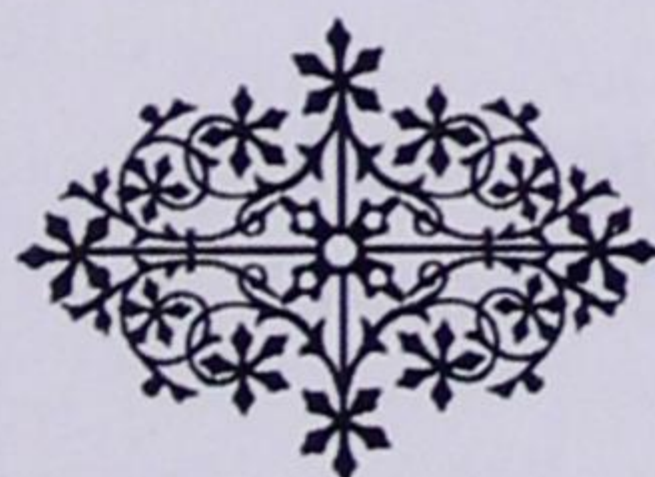
«Η ζωή είναι μια τζάζ-μπάντ!»

Μάλιστα. Αλλά εγώ διεκδικώ πάντα το δικαίωμα της τρίχας. Κι αυτές τις μέρες θα κάνω προσφυγή στο Συμβούλιο της Επικρατείας. Οι κ.κ. σύμβουλοι έχουν όλοι -ελπίζω- μούσι και θα με καταλάβουν.

Σημείωση:

Ο Π. Π. δημοσιογράφος, τακτικός χρονογράφος στην εφημερίδα «Ακρόπολις» εργάστηκε για το ελαφρό θέατρο γράφοντας επιθεωρήσεις, κωμωδίες κ.λπ.

(από την Εγκυκλοπαίδεια: «ΜΕΓΑΛΟΙ ΕΛΛΗΝΕΣ ΛΟΓΟΤΕΧΝΕΣ»)

Ο ΔΕΚΑΛΟΓΟΣ ΨΥΧΟΣΩΜΑΤΙΚΗΣ ΥΓΕΙΑΣ

1. Τρώω υγιεινά, μεσογειακή διατροφή.
2. Πίνω δυο λίτρα νερό καθημερινά.
3. Εξασκούμεται κάθε μέρα . Παιδιά και νέοι αθλούνται. Μεγάλοι βαδίζουν μισή με μια ώρα την ημέρα
4. Κοιμάμαι καλά .
5. Ακονίζω το νου με βιβλία, ενημέρωση, μελέτες, γραφή, Ποίηση κλπ.
6. Είμαι έξω καρδιά, ζω τη στιγμή, χαμογελάω, αγαπάω και αν πονάω, βοήθεια από την οικογένεια , τους φίλους, τον ειδικό ζητάω, ανοιχτά μιλάω.
7. Απέχω απο κάθε εθισμό, τσιγάρο, ουσίες, ποτό.
8. Κάνω κάθε χρόνο έλεγχο προληπτικό, ιατρικό.
9. Σέβομαι τον εαυτό μου , εσένα , τους νέους ,τους γέρους, τα παιδιά.
Έχω Ιδανικά.
10. Φροντίζω το περιβάλλον, τη φύση απολαμβάνω.

ΑΓΑΠΑΩ

Συνταγή αγάπης για τον καθένα από εμένα, τηρώντας τον μετά τα 100
σας χρόνια θα συναντήσετε τον Άγιο Πέτρο υγιείς!

ΣΚΕΨΕΙΣ

1. Η γνώση είναι δύναμη
Με τη γνώση το άγνωστο γίνεται γνωστό
η γνώση την αμάθεια εξωστρακίζει
είναι πυθάρι χωρίς πάτο
καρποφορία μυαλού δωρίζει
2. Το κατάλληλο κατά συνθήκην ψεύδος
μεγενθύνει της Αλήθειας το εύρος.
3. Η μνήμη στο γήρας λιγοστεύει να υφαίνει
με την εμπειρία και τη λήθη ξαποσταίνει.
4. Ο θυμωμένος από χαλινάρι δεν ξέρει
ζοχωμενος ξεπέφτει
η βία τον εξουσιάζει
με όλους και με όλα τα βάζει
5. Τα παλιά πίσω μου αφήνω
πληγές δεν ξύνω
καινούργια πορεία χαράζω
τον κόσμο μου αλλάζω

1. Πολλοί γύρω μας υπάρχουν , λίγοι ζουν.
2. Πολλοί το δίπλα και το κοντά μας αγνοούν
δεν έμαθαν να αγαπούν και όσοι το ξέρουν δεν ξεαγαπούν.
3. Ο άνθρωπος δημιουργεί την Τέχνη και η Τέχνη τον κάνει άνθρωπο.
4. Μην χάνεις χρόνο περιμένοντας το αύριο, δούλεψε στο τώρα για ένα καλύτερο αύριο.
5. Χαρά και λύπη απ' τη ζωή δε λείπει .

1. Σαν αποκτάς παιδιά
διπλή θεσ'να χεις καρδιά
οι χαρές και τα βάσανα πολλά
και μια ζωή θα θυσιαζεσαι γιαυτά.
2. Πολλοί αγαπάμε τα γλυκά, λίγοι τα κιλά.
3. Το τώρα το ζω, για το αύριο ελπίζω, από το χθες μαθαίνω.
4. Μικρός μαθαίνω μιμούμενος και μεγάλος μαθαίνω σαν μικρό παιδί.
5. Κάθε χωρισμός αρχίζει με πληγή, ο χρόνος θα αφήσει ουλή.

Για το χθες : δανείστηκα για την ανάμνησή μας το « κάλλιστον έστιν»
απο τον Μένανδρο όταν μας λέει :

«παιδεία κάλλιστον έστιν κτήμα βροτοίς «

δηλ. η μόρφωση είναι το καλύτερο απόκτημα για τους θνητούς .

Για το τώρα σκέφτηκα το **«Δυοίν κακοίν το μη χειρόν βέλτιστον»**

του Θουκιδίδη στον Επιταφειο

και για το αύριο θυμήθηκα τον Ισοκράτη «μηδενί συμφοράν
ονειδίσεις, κοινή γαρ η τύχη και το μέλλον αόριστον»

μην κοροϊδέψεις καμία φορά,

γιατί η τύχη είναι κοινή και το μέλλον άγνωστο .

Τα δικά μου :

1. Η αποτυχία είναι αναγκαστικά διαχειρίσιμη, η επιτυχία δυσκολότερη.
2. Μπορεί να μην συμφωνούμε σε όλα, όταν έχουμε επιχειρήματα για όλα.

Δρ. Ειρηνη Ε. Οικονόμου- Σταματάκη
Ιατρος ειδικός παθολόγος - καρδιολόγος
τ. Διευθύντρια Παθολογικής
Κλινικής και Δίπλ. Ψυχολόγος F.U. Berlin

Η Παναγιά του καίσαρη

Ένα γραφικό ξωκλήσι λίγο πιο έξω από το χωριό προς τη δυτική πλευρά του βρίσκεται η Παναγιά του καίσαρη. Από της ιδρύσεως για τη συντήρησή του και τον ευπρεπισμό τού εσωτερικού και τού περιβάλλοντος αποτελεί μέλημα των Παπαμιχαλαίων. Εδώ στις 8 του Σεπτέμβρη μαζευτήκαμε όλοι οι Αμαραντιώτες για να γιορτάσουμε τα Γενέθλια της Θεοτόκου. Με την παρουσία του π. Νικολάου Μέμου, που δεν φείδεται κόπων για να μη μένουν αλειτούργητα τα διάσπαρτα στην περιοχή μας ξωκλήσια

Δυστυχώς οι εναπομείναντες μετά τις διακοπές των χωριανοί ήταν λίγοι. Ωστόσο με τη δέουσα θρησκευτική κατάνυξη παρακολουθήσαμε τη θεία λειτουργία και με το τέλος της κεραστήκαμε το πατροπαράδοτο λουκούμι και γευτήκαμε ντόπια ρακή από τους εορτάζοντας.

Τα περασμένα χρόνια εδώ γινόταν το πανηγύρι. Άπλωναν τις κουρελούδες οι οικογένειες η μια δίπλα στην άλλη και απολάμβαναν το θέαμα και το άκουσμα. Δυστυχώς τα παλαιά πανηγύρια έχασαν την αίγλη, που είχαν, ούτε καν μπορούμε να τα παραλλη-

λίσουμε. Ίσως η νοσταλγία των περασμένων μας κάμει κάποτε να υπερβάλλουμε. Γι' αυτό θα κλείσω τις σκέψεις μου αυτές στην προσπάθειά μου να πιθανολογήσω για την προέλευση του ονόματος του ναϊσκου, που μας καλωσορίζει στις 8 του Σεπτέμβρη.

Η πρώτη Σεπτεμβρίου κατά την εκκλησιαστική παράδοση είναι η αρχή της Ινδίκτου, την οποία εισήγαγε ο Αύγουστος Καίσαρ. Τότε διέταξε την γενική απογραφή των κατοίκων του Ρωμαϊκού κράτους για την είσπραξη φόρων. Ίσως να αυθαιρετώ για την αληθοφανή και πιθανή συσχέτιση του ονόματος που διασώθηκε για το ξωκλήσι μας με τον Καίσαρα. Ίσως. Πάντως οι πηγές που έχουμε αφήνουν αναπάντητο το ερώτημα.

Το πρωινό της 8 –Σεπτεμβρίου 2023 καθώς είχαμε πάρει το δρόμο της επιστροφής ήταν δροσερό και μυρωμένο από τα αγριολούλουδα της περιοχής. Γύρισα μια στιγμή προς τα πίσω και ψιθύρισα. Χρόνια πολλά και του χρόνου.

Αγαθ. Πολίτης

Φίλε του περιοδικού θυμήσου, έστειλες τη συνδρομή σου;

Αναμνήσεις από την Κατοχή

Του δάγκωσε το αφτί ο ποντικός!...

Στην ιταλογερμανοβουλγάρικη κατοχή, όπως έχουμε ξαναγράψει και άλλες φορές, η χώρα μας έφτασε σε πρωτοφανή εξαθλίωση. Οι κατακτητές άδειασαν τις αποθήκες τροφίμων και ο λαός πέθαινε από την πείνα. Στους δρόμους της Αθήνας ο Δήμος μάζευε τους νεκρούς με τα κάρτα, αλλά και στις άλλες πόλεις η κατάσταση δεν ήταν καλύτερη.

Στην ύπαιθρο, όσοι είχαν μερικά «ζωντανά» και χωράφια, ήταν σε καλύτερη μοίρα, αλλά ο χειμώνας του 1941 υπήρξε ο χειρότερος της εχθρικής κατοχής για όλη τη χώρα. Πουλήθηκαν προίκες κοριτσιών, αντικείμενα αξίας, ακόμα και σπίτια στους μαυραγορίτες, για λίγα τρόφιμα που κράτησαν κάποιους στη ζωή.

Αυτή η εξαθλίωση έφερε την εξαχρείωση κάποιων ανθρώπων που εφάρμοζαν το «ὁ θάνατός σου η ζωή μου».

Μέσα σ' ὅλ' αυτά φοβερή μάλιστα, κυρίως για την ύπαιθρο, έγιναν η ζωκλοπή και η ληστεία. Οι ζωκλέφτες έκλεβαν ζώα όχι μόνο από κοπάδια αλλά και μεσ' από τα μανδριά ή τα κελάρια.

Έκανα αυτό τον πρόλογο για να καταλάβουν οι νεότεροι τις συνθήκες που επικρατούσαν εκείνη την εποχή στον τόπο μας και τώρα, ιδού η ιστοριούλα μας: Ο χωριανός μου ο Φάνης έκλεινε κάθε βράδυ το μικρό κοπάδι του (καμιά εικοσαριά πρόβατα) στο κελάρι του ακατοίκητου γειτονικού σπιτιού. Ένα χειμωνιάτικο βράδυ ακούγοντας τα επίμονα αλυχτήματα του σκύλου του ξύπνησε και παραμερίζοντας την κουρτίνα είδε δυο σκιές να σκαρφαλώνουν στον αυλόγυρο. Σκέφτηκε ότι θα ήταν κλέφτες, γιατί πριν λίγο καιρό είχαν κλέψει τρία πρόβατα του γείτονά του από το κελάρι και χωρίς δισταγμό αρπάζει μια κόκκινη χειροβομβίδα, που φύλαγε για τέτοια περίπτωση, βγαίνει έξω και την πετάει στη βάση του μαντρότοιχου.

Με το βροντερό «μπούμ» οι κλέφτες εξαφανίστηκαν. Από κείνο το βράδυ ο Φάνης αποφάσισε να κοιμάται στο κελάρι με τα πρόβατα για κάθε ενδεχόμενο· έφτιαξε ένα κρεβάτι με βέργες από φράξο, έστρωσε από πάνω φτέρες και άχυρο και αφού έκλεισε την πόρτα από μέσα με το σύρτη, κοιμήθηκε ήσυχος για το βίός του.

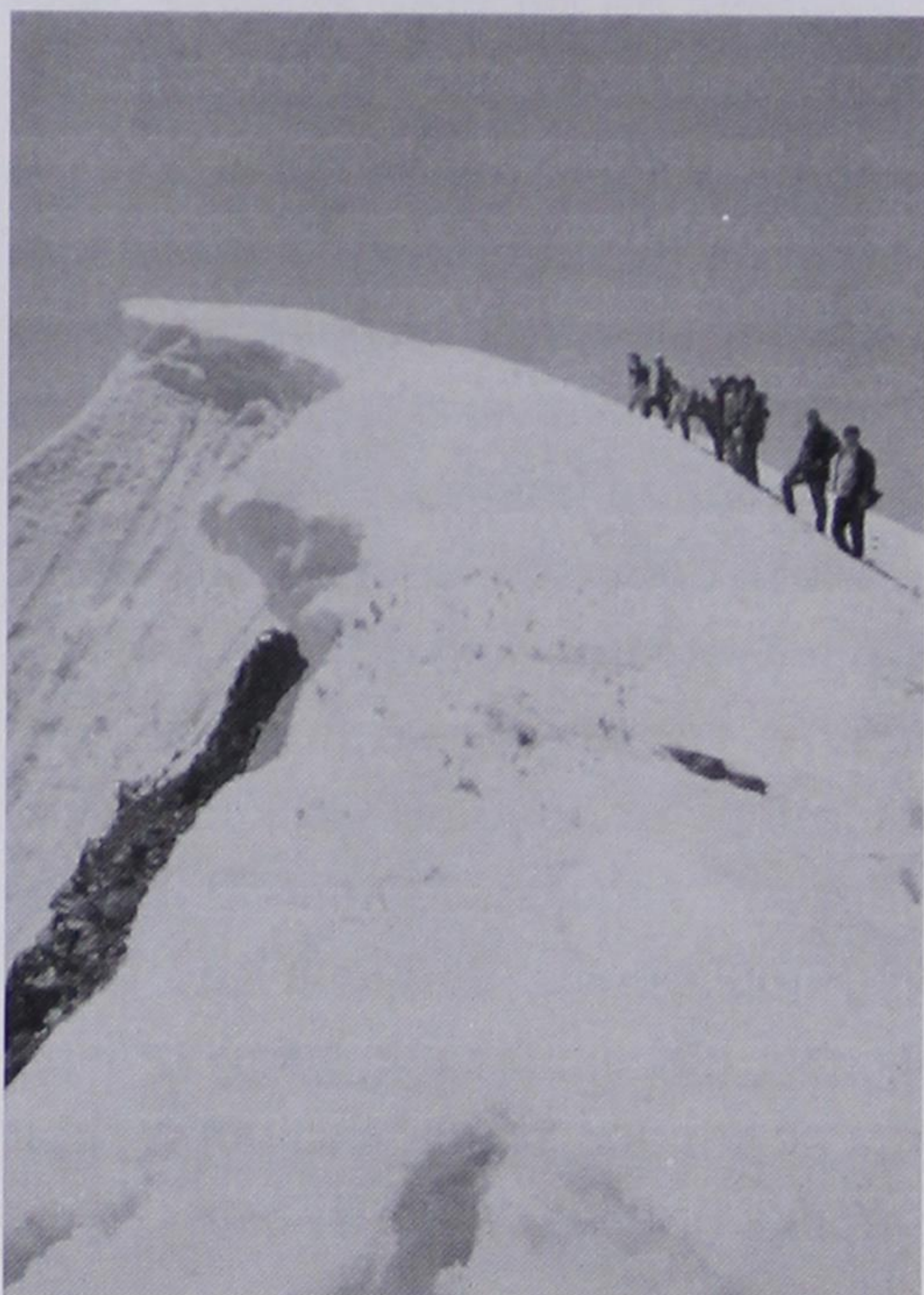
Το δεύτερο βράδυ όμως έγινε κάτι που δεν το περίμενε. Εκεί που απολάμβανε τη θαλπωρή από τις ζεστές ανάσες των προβάτων, ξαφνικά ένιωσε δυνατό πόνο στο αυτί και πετάχτηκε όρθιος τρομάζοντας και τα πρόβατα. Άναψε το κλεφτοφάναρο και έψαξε μην ήταν κανένα φίδι· διαπίστωσε ότι ήταν ποντικός. Τρέχει, ξυπνάει τη μάνα του στο διπλανό σπίτι για πρώτες βοήθειες. Το πλύσιμο με πρωτοράκι

(που οινόπνευμα τω καιρώ εκείνω) και δέσιμο με καθαρό μαντήλι, σε λίγες μέρες η πληγή έκλεισε και ο Φάνης φοβούμενος μην ξανάρθει ο ποντικός, από 'κείνο το βράδυ έπαιρνε μαζί του, εκτός από μια κόκκινη ιταλική χειροβομβίδα* και τη «ψιψίνα» του τη γάτα!...

Σ. Τ.

*Ιταλική χειροβομβίδα:

Επιθετική που κάνει πολύ κρότο και καπνό χωρίς μεγάλη ακτίνα δράσης. Αυτά τα φονικά «ενθύμια» τα είχαν εγκαταλείψει, σκόρπια εδώ κι εκεί οι Ιταλοί όταν έφυγαν κυνηγημένοι από τον Στρατό μας το Νοέμβρη του 1940.

Ο Ορειβατικός Σύλλογος Κόνιτσας στην κορυφή του Σμόλικα (2637μ), Μάιος 1997

Ολοκληρώθηκε η έκδοση του πονήματος " ΤΟ ΚΑΡΝΑΒΑΛΙ ΤΗΣ ΚΟΝΙΤΣΑΣ "

Το ιστορικό αυτό λεύκωμα ήταν ένα όραμα του Συλλόγου , μια μεγάλη πρόκληση, ένας ευσεβής πόθος να αναδείξει το λαϊκό μας πολιτισμό γιατί και το καρναβάλι είναι ιστορία και πολιτισμός του τόπου μας.

Ξεκίνησε αρχικά ως μία ιδέα για λεύκωμα αλλά στην πορεία και μέσα από την ενδελεχή έρευνα της συγγραφέως Μαρίας Τσούπη κατέληξε μια πολυσέλιδη έρευνα-μελέτη για το καρναβάλι.

Η Πολυσέλιδη αυτή έκδοση εκδόθηκε με χρηματοδότηση του Συλλόγου Αναβίωσης Κονιτσιώτικων Εθίμων, της Βιβλιοθήκης της Κόνιτσας, του Δήμου Κόνιτσας και του Ιδρύματος << Κλέαρχος Παπαδιαμάντης >>.

Προγραμματίζεται παρουσίαση το 2024 στην Κόνιτσα.

Σημείωση: ΤΟ ΒΙΒΛΙΟ ΕΙΝΑΙ ΔΙΑΘΕΣΙΜΟ ΑΠΟ ΤΟΝ ΣΥΛΛΟΓΟ ΤΟ ΔΣ ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ < ΑΝΑΒΙΩΣΗΣ ΚΟΝΙΤΣΙΩΤΙΚΩΝ ΕΘΙΜΩΝ >

Η ΜΙΚΡΗ ΜΕ ΤΟ ΣΑΚΟΥΛΙ

Σακούλι είχε στον ώμο της στα πόδια παλιές μπότες μικρή κοπέλα πήγαινε στις γειτονιάς τις πόρτες. Κτυπά τη μια, μα λείπουνε κι' η πόρτα δεν ανοίγει και φεύγει μ' αναστεναγμό που μέσα της την πνίγει. Στην άλλη βγαίνει μια κυρά την βλέπει και ρωτάει: Τι θες κοπέλα μου; κι' αυτή κοιπά και δεν μιλάει. Ξυπνάει μέσα της ντροπή,

δε λέει πως πεινάει και πιο πολύ η μάνα της δεν έχει τι να φάη. Μίλα κοπέλα μου κι' εγώ μπορώ να βοηθήσω την πόρτα μου εκτύπησες το πρόβλημα θα λύσω. Πεινάω, λέει, μα πιο πολύ η μάνα μου πεινάει, κάτι που είχε τώδωσε σε μένα κι' ας μη φάει. Πολύ καλή γειτόνισσα τον άνδρα της ρωτάει

στη μάνα μα και στην μικρή βοήθεια να πάν. Κουτί μεγάλο γέμισε με ό,τι αυτό χωρούσε και πάει μαζύ με την μικρή στην μάνα που πεινούσε. Υπάρχει μες στη γειτονιά και κάποιος απλοχέρης που έρχεται και βοηθά χωρίς εσύ να ξέρης.

Πούλιος Γρέντζιος

Συντοπίτης Ιατρός στην Αθήνα

Ο Γκιοξάρης Θ. Βασίλης κατάγεται από την Κόνιτσα του Νομού Ιωαννίνων. Είναι αριστούχος τελειόφοιτος του Γενικού Λυκείου Κόνιτσας και πτυχιούχος της Ιατρικής Σχολής του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων. Υπηρέτησε ως αγροτικός ιατρός στο Κ.Υ Κόνιτσας. Υπηρέτησε ως ειδικευόμενος Παθολογίας στο ΓΝ ΑΡΤΑΣ" και στη συνέχεια ολοκλήρωσε τη στρατιωτική του Θητεία ως Ιατρός. Για δυο έτη υπήρξε επιστημονικά υπεύθυνος της Ιατρικής ομάδας των Γιατρών του Κόσμου- ΜΔΜ στην περιοχή της Ηπείρου. Ολοκλήρωσε την ειδικότητα της Ενδοκρινολογίας - Διαβήτης - Μεταβολισμός στο Ενδοκρινολογικό Τμήμα του Ογκολογικού Νοσοκομείου "ΕΑΝΠ ΜΕΤΑΞΑ" το οποίο εξειδικεύεται στις παθήσεις του θυροειδούς αδένου και αποτελεί κέντρο εξειδίκευσης στο υπερηχογράφημα τραχήλου. Έχει συμμετάσχει σε πληθώρα ελληνικών και διε-

θνών συνεδρίων και σεμιναρίων Ενδοκρινολογίας και Σακχαρώδους Διαβήτη με συνεχή ενημέρωση για τις εξελίξεις της επιστήμης στον τομέα του. Κατά τη διάρκεια της ειδικότητας έλαβε το πιστοποιητικό εξειδικευμένης επιμόρφωσης στην "Ανθρώπινη Αναπαραγωγή" του

ΕΚΠΑ. Παρακολούθησε ιατρείο Ενδοκρινικών Παθήσεων κατά την Κύηση στο ΓΝ "Έλενα Βενιζέλου" και ιατρείο Αύξησης και Ανάπτυξης στο Παιδών Αγλαΐα Κυριάκου. Συνεχίζει την περαιτέρω επιμόρφωσή του στο αντικείμενο του Σακχαρώδους Διαβήτη στο ΕΚΠΑ

Ο κ. Β. Γκιοξάρης δέχεται από Δευτέρα

Έως Σάββατο εκτός Πέμπτης στο ιατρείο επί της Λ. Κηφισίας 86 4ος όροφος με ραντεβού τηλ. 210 6990038 Κιν. 6944564623

Η.Α.

• Τελική εκδήλωση έργου **STONE.ART: Κόνιτσα, 16.11.2023**

Στο πλαίσιο υλοποίησης του έργου **STONE.ART** «Ανάπτυξη Διασυννοριακού Θεματικού Τουρισμού μέσω της Διατήρησης της Τέχνης της Πέτρας», ο Δήμος Κόνιτσας, ως Επικεφαλής Εταίρος, διοργάνωσε την Πέμπτη 16 Νοεμβρίου 2023, στο συνεδριακό χώρο του ξενοδοχείου **Konitsa Mountain Hotel**, στις 10:00 π.μ. την τελική εκδήλωση του έργου.

Στην εκδήλωση αυτή, παρουσιάστηκαν τα αποτελέσματα της υλοποίησης του έργου καθώς και χρήσιμα συμπεράσματα για την ανάπτυξη της περιοχής, παρέμβασης αξιοποιώντας την "Τέχνη της Πέτρας" ως αναπόσπαστο πολιτιστικό στοιχείο των περιοχών της Ηπείρου και της Νότιας Αλβανίας.

Οι Εταίροι του έργου μαζί με τον Δήμο Κόνιτσας είναι το Τμήμα Αρχιτεκτονικής του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων ως βασικός επιστημονικός εταίρος, ο Δήμος Πρεμετής και η Σχολή Αγωγής & Κοινωνικών Επιστημών του Πανεπιστημίου Αργυρόκαστρου.

Οι Βασικοί στόχοι του έργου είναι η προώθηση και προβολή της πολιτιστικής και αρχιτεκτονικής κληρονομιάς για την δημιουργία ενός νέου τουριστικού πόλου έλξης στην περιοχή παρέμβασης, καθώς και η επιστη-

μονική τεκμηρίωση και καταγραφή της τέχνης των μαστόρων για την ανάδειξη σημαντικών πέτρινων μνημείων με τη χρήση σύγχρονων ψηφιακών μέσων.

Το έργο **STONE.ART** χρηματοδοτήθηκε από το πρόγραμμα **Interreg IPA CBC «Ελλάδα - Αλβανία 2014 - 2020»** ως ένα Ευρωπαϊκό Πρόγραμμα Εδαφικής Συνεργασίας που υποστηρίζει τη συνεργασία μεταξύ των δύο χωρών. Στο πλαίσιο ενός κοινού ταμείου, οι δύο χώρες ένωσαν τις δυνάμεις τους και αξιοποίησαν τα πλεονεκτήματα της διασυννοριακής περιοχής για να επιτύχουν οφέλη και για τις δύο χώρες.

• Ο Δήμος Κόνιτσας στο πλαίσιο της αναβάθμισης των παροχών προς τους πολίτες και κυρίως προς τους μικρούς δημότες μας, υπέγραψε τη Δευτέρα 13/11/2023 συμφωνητικό για την προμήθεια και τοποθέτηση εξοπλισμού αναβάθμισης παιδικών σε δεκαεπτά (17) Κοινότητες του Δήμου μας, βάσει μελέτης και διαδικασιών έτους 2023.

Το συμφωνητικό υπεγράφη μεταξύ του Δημάρχου Νικολάου Εξάρχου και της αναδόχου εταιρείας «Παρκοτεχνική Α.Ε.» με χρηματοδότηση από το Πρόγραμμα «Φιλόδημος II» και συνολικό συμβατικό τίμημα που ανέρχεται σε 226.845,33€.

Οι χώροι των παρεμβάσεων είναι οι εξής:

Κοινότητες Αγίας Βαρβάρας, Αμαράντου, Γανναδιού, Γοργοποτάμου, Καβασίλων, Λαγκάδας, Οξυάς, Πάδων, Μολυβδοσκεπάστου, Νικάνορος, Πλαγιάς, Πληκατίου, Πύργου, Πουρνιάς, Αετομη-

λίτσας, Ελευθέρου, Εξοχής.

Ο Δήμαρχος ευχαριστεί όλους όσοι βοήθησαν στην υλοποίηση της συγκεκριμένης παρέμβασης που αποτελούσε αίτημα ετών μικρών και μεγάλων δημοτών.

- Το Κοινωνικό Παντοπωλείο Δήμου Κόνιτσας, στις 16 & 17 Νοεμβρίου 2023 πραγματοποίησε την 69η διανομή διαφόρων προϊόντων στους ωφελούμενους του. Τα προϊόντα που διανεμήθηκαν συγκεντρώθηκαν με τις ευγενικές χορηγίες των εταιρειών:

“COFFEE ISLAND”

“ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΡΟΦΙΜΩΝ ΗΠΕΙΡΟΥ”

“ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΡΟΦΙΜΩΝ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ ”.

Ο Δήμος Κόνιτσας, η Κοινωφελής Επιχείρηση Δήμου Κόνιτσας και τα Στελέχη του Κοινωνικού Παντοπωλείου εκφράζουν τις θερμές ευχαριστίες τους για την έμπρακτη κοινωνική τους προσφορά, καλώντας και άλλες επιχειρήσεις καθώς και συνδημότες τους να σταθούν αρωγοί στην όλη προσπάθεια που καταβάλλεται.

- **«Παρουσίαση εφαρμογών για την ανατροπή του κλίματος της υπογεννητικότητας (HopeCluster)»**

Το HopeCluster είναι ένα πρόγραμμα που αφορά στην προσφορά καινοτόμων υπηρεσιών τηλεϊατρικής στις οικογένειες που θέλουν να τεκνοποιήσουν και για διάφορους παράγοντες, όπως για παράδειγμα είναι η αδυναμία πρόσβασης στις υπηρεσίες υγείας με την παρούσα μορφή τους, δεν μπορούσαν να το πετύχουν. Επί-

σης, το παρόν έργο έχει ως αντικείμενο την υλοποίηση μίας εφαρμογής κινητής τηλεφωνίας που θα απευθύνεται σε γυναίκες και οικογένειες αστικών και ημιαστικών περιοχών που δυσκολεύονται να συνδύσουν την ανατροφή των παιδιών τους και την εργασία, παρέχοντάς τους την επιλογή φύλαξης των παιδιών τους από «την μητέρα της γειτονιάς».

Το πρόγραμμα είναι ερευνητικό και υλοποιήθηκε με χρηματοδότηση από το ΕΣΠΑ. Φορέας αρωγός του έργου είναι η Αστική Μη Κερδοσκοπική Εταιρεία HOPEGenesis.

Στα πλαίσια, λοιπόν, δημοσιότητας του παραπάνω προγράμματος έγινε παρουσίαση των εφαρμογών που αναπτύχθηκαν στον χώρο «Αίθουσα Εκδηλώσεων Δημαρχείου Κόνιτσας», την Παρασκευή 1 Δεκεμβρίου 2023, ώρα 7:00 το απόγευμα.

ΣΧΟΛΙΑ

Σκουπίδια στους δρόμους...

Ταξιδεύοντας για τα Γιάννινα, μόλις περάσεις τη γέφυρα, συναντάς δεξιά κι αριστερά του δρόμου παντοειδή σκουπίδια. Πλαστικά μπουκάλια από νερό, κύπελα από καφέ, νάιλον σακούλες κ.λπ. που πετιούνται από τους διερχόμενους, παρουσιάζουν άσχημο θέαμα που δε συμβαίνει ούτε στις τριτοκοσμικές χώρες (στην Ταϊλάνδη κόβουν πρόστιμο και για μια... γόπα που θα πέσει στην παραλία).

Κι αυτό δε συμβαίνει μόνο στην Εθν.

οδό, αλλά και μέσα στην πόλη. Σε τριάντα μέτρα απόσταση από Πνευματική Στέγη μέχρι γωνία Φαρμακείο, κάθε πρωινό που περνώ, είναι σπάνια περίπτωση να μη βρω 4-5 σκουπίδια (χαρτοπαισέτες, μπουκάλια νερού ή ποτού, πακέτα από τσιγάρα κ.λπ.), ενώ δοχεία απορριμμάτων έχουν τοποθετηθεί από τον Δήμο στο δρομάκι αυτό και από τις δυο εισόδους. Πότε, τέλος πάντων, θ' αποκτήσουμε οικολογική συνείδηση; Με ευχολόγια, πάντως, αποκλείεται! Αν δεν αρχίσουμε την διαπαιδαγώγηση των παιδιών από το σπίτι, το σχολείο και με μέτρα από την πολιτεία για τους αδιόρθωτους, κόβοντας πρόστιμο σε όποιον παρανομεί, το πρόβλημα θα μας απασχολεί στον αιώνα τον άπαντα!...

Σ. Τ.

ΕΙΔΗΣΕΙΣ

- Με βροχές αλλά ήπιο καιρό υποδεχτήκαμε τον φετινό Νοέμβρη που θύμιζε άνοιξη.

Στον Όλυμπο έπεσε το πρώτο χιόνι και από τη δεύτερη εβδομάδα άναψαν τα τζάκια με την εναλλαγή του καιρού.

- Στις 17/11, επέτειο του ξεσηκωμού στο Πολυτεχνείο με τα διαχρονικά συνθήματα, «Ψωμί-Παιδεία-Ελευθερία», σε όλα τα Σχολεία έγιναν εκδηλώσεις με ομιλίες σχετικού περιεχομένου.

- Μετά από βροχή στα πεδινά χιόνι άσπρισε τα κορφοβούνια (πάνω από τα 2000 μ. υψόμ.) στις 18/11.

- Όπως κάθε χρόνο κι εφέτος στις

20/11 οι Αιτωλοακαρνάνες τίμησαν τους ήρωες συμπατριώτες τους που έπεσαν τον Νοέμβρη του 1940 σε μάχες με τους Ιταλούς στη Βίγλα Γεροπλατάνου όπου είναι στημένο το Μνημείο.

Στην εκδήλωση συμμετέχει και ο Δήμος Πωγωνίου και κάτοικοι από την περιοχή μας.

- Στις 21/11 Εισόδια της Θεοτόκου οι Μοναστηριώτες γιόρτασαν στον ομώνυμο Ναό του χωριού με συμμετοχή πολλών προσκυνητών από τα γύρω χωριά και την Κόνιτσα.

- Στις 21/11 Ημέρα των Ενόπλων Δυνάμεων έγινε η καθιερωμένη εκδήλωση στη Μολυβδοσκεπάστη με συμμετοχή Αρχών και λαού. Κατάθεση στεφάνου στο Μνημείο του χωριού και ομιλίες από τον Δ/τη του 583 Τ.Π. και τον Πρόεδρο του Πολιτιστικού Συλλόγου Απ. Τσίπη.

- Ξημερώνοντας στις 26/11 αντικρίσαμε άσπρα τα βουνά μας από το χιόνι που κατέβηκε ακόμα και στα 700 μ. υψόμετρο.

- Με βροχές και χαμηλές θερμοκρασίες ξεκίνησε και ο Δεκέμβρης.

- Από τη δεύτερη εβδομάδα του Δεκέμβρη άρχισε ο στολισμός σπιτιών και καταστημάτων με τα Χριστουγεννιάτικα κινέζικα φωτάκια. Οι κεντρικοί δρόμοι της πόλης π ήραν άλλη όψη κι αυτοί με αποκορύφωμα τον φωτισμό της πλατείας με τη φάτνη και το Χριστουγεννιάτικο έλατο που φωτίστηκε στις 17/12.

Από τις παραμονές άρχισαν να ετοιμάζονται ξενοδοχεία και νοικιαζόμενα για

την υποδοχή επισκεπτών από τις πόλεις στην Κόνιτσα και σε ορισμένα χωριά (Μπουραζάνι κ.λπ.).

Σημείο αναφοράς το σύμβολο της πόλης η πέτρινη γέφυρα που πάντα δέχεται πλήθος επισκεπτών.

- Οι Κονιτσιώτες αποχαιρέτησαν τον παλιό τον χρόνο με λαϊκό γλέντι στο κέντρο “Μύλος” στις 30/12.

Και στις 31/12 πρωτοχρονιάτικο ρεβεγιόν και ζωντανή μουσική στον ίδιο χώρο.

- Αποφασίστηκε να γίνει φέτος ημέρα τον Θεοφανίων ο αγιασμός των υδάτων στον Αώο (κάτω από την γέφυρα).

Διορθώσεις:

1. Εκ παραδρομής στο προηγούμενο τεύχος 230, σελ. 362 αντί για «Φατάχ» το σωστό είναι Χαμάς.

2. Πρόεδρος Κόνιτσας εκλέχτηκε ο Αριστοτέλης Ντεντόπουλος και Πρόεδρος Πληκατίου η Βασιλική Μπότσιου.

Ζητούμε συγγνώμη από τους νεοεκλεγμένους Προέδρους και ευχόμαστε καλή δύναμη στα καθήκοντά τους.

Σ. Ε.

ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ

ΑΠΕΒΙΩΣΑΝ:

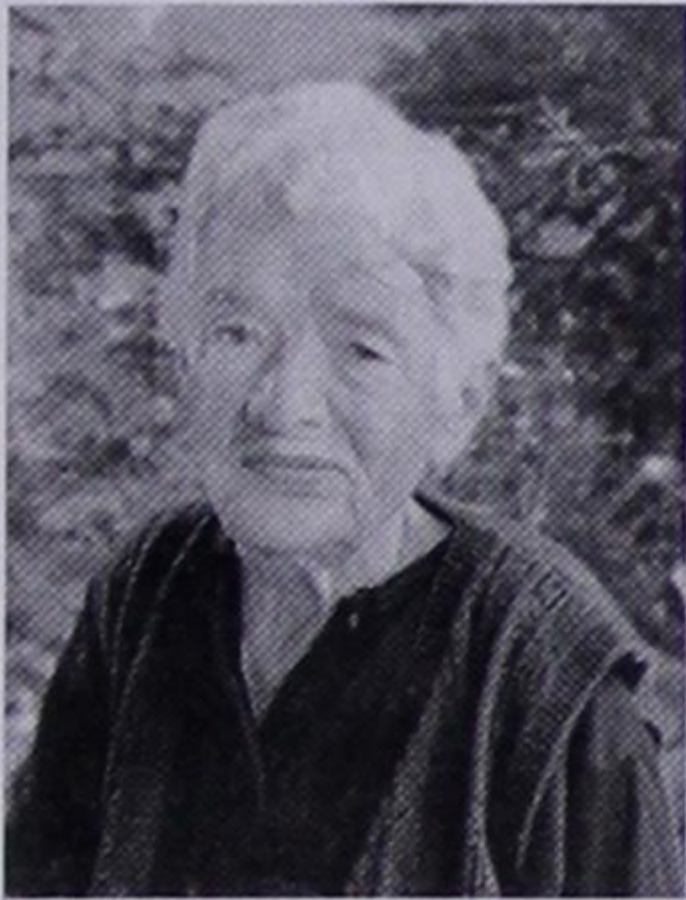
- Σγούρος Αντώνιος 79 ετών
14/11/2023 Αρματά
- Βόσιος Γεώργιος 87 ετών
19/11/2023 Ελεύθερο
- Μπέτζιος Χαράλαμπος 86 ετών
20/11/2023 Κλειδωνιά
- Στεφάνου Δημήτριος Λάζαρος 84 ετών
26/11/2023 Κόνιτσα
- Βανούση Αναστασία 84 ετών
27/11/2023 Αηδονοχώρι
- Λάππα Αντιγόνη 86 ετών 1/12/2023
Ηλιόρραχη
- Θεοφάνης Σταύρου ετών 85 Καλλιθέα
- Σδούκος Αχιλλέας 93 ετών
15/12/2023 Κεφαλοχώρι
- Νίκου Ελένη 88 ετών 17/12/2023
Μελισσόπετρα
- Κωτούλας Βασίλειος 89 ετών
24/12/2023 Αγ. Παρασκευή
- Χρήστου Μαγδαληνή 88 ετών
23/12/2023 Κόνιτσα
- Γάκης Αριστείδης, ετών 65,
30/12/23

ΜΝΗΜΕΣ:

Στη μνήμη του αγαπημένου μας παιδιού Κωνσταντίνου που έφυγε πρόωρα από τη ζωή στις 17/8/23, οι γονείς του Μιχάλης και Μαίρη προσφέρουν στο περιοδικό «ΚΟΝΙΤΣΑ» 50 €.

ΑΥΤΟΙ ΠΟΥ ΕΦΥΓΑΝ

† ΣΤΗΝ ΜΑΝΟΥΛΑ ΜΟΥ ΒΑΣΙΛΙΚΗ

Την 28η Οκτωβρίου «έφυγε» από την ζωή η αγαπημένη και λατρεμένη μου μανούλα Βασιλική (Τάτη) σε ηλικία 86 χρονών.

Γεννήθηκε στο Πληκάτι Κόνιτσας, μεγάλωσε στην Πολωνία, σπούδασε και αρίστεψε.

Σε νεαρή ηλικία γύρισε ξανά στο χωριό παντρεύτηκε από μεγάλο έρωτα τον λατρεμένο μου πατέρα Γεώργιο Τάτη.

Δυστυχώς η μοίρα δεν τους ήθελε μαζί.

Τον «χάσαμε» πολύ νωρίς σε ηλικία 47 χρονών.

«Έσβησε» ο πρώτος φάρος στην οικογένεια και έτσι ανέλαβε διπλό ρόλο ώστε να νιώθουμε πως ο φάρος δεν «έφυγε» από κοντά μας.

Στάθηκε για εμάς, για τα παιδιά της, στύλος αξίας, τόλμης, θάρρους, αξιοπρέπειας και θυσίας.

Σε όλες τις δυσκολίες της ζωής της πάλεψε αγόγγυστα και ο Θεός την αντάμειβε με αντοχή και δύναμη ψυχής.

Υπήρξε μια προσωπικότητα γεμάτη αγάπη και καλοσύνη για όλους, όσοι τη γνώρισαν.

Τα τελευταία χρόνια τα έζησε ήσυχα

και «έφυγε» έτσι ήσυχα, όπως της άξιζε, στην αγκαλιά μας. Πέταξε στην αιωνιότητα σαν άγγελος αφήνοντάς μας το καλύτερο παράδειγμα καλοσύνης και αγάπης.

Έκλεισε τα μάτια της για να πάει να συναντήσει τον αγαπημένο της σύζυγο που είχε φύγει τόσο πρόωρα απ' τη ζωή. Θα έχουν τόσα να πούνε...

Η αγάπη της ελπίζω να γίνει βάλαμο για εμάς, τα παιδιά της, αλλά και για τα εγγόνια της που τα αγαπούσε πολύ.

Μου λείπεις πολύ

Μαμά...

Ήσουν ο τελευταίος φάρος...

Η κόρη σου Βίκυ

Σ.Σ.

Η αείμνηστη Βασιλική, που τη γνωρίζαμε πολλά χρόνια, υπήρξε μια ηρωίδα στη ζωή. Πάλεψε μόνη με δύναμη και αξιοπρέπεια για το μέγλωμα και την αποκατάσταση των παιδιών της. Ήταν η προσωποποίηση αρετής και καλοσύνης.

Τύχη αγαθή, που ως την τελευταία στιγμή της ζωής της είχε την αμέριστη συμπαράσταση της αγαπημένης κόρης της. Αυτό τιμά τη Βίκυ και ευχόμαστε να είναι η καλύτερη παρηγοριά στη μεγάλη της θλίψη.

Υ.Γ. Στη μνήμη της μητέρας τους, τα παιδιά προσφέρουν 100 ευρώ στο περιοδικό μας.

Σ.Τ.

† ΣΩΤΗΡΗΣ ΕΥΑΓΓΕΛΟΥ
1920-2023

Σε βαθιά γεράματα έφυγε από κοντά μας ο αγαπητός σ' όλους μας Σωτήρης ιεροψάλτης επί δεκαετίες της Ενορίας Αγίου Κωνσταντίνου και Ελένης Κάτω Κονίτισης.

Όλοι εμείς που συναποτελούμε Μέλη της Ενορίας τον προπέμψαμε στην αιωνία ζωή με ένα ευχαριστώ από καρδιάς που με αφοσίωση, με ευπρέπεια, με αρχοντιά μας διακόνησε ψαλτικά και μάλιστα με υψηλή τεχνική ως πιστός στην κλασική ψαλτική μακριά από περιττές επιτηδεύσεις της δήθεν Βυζαντινής μουσικής.

Ήμασταν έφηβοι και στον τακτικό εκκλησιασμό ο Σωτήρης μάς καλούσε στο ψαλτήρι και έτσι μνηθήκαμε στην ψαλτική.

Μεγάλη μας χαρά ήταν να πλαισιώνουμε τον Σωτήρη την Μεγάλη Παρασκευή στα Εγκώμια του Επιταφίου.

Για να τονίσω την διαφορά ψαλτικής του Σωτήρη και των ψαλτών του σήμερα θα αναφερθώ στον ύμνο προς την Υπεραγία Θεοτόκο το «Άξιον Εστίν ως αληθώς μακαρίζειν Σε...». Ο Σωτήρης το έψελνε σε θριαμβικό τόνο ως έπρεπε.

Σήμερα οι ψάλτες το λένε με λικνίσματα της φωνής κάτι που παραπέμπει σε δημώδες τραγούδι. Ευχαριστούμε και πάλι τον αείμνηστο Σωτήρη που μαζί με τον μακαριστό Εφημέριο παπα-Θανάση

έγραψαν μια χρυσή σελίδα στην Εκκλησιαστική ιστορία της Ενορίας μας.

Αιωνία τους η Μνήμη

Η.Α.

† ΜΥΡΤΩ
ΦΛΩΡΟΥ- ΠΑΠΑΪΩΑΝΝΟΥ

Αποχαιρετισμός
στη Μπτέρα μας
Μυρτώ Φλώρου-
Παπαϊωάννου
(11 Σεπτεμβρίου 1934
9 Δεκεμβρίου 2023)

Πολυαγαπημένη μας Μπτέρα, Βρισκόμαστε σήμερα εδώ, στον ιερό ναό του Αγίου Νικολάου στην Πάνω Κόνιτσα, εμείς τα παιδιά σου, η Δέσποινα κι εγώ, ο Χαρητάκης και όλοι οι φίλοι και γνωστοί σου Κονιτσιώτες για να σε αποχαιρετήσουμε στο τελευταίο σου ταξίδι.

Στο πρόσωπό σου βλέπουμε όλες τις παλιές οικογένειες της Πάνω Κόνιτσας και κυρίως τις δυο μεγάλες οικογένειες από τις οποίες και έλκεις της καταγωγή σου, τους Φλωραίους και τους Παπακωσταίους. Πατέρας σου ήταν ο Γιώργος Φλώρος, γιός του Χαράλαμπου Φλώρου, πρόκριτου της Κόνιτσας επί τουρκοκρατίας και μετέπειτα πρώτος Δήμαρχος της πόλης όταν ήρθε το «Ελληνικό». Μπτέρα σου, η Αγγελική Παπακώστα, δασκάλα, απόφοιτη του Ζάππειου Παρθεναγωγείου της Κωνσταντινούπολης και κόρη του Σχολάρχη και διευθυντή, για περισσότερο από 30 χρόνια, όλων των σχολείων

της Κόνιτσας, του Νικόλαου Παπακώστα, πατέρα του οποίου υπήρξε ο Κωνσταντής Χρ. Γόσης (μετέπειτα Παπακώστας), ένας από τους κτήτορες και επιτροπεύοντες το 1841-43 την κατασκευή του ναού τούτου, του Αγίου Νικολάου, στον οποίο και σήμερα βρισκόμαστε για να σε αποχαιρετήσουμε.

Γεννήθηκες και μεγάλωσες μαζί με τα δυο σου αγαπημένα αδέρφια το Λάμπρο και την Άννα, στην πιο δύσκολη περίοδο του περασμένου αιώνα. Υπήρξες κυριολεκτικά ένα παιδί των πολέμων. Έζησες τρεις πόλεμους. Από το πρώτο κανόνι κατά την εισβολή των Ιταλών στην Κόνιτσα το 1940, ως την Ιταλική και γερμανική κατοχή και τέλος τον εμφύλιο πόλεμο, στο επίκεντρο του οποίου υπήρξε και η ίδια η Κόνιτσα. Και ήταν τόσο ζωντανές μέσα σου οι μνήμες αυτής της περιόδου που σε κάθε ευκαιρία μας διηγούνται με λεπτομέρειες όλα τα συμβάντα, όπως ακριβώς τα έζησες. Καλές και κακές στιγμές, αλλά πάντα μέσα σου κυριαρχούσαν οι καλές, εδώ δίπλα στο Περιβόλι μαζί με τα αδέρφια σου, τους γείτονες και τους αγαπημένους φίλους και φίλες και πιο πολύ την αγαπημένη σου φίλη Άννα, που είναι κι αυτή σήμερα εδώ, Μητέρα, για να σε αποχαιρετήσει....

Κι εκεί που τέλειωσαν οι πόλεμοι, άλλη συμφορά, χειρότερη σε βρήκε κι εσένα και όλη την οικογένεια. Ο αγαπημένος σου αδερφός, ο Λάμπρος έπεσε νεκρός από τη σφαίρα ενός φίλου που τον βρήκε στην καρδιά, λίγο πριν τελειώσει τη στρατιωτική του θητεία, εδώ λίγο πιο κάτω, στο Χουσέμπεν που τότε λειτουργούσε σαν στρατόπεδο.

Πάλεψες σκληρά και ξεπέρασες το χαμό του αδερφού σου, που θα ήταν -αν ζούσε- ο σύλος της οικογένειας των Φλωραίων, εδώ στην Κόνιτσα, ή μήπως άραγε προσποιούσουν πως το ξεπέρασες; Παρόλα αυτά συνέχισες τη ζωή, κατέβηκες στην Αθήνα, σπούδασες στην Πάντειο και μετά στη Νομική. Έγινες δικηγόρος, η πρώτη δικηγόρος στην Κόνιτσα. Κάπου εκεί, ή λίγο πιο πριν, γνώρισες τον πατέρα, τον Γιάννη Παπαϊωάννου, από το Πάπιγκο, που τότε υπηρετούσε εδώ στην Κόνιτσα, στο Νοσοκομείο. Ταιριάξατε και παντρευτήκατε την τελευταία μέρα του 1961 στη Μεγάλη Εκκλησιά του Αγίου Μηνά στα όρια Ζαγορίου και Κόνιτσας. Η πορεία της ζωής, σας έφερε στην Θεσσαλονίκη. Εκεί, δημιουργήσατε την οικογένεια σας. Πρώτα γεννήθηκε η Δέσποινα, μετά ο Γιώργος, ακολούθησε ο Γιώργος!, και τέλος εγώ, ο Χαρητάκης.

Όμως δεν είχατε σκοπό να μείνετε εκεί. Μέσα σας, σας έκαιγε ο πόθος, η νοσταλγία, να γυρίσετε πίσω στην πατρίδα, να ζήσετε εδώ, στην Κόνιτσα και στο αγαπημένο, του πατέρα, το Πάπιγκο, και το πετύχατε, επιστρέψατε, μαζί με εμάς, τα παιδιά, κάπου λίγο πριν μπει η δεκαετία του 70, τότε ακριβώς που όλοι έφευγαν.... Στην αρχή μέναμε στο πατρικό σου, στο Φλωρεϊκό, εδώ δίπλα στο Περιβόλι, αργότερα κάτω στην πλατεία. Ο πατέρας συμβολαιογράφος κι εσύ ο βοηθός και υποστηρικτής του σέ όλα. Προσπαθήσατε, με όλες σας τις δυνάμεις να πάει μπροστά ο τόπος. Ιδρύσατε τον Εξωραϊστικό Σύλλογο μαζί με εκλεκτούς άλλους Κονιτσιώτες, τον Κώστα Νικολόπουλο, τον Σωτήρη Βαγενά, τον Σωτήρη Τουφί-

δη, τον Βαγγέλη Ευαγγελίδη. Κι αγωνιστήκατε τόσο μέσα από τον Σύλλογο, όσο και με άλλους τρόπους, που δεν είναι η ώρα να αναφέρω εδώ, για πολλά χρόνια για το καλό του τόπου.

Υπήρξες ένας άνθρωπος που μόνο αγάπη μπορούσες να δώσεις. Δεν κατηγόρησες ποτέ κανέναν, δεν σκέφτηκες ποτέ άσχημα για κανέναν. Σαν μια άλλη ηρωίδα, φρόντισες με στοργή και αγάπη τρεις γερόντους στη ζωή σου. Για είκοσι χρόνια την γιαγιά μας Αγγελική, που η μοίρα το έφερε να μην μπορεί να σταθεί στα πόδια από τα 70 της χρόνια, την άλλη γιαγιά μας τη Δέσποινα για πέντε χρόνια και τέλος τον πατέρα μας και σύζυγό σου, τον Γιάννη, που τα τελευταία δυο χρόνια λόγω γήρατος δυσκολεύονταν κι αυτός να σταθεί όρθιος. Η ζωή όμως είναι σκληρή, και στο τέλος ο χαμός του πατέρα έφερε και την αναπάντεχη απώλεια του αγαπημένου σου γιου και αδερφού μας, του Γιώργου, μόλις δυο χρόνια πριν από σήμερα. Πάλεψες να το ξεπεράσεις, αλλά αυτό ήταν υπεράνω των δυνατοτήτων σου. Έκανες ότι το ξεπέρασες για να μας ξεγελάσεις, να μην στενοχωριόμαστε, αλλά όμως σ'έτρωγε μέσα σου η στενοχώρια, ώσπου δεν άντεξες...

Υπήρξες ένας ανεξάντλητος πλούτος γνώσεων και ιστοριών για την παλιά Κόνιτσα που έφταναν, όπως τις έζησες ή όπως τις άκουσες από τους μεγαλύτερους ή όπως σου μεταφέρθηκαν από τους γεροντότερους, πολύ πίσω, μέχρι σχεδόν έναν και μισό αιώνα στο μακρινό παρελθόν. Ευτυχώς κάποιες ιστορίες, προλάβαμε και τις καταγράψαμε, μια και

η απώλειά σου, μας ήρθε κάπως άξαφνα (χωρίς να το καταλάβουμε) και δεν προλάβαμε να ολοκληρώσουμε τα σχέδια που είχαμε για τις γιορτές των Χριστουγέννων.

Αλλά σίγουρα, αγαπημένη μας Μητέρα, θα τις θυμόμαστε όλες τις ιστορίες σου και μαζί τους θα κρατάμε ζωντανή τη μνήμη σου και τη μνήμη της παλιάς Κόνιτσας, εκείνης της παλιάς πολυαγαπημένης σου Κόνιτσας που μαζί με εσένα αποχαιρετούμε κι αυτήν σήμερα εδώ στο ναό του Αγίου Νικολάου.

Τα παιδιά σου **Χαρπτάκης και Δέσποινα Παπαϊωάννου**

Στη **Μαμά,**
Μυρτώ Φλώρου - Παπαϊωάννου
(1934 - 2023)

Μαμά, σήμερα είμαι εδώ για να σ'αποχαιρετήσω!

Εξηνταένα καρδιές έφτιαξα χθες για σένα, όσα τα χρόνια μου κοντά σου!

Η Μαμά γεννήθηκε στην Κόνιτσα και μεγάλωσε στο Περιβόλι και στα Πλατάνια, τότε που τα παιδιά έπαιζαν μόνα τους, έβοσκαν τις γίδες και η γειτονιά νοιαζόταν.

Η Μαμά ήταν έξι χρονών όταν έγινε ο πόλεμος.

Η Μαμά αγαπούσε τα βιβλία και το διάβασμα, ήθελε να γίνει νηπιαγωγός ή δασκάλα, έγινε δικηγόρος, η πρώτη γυναίκα δικηγόρος στην Κόνιτσα.

Η Μαμά παντρεύτηκε τον μπαμπά Γιάννη, γέννησε και μεγάλωσε τρία παι-

διά κι έζησαν στην Κόνιτσα.

Η Μαμά ήξερε ιστορίες για τον τόπο και τους ανθρώπους, τραγουδούσε ωραία, ήταν αυθόρμητη και είχε πάθος!

Η Μαμά ήταν τρυφερή, δυναμική και γλυκιά, αλλά και επίμονη, αγύριστο κεφάλι μερικές φορές.

Η Μαμά μεγάλωσε και έγινε γιαγιά, φρόντισε δυο γιαγιάδες, έχασε τον άντρα της και το παιδί της κι αρρώστησε βαριά.

Μαμά, σήμερα είμαι εδώ για να σ' αποχαιρετήσω με 61 καρδιές, όσα τα χρόνια της ζωής μου!

Η Μαμά γεννήθηκε στην Κόνιτσα και μεγάλωσε στο Περιβόλι και στα Πλατάνια, τότε που τα παιδιά έπαιζαν μόνα τους, έβοσκαν τις γίδες και η γειτονιά νοιαζόταν.

Η Μαμά ήταν έξι χρονών όταν έγινε ο πόλεμος.

Η Μαμά αγαπούσε τα βιβλία και το διάβασμα, ήθελε να γίνει νηπιαγωγός ή δασκάλα, έγινε δικηγόρος, η πρώτη γυναίκα δικηγόρος στην Κόνιτσα.

Η Μαμά γεννήθηκε στην Κόνιτσα και μεγάλωσε στο Περιβόλι και στα Πλατάνια, τότε που τα παιδιά έπαιζαν μόνα τους, έβοσκαν τις γίδες και η γειτονιά νοιαζόταν.

Η Μαμά παντρεύτηκε τον μπαμπά Γιάννη, γέννησε και μεγάλωσε τρία παιδιά κι έζησαν στην Κόνιτσα.

Η Μαμά αγαπούσε τα βιβλία και το διάβασμα, ήθελε να γίνει νηπιαγωγός ή δασκάλα, έγινε δικηγόρος, η πρώτη γυναίκα δικηγόρος στην Κόνιτσα.

Η Μαμά ήξερε ιστορίες για τον τόπο και τους ανθρώπους, τραγουδούσε

ωραία, ήταν αυθόρμητη και είχε πάθος!

Η Μαμά παντρεύτηκε τον μπαμπά Γιάννη, γέννησε και μεγάλωσε τρία παιδιά κι έζησαν στην Κόνιτσα.

Η Μαμά ήταν τρυφερή, δυναμική και γλυκιά, αλλά και επίμονη, αγύριστο κεφάλι μερικές φορές.

Η Μαμά ήξερε ιστορίες για τον τόπο και τους ανθρώπους, τραγουδούσε ωραία. Ήταν αυθόρμητη και είχε πάθος!

Η Μαμά μεγάλωσε και έγινε γιαγιά, φρόντισε δυο γιαγιάδες, έχασε τον άντρα της και το παιδί της κι αρρώστησε βαριά.

Η Μαμά ήταν τρυφερή, δυναμική και γλυκιά, αλλά και επίμονη, αγύριστο κεφάλι μερικές φορές.

Η Μαμά ήταν έξι χρονών όταν έγινε ο πόλεμος.

Η Μαμά μεγάλωσε και έγινε γιαγιά, φρόντισε δυο γιαγιάδες, έχασε τον άντρα της και το παιδί της κι αρρώστησε βαριά.

Μαμά, σήμερα είμαι εδώ για να σ' αποχαιρετήσω και οι 61 καρδιές, όσα τα χρόνια της ζωής μου, δεν είναι αρκετές για να σ' ευχαριστήσω.

Καλό ταξίδι στο φως, στον παράδεισο, Μαμά!

Χαιρετίσματα στον Μπαμπά, στον Γιώργο και σ' όλους τους γείτονες και τους γνωστούς!

Σ'αγαπώ!

Καλή αντάμωση!

Δέσποινα

† ΘΕΟΦΑΝΗΣ ΣΤΑΥΡΟΥ

Πρίν λίγες μέρες «έφυγε» ξαφνικά ο Θεοφάνης (Φάνης) Σταύρου. Μία πώση, ενώ βάδιζε, προκάλεσε αιμάτωμα στο κεφάλι, η μεταφορά του στο Νοσοκομείο

και τέσσερεις μέρες αργότερα το τέλος, την Τρίτη 12 Δεκεμβρίου 2023.

Γεννήθηκε στις 14 Μαΐου του 1938 στην Καλλιθέα (Γορίτσα) Κονίτσας. Το τέταρτο από τα τέσσερα αγόρια της οικογένειας του Χρήστου και της Ευγενίας Σταύρου. Στα δύσκολα χρόνια της τότε εποχής ολοκλήρωσε με δυσκολία το Δημοτικό και μιας και δεν «έπαιρνε τα γράμματα» βρέθηκε να συμμετέχει στις γεωργικές και κτηνοτροφικές ασχολίες της οικογένειας

Με την απόλυσή του από το Στρατό, ακολούθησε τον δρόμο της εσωτερικής μετανάστευσης και βρέθηκε στην Αθήνα. Αναζήτησε επαγγελματική διεξοδο στο χώρο της οικοδομής. Εργάτης στην αρχή, αλλά ανήσυχο πνεύμα πολύ σύντομα, μιας και δεν του άρεσε να τον διατάζουν, καθώς μας έλεγε, έμαθε την τέχνη του σοφατίσματος όπου μεταπήδησε ως αυτοδίδακτος τεχνίτης. Πείσμων και εργατικός, αναδείχθηκε γρήγορα ως καλός μάστορας και, με οικονομία και σκληρή δουλειά πέρασε στο επόμενο στάδιο: εργολάβος επιχρισμάτων, επάγγελμα που άσκησε για τριανταπέντε χρόνια, έως την συνταξιοδότησή του, το 1996.

Ευτύχησε, σύντροφος στο μεγαλύτερο διάστημα της ζωής του να είναι μία άξια γυναίκα, με αρχές, η μητέρα μας Φωτεινή (Φωφώ). Έτσι, με την άμεση συμπαράστασή της, μιας και είχε επιφορτιστεί εκείνη, από τη μια με το νοικοκυριό της οικογένειας και, από την άλλη –το κυριότερο- με την ανατροφή και τη μόρφωσή μας, κατάφερε με σκληρή δουλειά να γίνει επιτυχημένος επαγγελματίας στο χώρο του.

Με το παράδειγμά του, μας έμαθε να μην κάνουμε πίσω στις δυσκολίες της ζωής, να είμαστε περήφανοι, αξιοπρεπείς, να επιμένουμε στην επίτευξη στόχων και το κυριότερο να αισθανόμαστε πάντα την παρουσία του, δίπλα μας, «ο λύκος με τα λυκόπουλα», όπως του άρεσε να λέει. Αξιώθηκε να δει, να δημιουργούμε τις δικές μας οικογένειες, καμάρωσε πέντε εγγόνια να ενηλικιώνονται, τρία κορίτσια και δύο αγόρια (Φάνηδες και οι δύο) και εμάς να αφήνουμε το δικό μας επαγγελματικό αποτύπωμα, ως μηχανικός-στέλεχος της Δημόσιας Διοίκησης, ο πρώτος και Αξιωματικός της Αστυνομίας, ο δεύτερος.

Θα θυμόμαστε πάντα με συγκίνηση, πόσο χαιρόταν όταν πηγαίναμε να τον βρούμε στο καφενείο που σύχναζε με τους φίλους του και είτε να κάτσουμε μαζί τους να πιούμε ένα τσίπουρο, είτε να τον πάρουμε και να πάμε οι τρεις μας στην ταβέρνα. Και φυσικά, θα ήταν παράλειψη η μη αναφορά στην μεγάλη αγάπη του για το χωριό - τη Γορίτσα - και τους ανθρώπους της. Ήταν κάτι που τον χαρακτήριζε έντονα και κάθε καλοκαίρι, πολ-

λές φορές το Πάσχα ή και έκτακτα με άλλες αφορμές έδινε το “παρών”.

Η μοίρα το έφερε, τη χρονιά που ολοκληρώνεται, να «φύγει» πρώτα η μητέρα μας, το καλοκαίρι και τώρα ο πατέρας μας και εμείς να τους αποχαιρετίσουμε στον ίδιο ναό, της ενορίας μας, τον Άγιο Παντελεήμονα Τρακώνων (Άνω Καλαμακίου) εκεί που πρίν εξήντα χρόνια, στις 8 Δεκεμβρίου του 1963 παντρεύτηκαν και ξεκίνησαν μια νέα ζωή. Πορεύτηκαν με τις καλές και τις κακές τους στιγμές, μας μεγάλωσαν με αρχές

και αξίες και μας έδωσαν την δυνατότητα να είμαστε αυτό που είμαστε σήμερα.

Σε ευχαριστούμε πατέρα...., σε ευχαριστούμε μητέρα..., για όλα όσα κάνατε για εμάς.

Ο Θεός να σας αναπαύσει !

Στη μνήμη τους προσφέρουμε 50 ευρώ στο περιοδικό “Κόνιτσα”.

ΧΡΗΣΤΟΣ - ΚΩΣΤΑΣ ΣΤΑΥΡΟΥ

Μετεωρολογικά στοιχεία από τον σταθμό του Εθνικού Αστεροσκοπείου Αθηνών στην Κόνιτσα σε συνεργασία με το Metar.gr. (www.metar.gr)

Θέση Σταθμού: Κέντρο Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης Κόνιτσας-Πραμάντων (υψόμ. 530m)

Ιστοσελίδα Σταθμού: <http://penteli.meteo.gr/stations/konitsa/>

Νοέμβριος 2022					
Θερμοκρασία (°C)			Υετός (mm)	Ημέρες βροχής (>0,2mm)	Επικρατών ανέμος
Μέση	Μέγιστη	Ελάχιστη			
11,4	25,2	0,5	166,4	20	BBA
Νοέμβριος 2023					
Θερμοκρασία (°C)			Υετός (mm)	Ημέρες βροχής (>0,2mm)	Επικρατών ανέμος
Μέση	Μέγιστη	Ελάχιστη			
11,0	23,0	-3,4	328,6		BBA
Δεκέμβριος 2022					
Θερμοκρασία (°C)			Υετός (mm)	Ημέρες βροχής (>0,2mm)	Επικρατών ανέμος
Μέση	Μέγιστη	Ελάχιστη			
9,0	20,7	-1,3	108,7	26	BBA
Δεκέμβριος 2023					
Θερμοκρασία (°C)			Υετός (mm)	Ημέρες βροχής (>0,2mm)	Επικρατών ανέμος
Μέση	Μέγιστη	Ελάχιστη			
7,4	21,2	-2,3	71,0		BBA

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ 33ο ΤΟΜΟΥ (Τευχ. 226-231/2023)

- Ανδρέου Ηλίας:** Η συνθήκη των Σεβρών, σ. 30 – Αλησμόνητες Πατρίδες, 40 – Πως τα κατάφερε ο Βενιζέλος, 41 – Άλλο πολυκατοικίες, 65 – Αλησμόνητες Πατρίδες, 92 – Αστροφυσικοί θεολογούντες, 129 – Ως Αρχαία κατάρα, 126 – Αλησμόνητες Πατρίδες, 166 – Ξενώνας στο Παλαιοσέλλι – Προς υποψηφίους Δημάρχους, 207 – Πεσόντες στη Β. Ήπειρο 307 – Η Συνθήκη των Σεβρών, 320 – Β. Ήπειρος...
- Αρχιμανδρίτης Βασ.:** Περνάμε τον Αώο, 303
- Γεωργάκης Δημ.:** Η Μουσική της Κόνιτσας, 249
- Γιαννούχου Φωτ.:** Κρεμασμένα δάκρυα, 69 – Γλώσσα 189 – Για τον Χ. Σκορδά, 350
- Γκούτος Χαρ.:** Πληθυσμός Οικισμών Κόνιτσας, 15 – Επιδρομή ληστών, 94 – Βιβλιοπαρουσίαση «Ιστορ. Στράτσιανης» Ε. Γαλάνη, 109 – Κτήρια και Τόποι στην Κόνιτσα, 158 – Ιστορ. πληροφορίες για Βράνιστα, 234 – Από την Αρχαία Ιστορία, 311 - Οδικές αρτηρίες στην Κόνιτσα του 1878, 389
- Γραμμόζη Αρετή:** Πασχαλιάτικες αναμνήσεις, 52
- Γρέντζιος Πούλιος:** Γνήσιοι Παλαιοσελλίται, 67 – Πέτρινο ταγάρι, 120 – Παλαιοσέλλιον, 195 – Η μικρή με το σακκούλι, 435
- Δημητριάδης Δημ.:** Ποιος να μου το 'λεγε; 74 – Χωρίς να βρίσκουν κόσμο, 114
- Ευθυμίου Αναστ.:** Απελευθέρωση της Κόνιτσας, 3
- Ζάνης Χρ.:** Η διαφθορά και η αθέμιτη συναλλαγή, 47 – Οι οπλοφόροι της πένας, 193 – Η προμαχούσα Ήπειρος, 246 – Η εθνική ανεξαρτησία, 331 - Από τον εμφύλιο, 421
- Ζαφείρη Φωτεινή:** Τραγούδια από το Ασημοχώρι, 247-337
- Ζιακόπουλος Δημ.:** Ανάσταση στην Κακαβιά, 45 – Θερμοκρασία υπό σκιάν, 116 – Τα σκυλόδοντα του καλοκαιριού, 277
- Ζιώγας Θωμάς:** Χανόμαστε! 153
- Καραγιάννης Κων.:** Ανακαίνιση Διδακτηρίου, 250 - Τα χρόνια που πέρασαν, 400
- Κίσιος Αθαν.:** Ένα ξωκκλήσι μεταμορφώνεται, 274
- Κρυστάλλης Κων.:** Η Εικόνα, 217
- Λέκκας Ηρακλής:** Ηρωική Ήπειρος, 278
- Λέτσιος Ι:** Μολιστινά
- Μαυρογιάννης Γ.:** Η αξία ενός Τυροκομείου, 165 – Ενεργοποίηση σκέψης, 397
- Μπελθικιώτης Παν.:** Το ωρολόγιο του Μαζίου, 339
- Οικονόμου Σωκ.:** Τα ελευθέρια Ιωαννίνων, 44 – Ευθυμολόγημα, 74 – 25 Μαρτίου, 130 – Τι θέλω, 191 – Η φοροδιαφυγή, 293 – Δεν θα περάσουν, 310 - Δόξα εν υψίστοις, 349
- Παπαδημητρίου Ι.:** Ημέρα Ζωοδ. Πηγής, 203
- Παπαδούκας Παν.:** Μουστάκι και μούσι, 424
- Παπαχρήστου Αρετή:** Η Κόνιτσα του λογισμού, 339
- Πολίτης Αγ.:** Η Παναγιά του Καίσαρη
- Σπηλιόπουλος Μαρίνος:** Εύθυμα και σοβαρά, 49-117-198-240-343-409
- Τουφίδη Καλλιόπη:** Ο θύτης, 115 – Μ. Παρασκευή, 190 – Ειρήνη, 332
- Τουφίδης Σωτ.:** Παροιμίες-Γνωμικά, 54 – Ξεχασμένη Γέφυρα, 73 – Ένα παλιό βιβλίο, 113 – Η μάκω Μπενεβρέκω, 194 – Καταστροφές, 233 – Παιδικά παιγνίδια, 263 – Από τον μύθο στην πραγματικότητα, 297 – Στον γειτονικό Δήμο, 310 – Παιγνίδια, 333 – Χινοπωριάτικες πενιές, 337 - Ιστορίες από την κατοχή, 433
- Τσιάγκης Ίκαρος:** Βιβλιοπαρουσίαση «Έγκλημα στον Δούναβη» του Γ. Καραγιάννη, 107 – «Επαρχία Κόνιτσας» Χαρ. Γκούτου, 185

Συνδρομές

Τρέσκα Αριστούλα Αθήνα	-15	Σουβλήρης Δημ. Γιάννινα.....	-15
Βλιώρας Χρήστος Αθήνα.....	-20	Κωστάκης Νικ. Γιάννινα	-15
Μαυροφτά Γιαννούλα Αθήνα.....	-40	Τζίνας Κων. Γιάννινα.....	-20
Κώστας Ευάγγ. Αθήνα.....	-20	Παππάς Φίλιπ. Ροδοτόπι Ιωαννίνων -.....	50
Βλάχος Ανδρέας Αθήνα	-20	Σκούφιας Δημοσθ. Γιάννινα.....	-20
Γιαννόπουλος Γεωργ. Αθήνα	-20	Γκούντα Χρυσάνθη Γιάννινα	-20
Νόκος Γεώργ. Αθήνα	-40	Ματσά Ολυμπία Γιάννινα.....	-20
Πορέτσος Αθαν. Αθήνα.....	-45	Παπαζήσης Ζήσης Γιάννινα.....	-20
Ζάρρου Λίσα Αθήνα	-50	Πρόκος Κων/νος Γιάννινα.....	-50
Μπλιθικιώτης Σπύρος Αθήνα.....	-30	Παπανώτης Γρηγ. Γιάννινα.....	-20
Νούτσος Κων. Αθήνα	-50	Πριμικήρης Γεωργ. Καβάλα.....	-20
Γκότζου Ανθούλα Αθήνα	-20	Κολοκυθά Αικ. Καλαμάτα	-20
Παπαδημητρίου Αικατερίνη Αθήνα	-20	Πίσπας Θεοδ. Βέροια	-20
Νούτσος Κων/νος Αθήνα.....	-50	Πρίντζος Δημ. Σαλαμίνα	-20
Λέτσιος Ιωάν. Αθήνα	-30	Βάσιος Παύλος Πρέβεζα.....	-60
Κούσιος Δημ. Αθήνα	-50	Τρέσκας Κοσμάς Πάτρα	-15
Κούσιος Χρήστος Αθήνα	-20	Γαϊτανίδης Ευαγγ. Κόνιτσα	-20
Κούσιου Λουίζα Αθήνα.....	-20	Ζώτος Δημ. Κόνιτσα	-20
Κούσιου Μαίρη Αθήνα	-20	Σπέλλας Χρήστος Κόνιτσα.....	-20
Κούσιου Ιωάννα Αθήνα	-20	Μάλιακας Παύλος Κόνιτσα.....	-40
Οικονομίδης Χρήστος Αθήνα	-20	Πράπας Ηλίας Κόνιτσα.....	-20
Χαρίσης Νικ. Θεσσαλονίκη	-20	Γεωργίου Παν. Κόνιτσα	-20
Μήτση Σεβαστή Θεσ/νίκη	-20	Κολόκας Δωροθ. Κόνιτσα.....	-15
Μήτσης Κων/νος Θεσ/νίκη.....	-30	Εξάρχου Βασίλης Δολιανά	-70
Θεοδώρου Άννα Θεσσαλονίκη	-40	Ντίνη Δήμητρα Λαγκάδα	-20
Μήτση Σεβαστή Θεσσαλονίκη	-20	Γρέντζιος Πούλιος Παλαιοσέλλι	-20
Μήτσης Κων/νος Θεσσαλονίκη.....	-20	Πορέτσος Μηνάς Εξοχή	-50
Μπετζούνης Σταύρος Θεσσαλονίκη.....	-20	Ματσής Γεώργιος Ελεύθερο.....	-20
Τζιάλλας Ιωαν. Γιάννινα	-20		

Τα επώνυμα άρθρα εκφράζουν πάντα
τις απόψεις αυτών που τα υπογράφουν.

Ορειβατικός Σύλλογος Κόνιτσας, Νταλιόπολη (Σμόλικα) 1977 (Μάνης).

ΥΠΟΔ.1031 ΚΑΥ.25.90.09.0010	
ΕΠΙΣΤΡΟΦΗ / RETOUR	
Άγνωστος	☐ Inconnu
Διεύθυνση ανεπαρκής	☐ Adresse insuffisante
Απαράδεκτο	☐ Refusé
Απεβίωσε	☐ Décédé
Συνωνυμία	☐ Synonymie
Δ/ση δυσανάγνωστη	☐ Adresse illisible
Αζήτητο	☐ Non réclamé
Έφυγε χωρίς να αφήσει διεύθυνση	☐ Parti sans laisser d' adresse

ΔΙΜΗΝΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ
Κόνιτσα 441 00
Τηλ. 26550 22-464
22.212

ΠΛΗΡΩΜΕΝΟ
ΤΕΛΟΣ
Ταχ. Γραφείο
ΚΟΝΙΤΣΑΣ
Αρ. Αδείας
2573

